

Svezak 11

Godina XI
Svibanj 2009.
www.drustvo-knjiznicara-bpkp.hr

Časopis Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja

Tema broja:

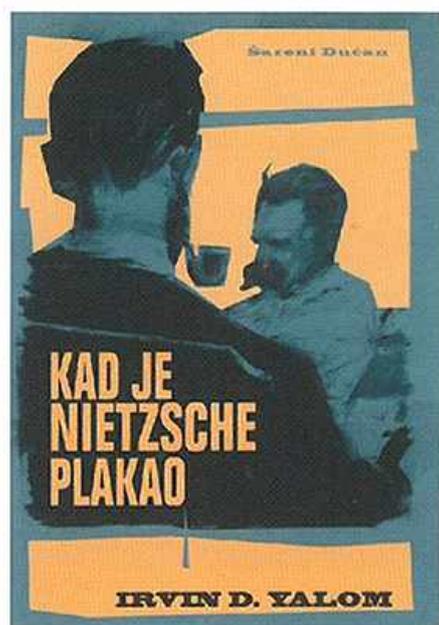
Obrazovanje knjižničara

ŠARENI DUĆAN

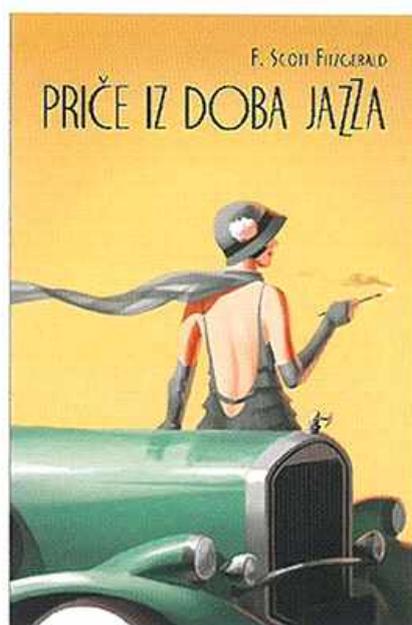
Svilarska 34, 48000 Koprivnica

www.sareni-ducen.hr • e-mail: sareni.duc@kc.t-com.hr

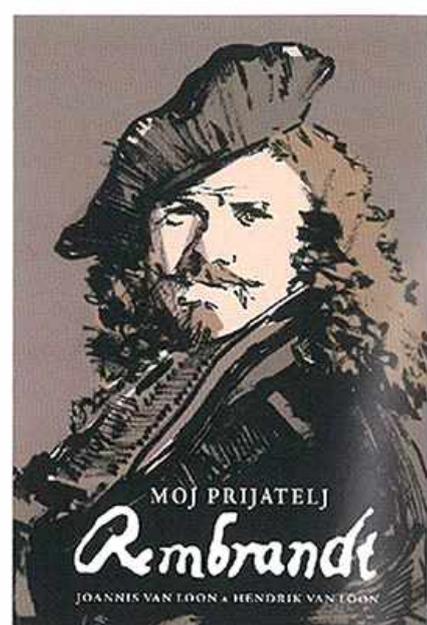
tel. 048/222-828, 625-387 • fax: 048/210-133

YALOM: Kad je Nietzsche plakao

FITZGERALD: Priče iz doba jazza

VAN LOON: Moj prijatelj Rembrandt

Tri nova vrhunska izdanja Šarenog dućana za svaku i svačiju biblioteku!

Velimir Smetko, dipl. oec.
Marketing Manager

PRIMAT-RD d.o.o.

Zastavnice 11, 10251 Hrvatski Leskovac, Croatia

Phone: +385 1 6593 453 Fax: +385 1 2593 490

www.primat-rd.hr

primat | rd

SVEZAK

Časopis Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja

Broj 11 / Godina XI / Bjelovar, 2009.

www.drustvo-knjiznicara-bpkp.hr

SADRŽAJ

UVODNIK	3
IZ RADA DRUŠTVA	
O radu Društva u proteklom razdoblju (Sanja Jozić).....	4
26. godišnja skupština Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja (Ljiljana Vugrinec).....	4
36. skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva (Alica Bačeković Pavelić).....	5
Kukuljevićeva povelja u Bjelovaru (Tatjana Kreštan).....	6
Stručno predavanje o obradi periodike u Metelu (Sanja Jozić).....	7
TEMA BROJA: OBRAZOVANJE KNJIŽNIČARA	
Što je "bolonjski" proces donio knjižničarima? (Tatjana Aparac Jelušić).....	8
Projekt "Cjeloživotno učenje knjižničara: ishodi učenja i fleksibilnost-CUK" (Dijana Machala).....	10
Obrazovanje knjižničara kao dio organizacijske kulture knjižnice - primjer Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica (Dijana Sabolović-Krajina).....	11
IZ NARODNIH KNJIŽNICA	
Gradska knjižnica "Mato Lovrak" Grubišno Polje u novom prostoru (Ivana Ledić).....	13
Obnovljena knjižnica spremna za nove izazove: svečano otvorena Narodna knjižnica Virje (Ana Škvarić).....	13
Vijesti iz Gradske knjižnice Đurđevac (Anica Šabarić).....	14
Križevci imaju prvi bibliokombi u Hrvatskoj (Marjana Janeš-Žulj).....	15
Susret najčitatelja narodnih knjižnica Bjelovarsko-bilogorske županije (Ilija Pejić).....	16
Putujuća izložba postera "Gradili smo, gradimo knjižnice u Hrvatskoj" u Koprivnici (Ljiljana Vugrinec).....	18
Razglednica iz Čazme (Romana Petrić).....	18
Knjižnica kao mjesto susreta lokalne zajednice (Vinka Jelić-Balta).....	19
Općinska knjižnica Sidonije Rubido Erdödy Gornja Rijeka (Marina Nikolić).....	20
Omiljeno okupljalište Bjelovarčana (Marinko Iličić).....	20
Čitati ili ne čitati (razmišljanja dječje knjižničarke) (Vjeruška Štivić).....	22
Jesenja šetnja Bjelovarom (Vjeruška Štivić).....	23
Držić u Bjelovaru (Štefanija Bujger).....	23
Kako knjižnice u malim mjestima mogu biti riznica kulturnih i zabavnih događanja (Romana Horvat).....	24
Žetvene svečanosti u knjižnici (Fanika Stehna).....	25
Cijeli svijet u knjižnici! (Kristian Ujlaki).....	26
Uz pomoć knjižnice lakše do zaposlenja (Kristian Ujlaki).....	27
Zdravstvene informacije u knjižnici (Dijana Sabolović-Krajina).....	27
Aktivnosti održavanja usluga za slijepce i slabovidne (Dijana Sabolović-Krajina).....	28
Cyberbullying ili vršnjačko nasilje preko interneta i mobitela (Dijana Sabolović-Krajina).....	29
O programima Dječjeg odjela koji su tradicija u našoj Knjižnici i o nekim novima za koje se nadamo da će to postati (Danijela Petrić).....	29
Usluga "Pitajte knjižničara" i u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica (Silvija Perić).....	31
Glazbena slušaonica u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica (Silvija Perić).....	31
Krenulo je - strip u Virovitici (Višnja Romaj).....	32
Knjižnica izvan knjižnice (Katarina Pavlović).....	33
Jedinstvena cijena knjige (Anica Šabarić).....	33
IZ ŠKOLSKIH KNJIŽNICA	
Školski knjižničari na 36. skupštini HKD-a (Mirjana Milinović).....	35
Županijsko stručno vijeće školskih knjižničara Bjelovarsko-bilogorske županije (Mirjana Milinović).....	36
Studenti knjižničarstva - volonteri u školskoj knjižnici (Suzana Knežević).....	37
Hvala ti, kolega Ilija! (Ljerka Medved).....	38
Mladi knjižničari u akciji (Ljerka Medved).....	39
Školska knjižnica: pokazatelji uspješnosti (Silvija Perić).....	40
Što se događa u knjižnici? (Dušanka Vergić).....	40
Obilježavanje Međunarodnog mjeseca / dana školskih knjižnica i Mjesec hrvatske knjige 2008. u školskim knjižnicama Koprivničko-križevačke županije (Adrijana Hatadi Crnjaković).....	41
Glazbena pričaonica u knjižnici (Nataša Švaco).....	43

S Božicom Jelušić u eko šumi (Nataša Švaco).....	44
Valentinovo u petom (Nataša Švaco).....	45
Od Gutenberga do interneta (od preše do mreže) (Jerko Barišić).....	45
115 godina tiskarstva u Virju (Đurđica Krčmar).....	46
Radionica božićnih ukrasa i čestitaka (Katarina Belančić).....	47
Školski knjižničaru, moli za nas (Zorka Renić).....	48
Izložbe u Medicinskoj školi Bjelovar (Zorka Renić).....	49
Svjetski dan pjesništva u školskoj knjižnici (Tatjana Šimek i Tatjana Kreštan).....	49

IZ SPECIJALNIH KNJIŽNICA

Prva pokretna knjižnica (Božica Anić).....	50
Ocjena rada knjižnice na Visokom gospodarskom učilištu u Križevcima: 2005.-2008. (Sandra Kantar).....	51

STRUČNI SKUPOVI I TEME

Susret slovenskih putujućih knjižnica u Brežicama (Mladen Tudić)	53
Knjigom u svaki kutak - 8. okrugli stol o pokretnim knjižnicama u RH (Ljiljana Vugrinec).....	53
Rad s djecom i mladima u školskim i narodnim knjižnicama (Ljiljana Vugrinec).....	54
CSSU u Bjelovaru (Sanja Jozić).....	55
Vikend knjižničara u Gradskoj knjižnici i čitaonici Pula (Snježana Berak).....	56
Knjižnice i dostupnost zgrada, usluga, građe i programa za osobe s posebnim potrebama - 5. okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama (Vinka Jelić-Balta)	58
Mladi i pravo na osobni razvoj - 8. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama (Vinka Jelić-Balta)	58
Mrežna građa: svojstva, identifikacija, obrada i pohranjivanje (Ranka Janus).....	60
Stručna usavršavanja u organizaciji Županijske matične službe Bjelovar (Ilija Pejić).....	60
Matična županijska knjižnična služba u Virovitičko-podravskoj županiji (Silvija Perić).....	61
Radna grupa knjižnica manjina (Fanika Stehna).....	62
Interkulturalni dijalog u knjižnici (Fanika Stehna).....	63
Jubilarna 20. proljetna škola školskih knjižničara (Zorka Renić)	63

KNJIŽNICE U SVIJETU

Knjižnice u Švicarskoj (Alica Bačeković Pavelić)	64
--	----

ZAVIČAJNO NAKLADNIŠTVO

Nakladništvo u Koprivničko-križevačkoj županiji 2008. godine (Josipa Strmečki).....	66
Bjelovarsko nakladništvo u 2008. godini (Tina Gatalica).....	68
Križevačko nakladništvo u 2008. godini (Marjana Janeš-Žulj).....	70
Iz Zavičajne zbirke Gradske knjižnice Đurđevac (Vesna Brozović)	73
Iz manjinskog nakladništva u 2008. godini (Fanika Stehna).....	75
Iz Zavičajne zbirke Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica (Nela Krznarić).....	75

STRUČNE VIJESTI

NAGRADE I PRIZNANJA.....	77
NAPREDOVANJE U STRUCI.....	79
POZIV ZA PODNOŠENJE PRIJEDLOGA ZA IZBOR NAJKNJIŽNIČARA DRUŠTVA U 2009.	80
POZIV ZA SURADNJU U "SVESKU" BR. 12 ZA 2010.	80

IMPRESSUM

Izdavač:

Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja,
Trg Eugena Kvaternika 11, Bjelovar

Za izdavača:

Anica Šabarić

Uredništvo:

Alica Bačeković Pavelić, Mira Barberić, Ivanka Ferenčić Martinčić, Tina Gatalica, Marjana Janeš-Žulj, Vinka Jelić Balta, Sanja Jozić, Tatjana Kreštan, Luca Matić, Mirjana Milinović, Ilija Pejić, Anica Šabarić, Kristian Ujlaki, Ljiljana Vugrinec

Glavna urednica:

Zorka Renić

Lektura:

Mirjana Milinović

Korektura:

Mirjana Milinović, Alica Bačeković Pavelić

Naslovna stranica:

Branko Šabarić

Priprema i tisak:

Tiskara "Horvat", Bjelovar

Izrada za Internet:

Lovro Janeš

Naklada:

500 komada

Tisak 11. broja "Sveska" financijski su pomogli Grad Bjelovar i Grad Koprivnica te Bjelovarsko-bilogorska i Koprivničko-križevačka županija.

UVODNIK

Poštovani čitatelji "Sveska", drage kolegice i kolege knjižničari!

Veliko mi je zadovoljstvo što je jedanaesti broj "Sveska" pred vama! Brojne su promjene u tijelima Društva o kojima je odlučeno na 26. skupštini u Daruvaru. Čestitke svim novoizabranim i ponovno izabranim članovima.

Većim dijelom su promijenjeni i članovi Uredništva "Sveska" te je ovo prvi broj s novom postavom. Iako s novim ljudima dolaze i nove ideje i inicijative, naša je nakana nastaviti bogatu tradiciju i ugled koje je dosadašnje Uredništvo steklo. Ukazana mi je velika čast što sam dobila zadatak da uredim ovaj broj "Sveska". Prisjetila sam se početaka i ponovnog pokretanja lista devedestih godina prošlog stoljeća, entuzijazma koji je bio naša pokretačka snaga. Drago mi je da je napredak vidljiv i kvalitativno i kvantitativno. Velike su promjene prije svega u profesio-nalizaciji rada Uredništva, čemu su svakako svoj doprinos dale dvije dosadašnje glavne urednice: Marjana Janeš-Žulj i Ljiljana Vugrinec.

Najmanje što možemo učiniti je zahvaliti im na velikom trudu, znanju, sposobnostima i vještinama. Sretni smo što u našem Društvu imamo takve knjižničare.

Ovogodišnja glavna tema broja je "obrazovne knjižničara" i na neki se način nastavlja na onu iz prošloga broja, jer je "zanimanje knjižničar" tako široko područje da u jednome broju časopisa realno nismo uspjeli pokriti sve njegove aspekte. O ovoj uvijek aktualnoj temi knjižničarstva svoje priloge uputili su vrsni teoretičari: dr. sc. Tatjana Aparac Jelušić, Dijana Machala i mr. sc. Dijana Sabolović-Krajina. Vjerujem da će biti užitak pročitati njihove radove! Posebno mi je drago što nam se svake godine javlja sve veći broj knjižničara koji žele podijeliti svoja iskustva te je vidljivo da naš popularno-stručni časopis na razini osnovne informacije bilježi suvremeni trenutak u knjižničarstvu regije, ali i šire.

Drage moje knjižničarke i knjižničari, jedanaesti broj "Sveska" je po mnogo čemu naj: najveći broj priloga, najveći broj stranica, najviše zastupljenih autora i knjižnica, a nadam se da će biti i najčitaniji.

Zahvaljujemo svima koji su svojim tekstualnim, ali i novčanim priložima omogućili izlaženje jedanaestoga broja te vas pozivam da svojim sugestijama i konkretnim djelovanjem stvaramo nove brojeve.

S iskrenim poštovanjem,

*Zorka Renić,
urednica*

O RADU DRUŠTVA U PROTEKLIM RAZDOBLJIMA

Piše: Sanja Jozić

Nakon radno i svečano obilježenih trideset godina rada, knjižničari našeg Društva istim žarom, voljom i ljubavlju nastavljaju svoj rad. Ulazimo u "najbolje godine".

Redovita godišnja Skupština održana je 16. svibnja 2008., u daruvarskoj Pučkoj knjižnici i čitaonici. Kako je Skupština bila izborna, dužnost predsjednice preuzela je Anica Šabarić iz Gradske knjižnice Đurđevac, a izabran je i novi Glavni odbor. Od oko 120 aktivnih članova, na ovoj Skupštini okupilo se njih osamdesetak.

Glavni odbor sastao se četiri puta (Bjelovar, Đurđevac, Koprivnica). Tijekom godine došlo je do nekih promjena u sastavu Glavnog odbora i Uredništva sveska. Budući da je kolegica Silvija Perić opravdano spriječena u obavljanju svojih dužnosti potpredsjednice Društva i glavne urednice Sveska (postala je ponosna majka prekrasne djevojčice - čestitamo!!) ulogu potpredsjednice preuzela je Ljiljana Vugrinec, a glavna urednica Sveska postala je Zorka Renić. Došlo je i do nekih promjena u Uredništvu. Tako rubriku Iz narodnih knjižnica, umjesto Anice Šabarić, uređuje Ivanka Ferenčić Martinčić. Rubriku Iz rada Društva uređuje Sanja Jozić umjesto Alice Bačeković Pavelić, a Stručne vijesti Vinka Jelić umjesto Mire Barberić.

Zbornik sa stručnog skupa "Iz povijesti naših knjižnica" bit će tiskan u suradnji s HKD-om kao suizdavačom u Biblioteci Izdanja. Recenzentice su Vesna Turčin i Marina Čizmić-Horvat, a naklada je 400 primjeraka.

Tijekom protekloga razdoblja članovi Društva sudjelovali su na brojnim stručnim skupovima i savjetovanjima: 36. skupština HKD-a u Puli; Sa(n)jam knjige (Pula); 8. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama Mladi i pravo na osobni razvoj; 6. savjetovanje za narodne knjižnice Usluge za treću dob (Pula); 5. okrugli stol za osobe s posebnim potrebama Knjižnice i dostupnost zgrada, usluga, građe i programa za osobe s posebnim potrebama; 8. okrugli stol o pokretnim knjižnicama i 2. festival hrvatskih bibliobusa (Zadar)...

Predsjednica i dopredsjednica redovito sudjeluju na sastancima GO HKD-a, a mnogi od naših članova aktivni su u sekcijama, komisijama i radnim grupama. Članovi Društva redovito pišu u Novostima HKD-a te Vjesniku bibliotekara. Redovitim priložima na televiziji, novinama (Glas Podravine i Prigorja, Novi Bjelovarac, Večernji list, Bjelovarski učitelj, Novosti HKD-a...) o sebi, svome radu, projektima, obljetnicama, stručnim predavanjima, aktivnostima... obavještavamo stručnu, a i ostalu javnost.

Web stranica/ www.drustvo-knjiznicara-bpkp.hr/ redovito je ažurirana i svi članovi mogli su na njoj pronaći sve informacije o novostima i aktivnostima Društva.

Ove godine, nažalost, nismo organizirali stručni izlet na kojem bismo uz druženje i zabavu izmijenili svoja iskustva, no lista željenih destinacija je vrlo zanimljiva pa se nadamo da ćemo jednu od njih i realizirati (Vila Ružić, Nacionalni park Risnjak, Knjižnica Split, Sarajevo...)

Sastanak Glavnog odbora, Uredništva Sveska i Povjerenstva za razvoj Metela, Koprivnica, 3. veljače 2009.

26. GODIŠNJA SKUPŠTINA DRUŠTVA KNJIŽNIČARA BILOGORE, PODRAVINE I KALNIČKOG PRIGORJA

Piše: Ljiljana Vugrinec

U petak, 16. svibnja 2008., u daruvarskoj Pučkoj knjižnici i čitaonici održana je 26. skupština Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja. Ovo Društvo, koje je prošle godine obilježilo 30. godišnjicu osnivanja (osnovano 1977.), okuplja knjižničare s područja tri susjedne županije - Bjelovarsko-bilogorske, Koprivničko-križevačke i Virovitičko-podravne, s ciljem stručnog usavršavanja i razmjene iskustava te unaprjeđivanja knjižnične djelatnosti u svim vrstama

knjižnica na području Društva. Društvo danas broji oko 130 članova, od kojih se na redovnoj godišnjoj skupštini u Daruvaru okupilo osamdesetak knjižničara iz narodnih (gradskih i općinskih), školskih te specijalnih knjižnica.

U stručnom dijelu skupštine, dr. sc. Aleksandra Horvat, profesorica s Filozofskog fakulteta u Zagrebu, održala je predavanje na temu Knjižničarske vrijednosti. Dr. Horvat u izlaganju je naglasila kako suvremeni knjižničar prije svega treba biti kompetentan profesionalac koji dobro

poznaje svoju struku te se stalno stručno usavršava kako bi korisniku knjižnice u svakom trenutku mogao pružiti najbolju knjižničku uslugu.

Mr. sc. Dijana Sabolović-Krajina, ravnateljica koprivničke Knjižnice i čitaonice "Fran Galović", zatim je održala prezentaciju o svome sudjelovanju na 73. kongresu IFLA-e (Međunarodne federacije knjižničarskih društava) u Durbanu, u Južnoafričkoj Republici. Kao jedan od predstavnika iz Hrvatske na tom najvećem svjetskom knjižničarskom skupu, mr. Sabolović-Krajina održala je pozvano izlaganje te predstavila knjižničku uslugu za slijepe i slabovidne u koprivničkoj Knjižnici, kao jednu od četiri najbolje prakse u svijetu koje se odnose na usluge knjižnica za osobe s posebnim potrebama.

Kristian Ujlaki, dipl. knjižničar iz Knjižnice i čitaonice "Fran Galović", prezentirao je rezultate sudjelovanja Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja u programu Informacije o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama. Ovaj program provodilo je Hrvatsko knjižničarsko društvo 2005. - 2007. s ciljem unaprjeđivanja važne uloge narodnih knjižnica kao jednog od glavnih punktova u informiranju građana o problematici pristupanja Hrvatske Europskoj uniji.

Knjižničare je pozdravila predsjednica Hrvatskog knjižničarskog društva, Zdenka Sviben

Ljiljana Vugrinec, voditeljica Županijske matične službe u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović", kao glavna urednica, potom je predstavila novi broj stručnog časopisa "Svezak" kojeg već deset godina redovito izdaje ovo

Društvo knjižničara. Tema jubilarnog, desetog broja, bila je Zanimanje KNJIŽNIČAR, a izdavanje časopisa redovito financijski potpomažu gradovi Bjelovar i Koprivnica, te Bjelovarsko-bilogorska i Koprivničko-križevačka županija. Lovro Janeš iz Križevaca te Mira Barberić iz Daruvara na kraju su predstavili redizajniranu i osuvremenjenu web stranicu Društva koja se nalazi na adresi www.drustvo-knjiznicara-bpkp.hr

Osim stručnih izlaganja, nazočni sudionici Skupštine imali su prilike razgledati i nekoliko postera koje su knjižničari pripremili kako bi prezentirali zanimljive projekte i uspješne programe realizirane u svojim knjižnicama.

Kako je Skupština Društva knjižničara održana u Daruvaru imala i izborni karakter, umjesto dosadašnjeg predsjednika, Ilije Pejića, koji je ovu dužnost vrlo uspješno obnašao tijekom puna dva mandata, za novu predsjednicu Društva izabrana je Anica Šabarić, ravnateljica Gradske knjižnice Đurđevac. Ovom prigodom dodijeljena su i priznanja Društva za iznimna postignuća u radu koja su primile knjižničarke Tina Gatalica, Vinka Jelić, Mirjana Milinović i Tatjana Kreštan. Društvo je također predložilo i dva svoja člana za nagrade Hrvatskoga knjižničarskoga društva: Iliju Pejića iz Bjelovara za nagradu "Kukuljevićeva povelja" koja se dodjeljuje za dugogodišnji rad i značajne rezultate na unaprjeđenju knjižničarske djelatnosti te Silviju Perić iz Virovitice za nagradu "Eva Verona" koja se dodjeljuje mladim knjižničarima za posebno zalaganje u radu, inovacije i promicanje bibliotekarske struke.

Za novu predsjednicu Društva izabrana je Anica Šabarić

36. SKUPŠTINA HRVATSKOGA KNJIŽNIČARSKOG DRUŠTVA Pula, 1. - 4. listopada 2008.

Piše: Alica Bačeković Pavelić

Od 1. do 4. listopada 2008. u Puli je, u hotelu Histris, održana 36. skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva. Skupštini je nazočilo tristotinjak knjižničara iz svih krajeva Hrvatske te gosti iz Sjedinjenih Američkih Država, Albanije, Slovenije, Crne Gore te Bosne i Hercegovine, a naše su Društvo, kao delegati na izbornom

dijelu Skupštine, predstavljali Ilija Pejić, Anica Šabarić, Zorka Renić, Tatjana Kreštan, Martina Poturiček te Alica Bačeković Pavelić.

Skup je započeo 6. savjetovanjem za narodne knjižnice na kojemu se govorilo o uslugama za treću životnu dob, a koje je organizirala NSK, Sekcija za narod-

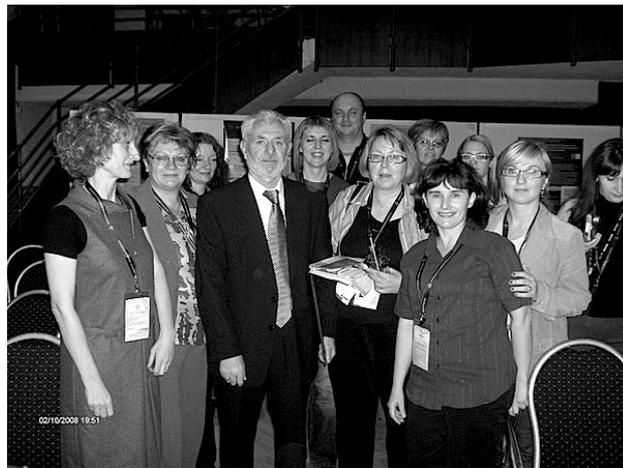
Na Brijunima

ne knjižnice HKD-a i Gradska knjižnica Pula. Središnja tema Skupštine bila je "Usluge@usluge.hr", a o klasičnim te o novim knjižničnim uslugama koje se pojavljuju s razvojem novih medija, govorilo se na plenarnim izlaganjima, radionicama i okruglim stolovima. Plenarna izlaganja govorila su o istraživanju usluga i njihovom utjecaju na planiranje i organizaciju u knjižnicama, istraživanju zadovoljstva i potreba korisnika, podučavanju korisnika za korištenje knjižničnih usluga te o dostupnosti elektroničkih izvora u knjižnicama. O zaštiti osobnih podataka korisnika te o novim uslugama u knjižnicama iz perspektive dobitnika Nagrade Eva Verona razgovaralo se na okruglim stolovima, a ponuđene tri radionice bavile su se trima različitim temama: Web 2.0 i knjižnice, Asertivni knjižničar ili nenasilno rješavanje sukoba te Kako objaviti visokokvalitetni rad. Predstavljeno je i dvadesetak postera na kojima je prikazan pregled usluga koje svojim korisnicima pružaju sve vrste knjižnica te je održana Izvještajna i izborna skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva na kojoj je za predsjednicu izabrana dotadašnja predsjednica Zdenka Sviben, a za prvu potpredsjednicu Anica Šabarić, predsjednica Društva knjižničara Bilogore,

Podravine i Kalničkog prigorja. Osim toga, izabrana su i nova upravna tijela te dužnosnici za razdoblje od 2008. do 2010. Obilježene su i dvije značajne obljetnice: 100. obljetnica rođenja Matka Rojnića te 50 godina izlazenja Vjesnika bibliotekara Hrvatske. Sažetci svih izlaganja, radionica te postera objavljeni su u programskoj knjižici u kojoj se nalaze i važni podatci o ustrojstvu HKD-a.

Dodijeljene su i nagrade "Eva Verona" mladim knjižničarima te "Kukuljevićeva povelja" koja se dodjeljuje članovima HKD-a za dugogodišnji rad i značajne rezultate na unaprijeđenju knjižničarske djelatnosti. Ponosni smo što je ove godine "Kukuljevićevu povelju" dobio i član našega Društva te njegov predsjednik od 2004. do 2008., Ilija Pejić.

Posljednjeg dana organiziran je izlet na Brijune. Unatoč jutarnjoj kiši, vrijeme nas je ipak poslužilo pa smo uživali u vožnji turističkim vlakom po otoku Veliki Brijun gdje smo posjetili safari park, prirodoslovnu zbirku i foto izložbu "Tito na Brijunima" te crkvicu Sv. Germana iz XV. stoljeća s izložbom kopija fresaka i glagoljskih pisanih spomenika.

Dobitnik Kukuljevićeve povelje Ilija Pejić s ostalim članovima Društva

KUKULJEVIĆEVA POVELJA U BJELOVARU

Piše: Tatjana Kreštan

Na 36. skupštini Hrvatskoga knjižničarskog društva u Puli 2. listopada 2008. istaknuti član našega Društva, Ilija Pejić, primio je Kukuljevićevu povelju. Ova nagrada dodjeljuje se kao oblik javnog priznanja knjižničnim djelatnicima, članovima Hrvatskoga knjižničarskog društva, za dugogodišnji rad i značajne rezultate na unaprijeđenju knjižničarske djelatnosti.

Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja na sastanku Glavnog odbora 18. veljače 2008. u Gradskoj knjižnici Slavka Kolara u Čazmi jednoglasno je predložilo kolegu Pejića za dodjelu ove prestižne nagrade.

Ilija Pejić, viši knjižničar i profesor hrvatskog jezika i južnoslavenskih književnosti, voditelj je Županijske matične službe. Član je Hrvatskog knjižničarskog društva

od 1992. Član Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja postaje 1992.; dužnost tajnika Društva obnaša od 1994. do 1998., a predsjednika od 2004. do 2008. Sudjelovao je u izdavačkoj djelatnosti Društva kao jedan od pokretača vodiča kroz knjižnice naših triju županija i ponovnom pokretanju glasila Svezak. U vrijeme predsjedanja Društvom koordinator je u projektu Informacije o EU u narodnim knjižnicama i sudjeluje u organizaciji stručnih skupova, izdavanju publikacija i razmjeni iskustava s drugim knjižnicama. Jedan je od inicijatora i organizatora stručnog skupa našega Društva Iz povijesti naših knjižnica te brojnih drugih stručnih i znanstvenih skupova. Zalaže se za održavanje postignutoga standarda glasila Svezak i za medijsku popraćenost rada Društva i knjižničarske struke uopće. Kao voditelj Županijske

Skupština HKD-a, Pula

matične službe inicira i vodi projekte preuređenja i opremanja brojnih školskih i narodnih knjižnica, među kojima

su knjižnice u Garešnici, Slatini, Bjelovaru, Pitomači, Čazmi, Daruvaru, Virovitici i Grubišnom Polju. Od njegova posebnog interesa je informatizacija školskih i narodnih knjižnica, kao i zastupljenost stručnog, visokoobrazovanog kadra u knjižnicama. Autor je zapaženih studija, stručnih i znanstvenih članaka o hrvatskim piscima, filolozima i kulturnim djelatnicima, kao i o problematici poslovanja knjižnica te uređenju i vođenju zavičajnih zbirki. Objavio je šest knjiga (od toga jednu elektroničku), dokumentarni film te uredio tridesetak knjiga.

Za svoj stručni rad i doprinose u kulturi primio je niz priznanja općina i gradova, a 1996. godine dodijeljeno mu je odličje Red Danice hrvatske s likom Marka Marulića.

Ponosni smo što je kolega Ilija, kao dio naše knjižničarske zajednice, dobio Kukuljevićevu povelju i još jednom mu čestitamo, uvjereni kako će i dalje nastaviti svoju misiju.

STRUČNO PREDAVANJE O OBRADI PERIODIKE U METELU

Piše : Sanja Jozić

Na sastanku Glavnog odbora Društva i Povjerenstva za razvoj Metela, održanom u Koprivnici 3. veljače 2009., odlučeno je da ćemo obradu periodike podijeliti između većih knjižnica. Tako Knjižnica Koprivnica preuzima obradu časopisa *Dijete* i društvo, Knjižnica Đurđevac *Drvo znanja*, Knjižnica Križevci *Ekološki glasnik*, Knjižnica Daruvar *Meridijane*, Knjižnica Virovitica *National Geographic Hrvatska*, Knjižnica Čazma *Hrvatsku reviju*, a Knjižnica Bjelovar književne časopise *Književna smotra* i *Republika*. Budući da nijedna knjižnica na području našeg Društva, osim Bjelovara, ne obrađuje časopise, bilo je potrebno organizirati edukaciju knjižničara, stoga je 4. ožujka 2009. na Studijskom odjelu Narodne knjižnice "Petar Preradović" održano stručno predavanje *Obrada periodike u programu METEL Win*. Kolegica Štefanija Bujger s temom *Obrada periodike u Narodnoj knjižnici "Petar Preradović" Bjelovar - iskustva*, upoznala nas je s veoma bogatom zbirkom periodike Narodne knjižnice "Petar Preradović" te cijelim procesom obrade časopisa od nabave, uveza, inventarizacije pa do katalogizacije,

analitičke obrade i predmetizacije. Danko Tkalec prezentirao nam je sve novosti u programu METEL Win vezane uz obradu periodike. Tema, zanimljiva i aktualna, okupila je 24 knjižničara s cijelog područja Društva.

Predavanje je održala Štefanija Bujger

ŠTO JE "BOLONJSKI" PROCES DONIO KNJIŽNICARIMA?

Piše: Tatjana Aparac Jelušić

Od akademske godine 2005./2006. na hrvatskim se visokim učilištima izvode novi nastavni programi priređeni u skladu sa zahtjevima koji slijede temeljna načela "bolonjskog" procesa. Od nastavnika se očekivalo da svoju nastavu i rad sa studentima preoblikuju tako da programi budu fleksibilni, nastava individualizirana i usmjerena na poticanje kreativnosti i mobilnosti studenata te podizanje kvalitete nastave i osiguranje mehanizama za nastavak obrazovanja i nakon diplomiranja. Jedna od ključnih promjena koja se zbila pomak je prema takvom obrazovnom sustavu u kojemu će student naučiti, odnosno trajno zapamtiti informacije kako bi ih mogao upotrijebiti u situacijama koje od njega budu tražile promptno, stručno utemeljeno i svrsishodno djelovanje.

Oblikujući nove programe preddiplomskog, diplomskog i poslijediplomskog doktorskog studija na sveučilištima u Osijeku i Zadru, nastojali smo studentima ponuditi atraktivne programe utemeljene na "bolonjskim" načelima, koji će im omogućiti obavljanje šireg spektra poslova, odnosno zapošljavanje u raznim informacijskim ustanovama, a ne samo u knjižnicama. Posebno se takva odluka odnosila na preddiplomsku razinu obrazovanja.

U obrazovanju knjižničara, arhivista i muzeologa prepoznato je podosta zajedničkih i posebnih elemenata, što nas je usmjeravalo prema ideji da u novim programima sve tri profesionalne zajednice prepoznaju ne samo sadržaje i metodološke osnove koji su neizostavni kada se radi o posebnostima, već i one koji su poticajni i nužni za promišljanje širega društvenog i profesionalnog konteksta u kojima se sve tri profesije pojavljuju i djeluju u uvjetima globalnog informacijskog povezivanja.

Ciljevi su studija stoga postavljeni tako da stečena znanja i vještine omogućuju zapošljavanje ne samo u raznim tipovima knjižnica, arhiva i muzeja, već i u informacijskim i dokumentacijskim odjelima javnih i privatnih tvrtki koje sve više postaju svjesne potrebe za stručnjacima sposobnim da se nose s izazovima upravljanja informacijama i znanjem. Korištenje novih tehnologija u nastavi postavljeno je tako da studentima omoguće stjecanje odgovarajućih znanja i vještina potrebnih za oblikovanje, odabir, uporabu i evaluaciju informacijskih sustava i usluga u budućem radnom okruženju, a osobito za izgradnju i upravljanje digitalnim zbirkama i uslugama.

Nastavni su predmeti okupljeni u nekoliko cjelina unutar kojih se nude obvezni i izborni sadržaji. Prvu skupinu predstavljaju sadržaji kojima se tumače pojmovi znanje, informacija i komuniciranje u društvu te upućuje na filozofske i sociološke pristupe u razumijevanju okruženja u kojemu nastaju, razvijaju se i djeluju informacijske ustanove, službe i usluge te oblikuju informacijske politike. Na taj se način nastojalo osigurati problematiziranje teorijsko-metodoloških i povijesnih odrednica karakteristične za razvoj svake discipline, kao i za razvoj područja informacijskih i komunikacijskih znanosti. Drugu skupinu predstavljaju predmeti kojima se tumače problemi generiranja znanja, posredovanja i korištenja infor-

macija, uključujući i analizu i interpretaciju informacija, dakle, načini nastajanja dokumenata, njihova odabiranja, prikupljanja i organiziranja. Te su teme nesumnjivo važne za sve tri zajednice, pa se na razini općih načela, teorije i prakse organiziranja dokumenata i informacija može prepoznati podosta zajedničkih tema.

Polazeći od motrišta prema kojemu je normiranje postupaka pri obradi nužan uvjet za uspješnu organizaciju građe i informacija, nastojali smo, nasuprot dotadašnjem gotovo uobičajenom isticanju specifičnosti i usmjeravanju na tehničke aspekte obrade, naglasiti teorijske osnove (filozofiju i logiku pristupa i postupaka, terminološka pitanja i sl.), kako bi studenti razumijevali promjene koje dovode do novih modela i načina označavanja i pretraživanja informacija (npr., uloga kataloga, kazala i bibliografskih izvora u tradicionalnom i netradicionalnom okruženju, strukturiranje baza podataka i online sustava za pretraživanje, analiza informacija, uspješne strategije pretraživanja mrežnih i drugih izvora, razvoj i korištenje tezaurusa i kontroliranih rječnika). Svim tim znanjima i vještinama studenti trebaju ovladati neovisno o tome u kojoj će ih radnoj sredini koristiti.

U trećoj predmetnoj skupini zastupljeni su sadržaji vezani uz ovladavanje znanjem i vještinama nužnim za utvrđivanje informacijskih potreba i oblikovanje primjerenih usluga. Pritom je bilo očito da se sve tri zajednice, poglavito u mrežnom okruženju, zanimaju za slične probleme i potrebu za prepoznavanjem i ovladavanjem primjerenom istraživačkom metodologijom (npr. metodologijom istraživanja korisnika i korištenja, vrjednovanja uspješnosti, načina rada s građom te znanjima iz kognitivne psihologije). U četvrtoj skupini predmeta zastupljena je problematika oblikovanja informacijskih sustava i usluga pod utjecajem mrežnog komuniciranja, osobito pitanja vezana uz strategije oblikovanja, odnosno odabira i implementacije primjerenih informacijskih sustava te načina i mogućnosti njihove uporabe i vrjednovanja. Teme poput strukturiranja informacijskih sustava, tehnologija za prijenos podataka, standarda i protokola za komunikaciju među sustavima od interesa su za sve tri zajednice. U ovoj su skupini i sadržaji vezani uz pristupe i načine korištenja informacijskih sustava i usluga uz tumačenje etičkih normi i mogućih prosudbenih prijepora. Posljednje se dvije skupine odnose na sadržaje vezane uz pohranu i zaštitu informacija i upravljanje i marketing neprofitnim ustanovama, poglavito u odnosu na upravljanje promjenama, upravljanje ljudskim potencijalima, upravljanje informacijskim ustanovama te marketing i njegove specifičnosti u odnosu na ponudu proizvoda i usluga.

Naposlijetku, pripremajući studente ne samo za rad u informacijskim ustanovama i mrežama, već i za znanstveno-istraživačko djelovanje, na akademskoj obrazovnoj razini, posebno na dodiplomskoj i poslijediplomskoj, nastojalo se studente upućivati u interdisciplinarno postavljena terenska istraživanja i rješavanje pro-

blema, kao i one sadržaje koji će im omogućiti da ovladaju metodologijom znanstveno-istraživačkog rada kako bi bili sposobni prepoznati i znanstvenom aparaturom obraditi vrijedne teme.

Oblikovanje novih sadržaja bio je dugotrajan - četiri godine - i izazovan posao. No, provedba tih sadržaja u uvjetima prijelaza iz jednog u drugi model obrazovnog sustava nametnula je još veće obveze i odgovornost studentima i profesionalnim zajednicama. Prvi problem koji se pritom pojavio ticao se naziva studija i akademskog naslova. Kako je naziv "prvostupnik/ca knjižničarstva" nepobitno ukazivao potencijalnim poslodavcima da bi se moglo raditi o osobama kompetentnima samo za rad u knjižnicama, priklonili smo se novom, dotad u hrvatskoj praksi gotovo nekorištenom nazivu "informatolog". Čini se da je ta odluka izazvala prijepore i nespremnost stručne zajednice da prihvati nastale promjene, premda su je studenti rado prihvatili.

Već prilikom provedbe recenzentskih postupaka pokazalo se da postoji problem definiranja polja informacijskih (komunikacijskih) znanosti, uočene su nelogičnosti u nazivima i broju grana unutar polja te neujednačena stajališta recenzenata. Tako se dogodilo da su za zagrebačke i osječke programe usvojeni akademski nazivi/stupnjevi: sveučilišni prvostupnik/ca i magistar/a informatologije, a za zadarski program sveučilišni prvostupnik/ca i magistar/a knjižničarstva. Valja pritom naglasiti da je zadarski program doista bio usmjeren samo prema knjižničarstvu, jer se radilo o najmlađem sveučilišnom studiju koji je imao odobrena tek dva radna mjesta, pa nije ni pretendirao uključivanju sadržaja iz drugih grana u polju. Međutim, uz zagrebačke diplomske programe iskazani su i smjerovi (informatika - sic!, informatologija - sic!, arhivistika, bibliotekarstvo, muzeologija i upravljanje baštinom, dok za osječki program nisu navedeni smjerovi knjižničarstvo i nakladništvo. Taj propust ima za posljedicu, između ostaloga, i otezanje s pokretanjem izvanrednog jednogodišnjeg diplomskog studija knjižničarstva na Sveučilištu u Osijeku, te pokušaje da se na istome Sveučilištu pokrene još jedan studij knjižničarstva. Neujednačenost akademskih naziva i Zakona o knjižnicama još je jedan problem koji izravno pogađa mlade stručnjake s titulom u kojoj stoji "informatolog", a ne "knjižničar".

Držimo da je posebno važno upoznati poslodavce da je pri ocjenjivanju kompetentnosti za obavljanje nekog stručnog posla važan čimbenik tzv. dodatak diplomi, službeni dokument visokog učilišta u kojemu se navode svi predmeti koje je pojedini student slušao, broj ECTS-a i ocjena koju je zaslužio. Za pretpostaviti je, dakle, da bi zainteresirani poslodavac prvo trebao posegnuti za tom ispravom. Usto, svi su nastavni planovi i programi javno dostupni (objavljeni na mrežnim mjestima visokih učilišta), pa je moguće iščitati opise svih programa, ciljeve studija, opise kolegija, očekivane ishode učenja i popise literature koju studenti savladavaju.

A što strukama (knjižničarskoj, arhivističkoj, muzeološkoj i dr.) kazuju i nude ti programi? Prije svega, novim se programima zagovara interdisciplinarnost i

multidisciplinarnost polja informacijskih znanosti, ističu se važnost primjene novih tehnologija u radu i potreba osmišljenog praktičnog rada studenata na preddiplomskoj te pojačan terenski i istraživački rad na diplomskoj razini. Programima se ukazuje nadalje na značajnu zastupljenost problemskog učenja, koje polazi od otvorenih i složenih radnih problema iz stvarnog života, koje studenti analiziraju i rješavaju samostalno tragajući za relevantnim informacijama i testirajući pronađena rješenja. Poznate su glavne prednosti takva pristupa: izrazita motivacija zbog "dubljeg" ulaženja u problematiku, sposobnost kritičkog razmišljanja koja je stečena analizom i rješavanjem kompleksnih problema, povećana vjerojatnost kasnije primjene sadržaja u stvarnim životnim situacijama i razvoj vještina potrebnih za cjeloživotno učenje.¹ U novim programima nastojala se znatnija pozornost usmjeriti na istraživačko učenje kojim se studenta motivira da se aktivno bavi sadržajem, umjesto da kao kod tradicionalne predavačke metode, sadržajima bude izložen. Učenje otkrivanjem obilježeno je: stvaranjem, integracijom i poopćavanjem znanja putem istraživačkog procesa; mogućnošću da student u procesu učenja donekle nadzire slijed i učestalost vlastitih aktivnosti, te studentovoj izloženosti aktivnostima koje omogućuju integraciju novog s postojećim znanjem.

Naposlijetku, u programima se zagovara ideja fleksibilnog učenja koje predstavlja alternativu tradicionalnom obrazovanju, a podrazumijeva i unaprjeđenje i širenje pristupa obrazovanju, zbog čega su ga primarno visokoškolske ustanove prepoznale i uvode kao nov pravac razvoja. Pojam pokriva sve situacije u kojima student određuje kako, kada i gdje uči. U središtu je koncepta fleksibilnog učenja pojedinac kojemu je prepuštena odgovornost za vlastito učenje u odnosu na to kada, kako i gdje uči. Pritom nije nevažna ponuda obrazovnih sadržaja i komuniciranja s nastavnikom na daljinu.

O novim tehnologijama i njihovom poticajnom djelovanju na oblikovanje kognitivno zasnovanih obrazovnih aktivnosti, postoje brojni radovi koji su uglavnom usredotočeni na hipertekst i nelinearnu navigaciju, elektroničku komunikaciju, multimedijalnost te dostupnost kao svojstva tehnologije koji omogućuju edukaciju prema suvremenim pedagoškim načelima. Međutim, u hrvatskoj praksi još je uvijek malen broj radova u kojima se propitkuju učinci obrazovanja na daljinu, osobito sa stajališta osposobljenosti i doprinosa knjižničara upravljanju tim procesima. Stoga smo novim programima kojima se, između ostalih, obrazuju i budući knjižničari, nastojali uskladiti omjer temeljnih stručnih znanja i vještina primjene novih tehnologija, komunikacijskih i metodičkih vještina kako bismo time ponudili nove profile informacijskih stručnjaka osposobljene da u promjenjivim uvjetima potaknu nove usluge i vješto preoblikuju postojeće usluge i radne procese.

Dakako, bolonjski je proces opterećen, kako se to sve češće ističe u javnim i stručnim glasilima, nejasnoćama

¹ Usp. Problem-based learning: evolving strategies and conversations for library instruction / Brock Enger, K. et al. // Reference Services Review. 30(4) 2002, str. 356.

odnosno nedorečenošću legislative, nedostatnom pripremom za prijelaz na nov sustav, financijskim problemima i pomanjkanjem znanstveno-nastavnog osoblja. Međutim, unatoč mnogim problemima, hrvatski je visokoškolski sustav obogaćen dvama sveučilišnim odsjecima/odjelima u polju informacijskih znanosti: na osječkom Odsjeku za informacijske znanosti trenutno je zaposleno 17 djelatnika - šest s doktoratom znanosti i jedanaest asistenata, a na zadarskom Odjelu za

knjižničarstvo zaposleno je 6 djelatnika s doktoratom znanosti, jedan viši predavač i četiri asistenta. Kada se tom broju pridruži i najstariji, zagrebački Odsjek za informacijske znanosti, s preko 30 zaposlenih, te dva doktorska studija - zagrebački i zadarsko-osječki - postaje razvidno da su na polju informacijskih znanosti u Hrvatskoj postignuti značajni pomaci i da bi se u razdoblju akademske zrelosti trebali očekivati jasnije profilirani studijski programi i veći stupanj koordinacije.

PROJEKT "CJELOŽIVOTNO UČENJE KNJIŽNIČARA: ISHODI UČENJA I FLEKSIBILNOST - CUK"

Piše: Dijana Machala

"Cjeloživotno učenje knjižničara: ishodi učenja i fleksibilnost - CUK" jednogodišnji je razvojni projekt odobren na natječaju "Reforma visokog obrazovanja temeljenog na ishodima učenja" Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj Republike Hrvatske. Realizaciju projekta vodi Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, zajedno s projektnim partnerima, Odsjekom za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Knjižnicama grada Zagreba i Hrvatskim knjižničarskim društvom. Projekt ima za cilj preoblikovanje dijela nacionalnog programa izobrazbe knjižničara u Republici Hrvatskoj primjenom ishoda učenja te iniciranje sveobuhvatnog i fleksibilnog sustava cjeloživotnog učenja knjižničara u Republici Hrvatskoj. U tom cilju planirane su brojne projektne aktivnosti koje će trajati do 1. listopada 2009. godine, kada se planira i objavljivanje završne publikacije s projektnim rezultatima.

Četiri institucije suradnice na projektu CUK, njeguju dugogodišnju uspješnu suradnju u provedbi nacionalnog programa izobrazbe knjižničara. Suradnja je započela još 2002. godine, otkako je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu osnovan Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj. Centar institucionalizirano planira i upravlja nacionalnim programom izobrazbe knjižničara, a financijska potpora Ministarstva kulture Republike Hrvatske u realizaciji programa govori o važnosti i potrebi nacionalne skrbi nad kvalitetom programa stručne izobrazbe knjižničara.

Centar okuplja više od šezdesetak predavača, knjižničara, informacijskih i informatičkih stručnjaka, kao i stručnjaka iz drugih područja (ekonomije, pedagogije i dr.). Radionice i predavanja organizirani su kroz tematske module, a program nudi više od sedamdesetak radionica. Program donosi novosti iz područja knjižničarstva, informacijskih znanosti i informacijsko-komunikacijskih tehnologija. Godišnje se objavljuje tiskani godišnji program edukacije koji se distribuira u sve veće knjižnice u zemlji. Program je od 2006. godine obogaćen modulom "Digitalizacija građe", kao zajednički program Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Ureda Nacionalnog projekta digitalizacije arhivske, knjižnične i muzejske građe. Iz programa treba izdvojiti i radionice modula "E-učenje" čiji je cilj provedba strategija e-učenja na hrvatskim sveučilištima.

Radionice potiču razvitak i stvaranje povoljnih preduvjeta za korištenje tehnologija e-učenja kao sastavnog dijela osnovne pismenosti svih članova akademske zajednice. Tradicionalno dobra suradnja ostvaruje se i sa Sveučilišnim računskim centrom koji svim polaznicima Centra omogućuje besplatno pohađanje ECDL tečajeva iz područja osnova informacijskih tehnologija.

U trenutku dobivanja projekta "Cjeloživotno učenje knjižničara: ishodi učenja i fleksibilnost", Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara realizira više od 400 sati stručne edukacije godišnje. Osim u Zagrebu, program se izvodi u suradnji sa županijskim matičnim knjižnicama u županijskim knjižnicama diljem Hrvatske. Broj polaznika je u stalnom porastu. Dok je 2002. godine Centar okupio 534 polaznika, taj se broj u 2008. godini povećao na više od 1500 polaznika. Iako je program izobrazbe namijenjen prvenstveno knjižničarima, za njega postoji sve veći interes i šire akademske zajednice. Veliko zanimanje pokazuju studenti knjižničarstva, urednici stručnih i znanstvenih časopisa, informacijski stručnjaci, informatičari, ali i pedagozi, logopedi i ostali suradnici u nastavi. Svojim tematikama, nacionalni program izobrazbe knjižničara teži osvježiti prijašnja usvojena znanja, utvrditi vještine te usvojiti nova znanja i tehničke postupke.

Važnost stručne izobrazbe knjižničara preduvjet je osiguranja izvrsnosti knjižničnih službi i usluga. Profesionalizacija knjižničarske struke primarno proizlazi iz razvidnog, dostupnog i dobro usustavljenog formalnog obrazovanja knjižničara, agilnosti sustava znanstvenog i stručnog napredovanja te se temelji na aktivnosti stručne zajednice u raznim oblicima stručnog usavršavanja. U neformalne i informalne oblike učenja možemo uvrstiti različite oblike sudjelovanja u znanstvenoj komunikaciji, kao što su stručni seminari, znanstveni radovi, okrugli stolovi, razmjena iskustava, aktivnosti u radu stručnih društava i sl. "Krizu obrazovanja", čiji se početci vezuju uz 60-te godine prošlog stoljeća, artikulirala je brojne probleme s kojim se suočava formalno obrazovanje. Stečena akademska diploma ima "životni vijek" svega pet godina, a svjedoci smo izrazite proliferacije informacija i izvora znanja te omasovljenja obrazovanja. Jedan od odgovora na "krizu obrazovanja" svakako je uspostavljanje procesa cjeloživotnog učenja (lifelong learning). Cjeloživotno

učenje zahvaća proces obrazovanja u svim njegovim segmentima, od formalnog, neformalnog i informalnog, te potiče partnersku suradnju u razvoju fleksibilnog sustava obrazovanja koje će uzimati u obzir usvojena prijašnja iskustvena znanja, kao i vrjednovati neformalne i informalne oblike učenja.

Slijedom reformi obrazovnog sustava u zemljama Europske unije, potaknute nezadovoljavajućim rezultatima tradicionalnog obrazovnog sustava te iz nastojanja harmonizacije europskog visokoškolskog prostora, sve se češće poseže za ishodima učenja kao mjerne jedinice za osiguranje postignuća i prepoznavanja rezultata obrazovanja. Ishodi učenja jednoznačno označavaju razinu i dubinu usvojenog znanja neovisno od tehničkih preduvjeta, prijašnjeg znanja ili osobnih predispozicija kandidata i sl. Ishodi učenja kod poslodavaca osiguravaju lakše prepoznavanje onih kandidata koji posjeduju potrebna znanja i vještine. S druge pak strane, ishodi učenja osiguravaju kandidatu u procesu učenja aktivno upravljanje vlastitim obrazovnim programom.

U danom kontekstu planirane su i aktivnosti projekta "Cjeloživotno učenje knjižničara: ishodi učenja i fleksibilnost". Provedba projektnih aktivnosti već je započela uspostavom organizacijske jedinice u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu s ciljem uvođenja ishoda učenja i programa cjeloživotnog učenja knjižničara. Projekt je javno predstavljen 18. prosinca 2008. godine, a sve aktivnosti bit će popraćene na mrežnom portalu na adresi www.nsk.hr/cuk. Pokrenuta je i društvena mreža na

temu cjeloživotnog učenje knjižničara u Hrvatskoj (<http://lllforl.ning.com>).

Projektom su planirana dva stručna skupa o ishodima učenja, na kojima će se predavačima Centra stalnog stručnog usavršavanja knjižničara organizirati stručne radionice o tome kako preoblikovati svoje radionice temeljem ishoda učenja, te na koji način definirati i mjeriti ishodi učenja u programu stručne izobrazbe. Strana suradnica na projektu, gospođa Marion Huckle, voditeljica stručnog usavršavanja i priznavanja stručnih kvalifikacija u CILIP-u (The Chartered Institute of Library and Information Professionals) iz Velike Britanije prenijet će vlastita iskustva u uspostavljanju kvalifikacijskog okvira te definiranju stručnih profila u području knjižničarstva. Predavači će preoblikovati svoje tečajeve u skladu s očekivanim ishodima učenja, što će biti polazište za uspostavu kreditnog sustava bodovanja programa stručne izobrazbe.

Na drugom, završnom skupu predstaviti će se strategija o uvođenju ishoda učenja u program stručne izobrazbe knjižničara te prijedlog modela cjeloživotnog učenja temeljenog na ishodima učenja. Na završnom skupu planira se i sudjelovanje predstavnika knjižnica (poslodavaca).

Temelj za projektne zaključke svakako će biti rezultati analize dviju anketa, koje se planiraju provesti u okviru projekta. Prva anketa ispituje poslodavce, odnosno voditelje/ravnatelje knjižnica o kompetencijama knjižničara te o stanju u struci. Druga anketa ispituje mišljenje knjižničara o stečenim kompetencijama nakon formalnog obrazovanja te o stupnju zadovoljstva programima izobrazbe knjižničara. Rezultati anketa bit će prezentirani u završnoj publikaciji.

Knjižnice su oduvijek bile mjesto učenja, istraživanja i aktivan partner razvoja akademske, znanstvene i stručne zajednice. Ostvarenje ciljeva projekta "Cjeloživotno učenje knjižničara: ishodi učenja i fleksibilnost" rezultat će uvođenjem novog programa stručne izobrazbe knjižničara temeljenog na ishodima učenja, lakšem prepoznavanju i priznavanju neformalnih i informalnih oblika učenja s ciljem podizanja opće razine stručnosti knjižničarske profesije.

OBRAZOVANJE KNJIŽNIČARA KAO DIO ORGANIZACIJSKE KULTURE KNJIŽNICE - PRIMJER KNJIŽNICE I ČITAONICE "FRAN GALOVIĆ" KOPRIVNICA

Piše: Dijana Sabolović-Krajina

Obrazovanje knjižničara važan je dio organizacijske kulture u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica i jedna od njezinih temeljnih vrijednosti, kako na konceptualnoj razini (knjižnična misija, vizija, vrijednosti, zadatci, aktivnosti), tako i u praktičnoj realizaciji (formalne obrazovne i stručne kvalifikacije, stalno stručno usavršavanje). To je stavka u proračunu na kojoj se u principu nastoji ne štedjeti, jer bez kvalitetno obrazovanih knjižničara teško se može govoriti o kvalitetno koncipiranoj i vođenoj knjižnici. Educiranje knjižničnog osoblja pretpostavka je za pružanje kvalitetnih usluga, kvalitet-

ne komunikacije s korisnicima, formiranje kvalitetnih knjižničnih fondova i upotrebu sofisticirane tehničke opreme.

Krucijalan argument o važnosti stalnog obrazovanja knjižničara veže se i uz činjenicu da živimo u vremenu turbulentnih promjena ("jedino je promjena stalna"). Stoga je (samo)obrazovanje stalni proces. Od knjižničara se očekuje da budno prate i razumiju promjene u okolini (socijalne, političke, ekonomske, kulturološke, tehnološke i dr.), te da prepoznaju i promptno reagiraju na sve brojnije i sofisticiranije potrebe korisnika, ali i na promjene u

Predstavljanje projekta digitalizacije Glasa Podravine

osobinama, oblicima i vrstama knjižnične građe i informacijske tehnologije. Kako to izgleda u koprivničkoj knjižnici?

Uz stjecanje obaveznog formalnog stručnog obrazovanja, stalno stručno obrazovanje knjižničara u koprivničkoj knjižnici ide u nekoliko pravaca: prvo, učenje od drugih, drugo, kritička primjena naučenog u vlastitoj praksi (stvaranje novog znanja) i treće, prenošenje vlastitog znanja i iskustva drugima.

Benchmarking ili učenje od drugih je vrlo raširena metoda obrazovanja koprivničkih knjižničara, ali i upravljački alat koji se primjenjuje na mnogim razinama knjižničnog rada. Benchmarking se temelji na stalnom uspoređivanju vlastite pozicije, vlastitih prednosti i nedostataka s drugima, u principu boljima od sebe (knjižnicama, knjižničarima), a cilj je postizanje vlastitog optimuma za redefiniranje postojećih i/ili uvođenje novih usluga i načina rada. Cilj sudjelovanja koprivničkih knjižničara na stručnim skupovima i stručnim putovanjima je učenje kao proaktivni proces stjecanja novog znanja i iskustva, konstruktivno uspoređivanje s vlastitom praksom, njeno preispitivanje/redefiniranje, kako bi se poboljšale usluge i rad općenito.

Obavezno prenošenje informacija i znanja stečenog na stručnim skupovima, studijskim putovanjima i konzultiranjem stručne literature drugima u knjižnici, sastavni je dio organizacijske kulture knjižnice. Timski pristup primjenjuje se u osmišljavanju i implementiranju novih usluga i/ili modela rada u praksi. Velika pozornost posvećuje se dinamici uspostavljanja raznih oblika internog komuniciranja i informiranja u prenošenju znanja, a posebice u stvaranju novog vlastitog znanja - tjedni radni sastanci (svi zaposlenici), mjesečni stručni sastanci (svi stručni radnici), sastanci koordinatora odjela i službi, sastanci projektnih timova i dr.

Posljednja razina u ciklusu obrazovanja koprivničkih knjižničara je aktivno sudjelovanje u edukaciji drugih knjižničara, najčešće aktivnim sudjelovanjem na stručnim skupovima s izlaganjima, najčešće o primjerima iz vlastite prakse.

Kako je to izgledalo u koprivničkoj knjižnici u 2008. godini?

Svi stručni djelatnici knjižnice bili su uključeni u programe edukacije, ovisno o vrsti poslova koje obavljaju.

Sudjelovali su na 23 stručna skupa u zemlji i inozemstvu, na mnogima od njih aktivno, s izlaganjima. U 2008. godini održali su ukupno (rekordnih) 28 izlaganja, prenoseći tako svoja znanja i iskustva drugim zainteresiranim knjižničarima. Statistički gledano, najviše je tematizirana i najviše pozornosti stručne javnosti izazivala usluga za slijepe i slabovidne, potom projekt digitalizacije zavičajne kulturne baštine, usluge bibliobusa, program "Knjige za bebe", usluge za starije građane, te uvođenje besplatne članarine. Radi se, u pravilu, o inovativnim, po mnogo čemu pionirskim uslugama u odnosu na nacionalno knjižničarstvo.

Osim toga, knjižničari su u prostoru koprivničke knjižnice organizirali predstavljanje svojeg projekta digitalizacije Glasa Podravine (1950.-2007.), kao prvog projekta digitalizacije zavičajne kulturne baštine u okviru nacionalnog projekta Digitalizacija hrvatske kulturne baštine, koji provodi Ministarstvo kulture RH. Predstavljanju su prisustvovali knjižničari iz Zadra, Karlovca, Vinkovaca, Varaždina, Križevaca i Zagreba.

Knjižnica se profilirala kao edukacijski centar za knjižničare i srodne profesije (učitelje, odgajatelje, logopede, ali i roditelje), a s obzirom na odaziv, on ima ne samo lokalne, nego i nacionalne doseg. U organizaciji Županijske matične službe u knjižnici su održana dva programa Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara koji djeluje pri Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Koprivnički knjižničari Dijana Sabolović-Krajina, Danijela Petrić, Kristian Ujlaki i Ljiljana Vugrinec održali su edukaciju za knjižničare iz Zagreba, Osijeka, Karlovca i Daruvara o uvođenju i korištenju usluge za slijepe i slabovidne pod nazivom "Dostupnost knjižnica za sve: knjižnične usluge za slijepe i slabovidne". Drugu radionicu s izlaganjem održala je Verena Tiblaja iz Gradske knjižnice Rijeka pod nazivom "Rad s djecom i mladima u školskim i narodnim knjižnicama". U organizaciji Županijske matične službe već nekoliko godina održava se i trodnevna edukacija za knjižničare - početnike s područja Koprivničko-križevačke županije, a vode je uglavnom knjižničari koprivničke knjižnice. Prošle godine iz knjižnice je sudjelovalo osam predavača, a dvadeset i tri polaznika program je ocijenilo ocjenom 4,57.

Programe edukacije u prostoru knjižnice održavali su i vanjski partneri, prvenstveno Udruga roditelja "Korak po korak" - Podružnica Koprivnica i Udruga slijepih Koprivničko-križevačke županije, a brojni animacijski programi za djecu i odrasle u organizaciji knjižnice također su imali edukativni karakter.

Koprivnički knjižničari objavljivali su radove u stručnim glasilima "Svezak" (Ljiljana Vugrinec bila je više-godišnja glavna urednica ovog regionalnog stručnog glasila), "Novosti HKD-a", "Hrčak", "Scientia Podraviana", kao i na web stranici Ministarstva kulture, Culturenet. Suradivali su i s medijima javnog priopćavanja. O usluzi "Knjige za bebe" pisalo se kao o primjeru dobre prakse u "Smjernicama za knjižnične usluge za bebe i djecu rane dobi" u izdanju Hrvatskog knjižničarskog društva, te u knjizi "Kako zavoljeti knjigu i čitanje" autorice Sandre Centner (Izdavač Tempo iz Đakova).

GRADSKA KNJIŽNICA “MATO LOVRAK” GRUBIŠNO POLJE U NOVOM PROSTORU

Piše: Ivana Ledić

U 2006. godini Gradska knjižnica “Mato Lovrak” postala je samostalna ustanova. Sve do tada bila je u sastavu Centra za kulturu i informiranje dr. Franjo Tuđman Grubišno Polje. Sljedeće godine (2007.) počela se proširivati i obnavljati.

Radovi na knjižnici

S nekad skromnih 40 m², nakon adaptacije i proširenja, preselila je u prostor od 220 m². Tako su, bar za neko vrijeme, stvoreni uvjeti za ljepši i bolji rad djelatnika, te smještaj većeg broja knjižne i neknjižne građe.

U Projektu opremanja knjižnice nabavljena je oprema za cijelu knjižnicu, kompletna informatička oprema (6 računala s pristupom internetu, fotokopirni stroj, printer, LCD televizor, skener), namještaj (police za knjige, ormari za zavičajnu zbirku, stolovi i stolice, pultovi, ormari za časopise i multimediju), podovi, zavjese, te klima-uređaji. Jasno, bez potpore našega Grada i Ministarstva kulture ne bi to bilo moguće, pa im ovim putem zahvaljujemo na pomoći i razumijevanju.

Također moramo zahvaliti i našoj Osnovnoj školi Ivana Nepomuka Jemeršića čiji su nam učenici pomogli preseliti kompletan fond u novouređeni prostor.

Knjižnica ima u funkciji nekoliko odjela. Prioritet dajemo dječjem odjelu u okviru kojeg su igraonica i radionica. Taj prostor okuplja veći broj korisnika, djecu predškolskog uzrasta i djecu nižih razreda osnovne škole.

Na posudbenom odjelu za odrasle nalazi se veliki broj stručne literature, beletristike, a posjedujemo i zavičajnu zbirku koja zauzima posebno mjesto u knjižnici.

Studijski odjel s čitaonicom pruža mogućnost samostalnog rada u knjižnici uz korištenje referentne zbirke.

Gradska knjižnica “Mato Lovrak” smještena je u središtu grada i nudi sve tehnološke izazove potrebne današnjem sve zahtjevnijem korisniku.

Takva “nova” knjižnica čeka na svoje svečano otvorenje, a postala je ugodno mjesto za učenje, dobivanje potrebnih informacija i provođenje slobodnog vremena.

Odjel za odrasle

OBNOVLJENA KNJIŽNICA SPREMNA ZA NOVE IZAZOVE SVEČANO OTVORENA NARODNA KNJIŽNICA VIRJE

Piše: Ana Škvarić

Mjesec hrvatske knjige 2008., osim brojnim kulturno-edukacijskim programima, izložbama, predavanjima i znanstvenim skupovima, u Koprivničko-križevačkoj županiji obilježen je i jednim velikim događajem kako za županijsko, tako i za hrvatsko knjižničarstvo uopće. 11. studenoga 2008. uz prisustvo brojnih gostiju svečano je otvorena novouređena Narodna knjižnica Virje, a na isti je dan obilježena i 130. godišnjica Narodne čitaonice s knjižnicom u Virju. Svečanom otvorenju prethodile su gotovo dvije godine intenzivnih radova na temeljitom preuređenju i opremanju prostora, obnavljanju i reviziji

fonda te stvaranju temelja za profesionalno poslovanje knjižnice u godinama koje dolaze.

Adaptacija prostora Narodne knjižnice Virje započeta je 2007. godine. Do kraja 2008. uređen je prilazni hodnik u prizemlju zgrade stare Osnovne škole u kojoj se knjižnica danas nalazi, a sama knjižnica proširena je na susjednu prostoriju čime se dobila mogućnost stvaranja dvaju zasebnih odjela - Dječjeg odjela i Odjela za odrasle s čitaonicom periodike. U prostoru knjižnice sanirana je vlaga, promijenjene su instalacije, uređeni podovi, zidovi, vanjska i unutrašnja stolarija, uvedeno je centralno grijanje,

a oba odjela u potpunosti su opremljena suvremenim i funkcionalnim knjižničnim namještajem. Uređen je i sanitarni čvor te mala čajna kuhinja za djelatnike, čime su znatno poboljšani uvjeti rada u knjižnici.

Uređenje Odjela za odrasle s čitaonicom periodike te ulaznog prostora s info-pultom dovršeno je u ožujku 2008. Adaptacija je nastavljena u lipnju na budućem Dječjem odjelu koji je u potpunosti dovršen i opremljen u listopadu, baš u pravo vrijeme da u sklopu Mjeseca hrvatske knjige knjižnica započne s kulturno-animacijskim programima koji su uključili organizirane posjete osnovnoškolaca i predškolaca, radionice za djecu i odrasle te čitaonice i druženja za najmlađe, a neposredno nakon otvorenja, našlo se vremena i za organizaciju gostovanja dviju kazališnih predstava u Virju.

Sa svečanog otvorenja Knjižnice

Svečanom otvorenju knjižnice održanom 11. studenoga 2008., osim uglednih dužnosnika i brojnih kolega, pridružili su se u velikom broju i mještani Općine Virje - nekadašnji, sadašnji i budući korisnici, a nastupio je i mješoviti zbor Hrvatskog pjevačkog društva "Ferdo Rusan" u pratnji tamburaškog orkestra OŠ prof. Franje Viktora Šignjara pod vodstvom dirigenta Darka Gabaja. Uzvanicima su se biranim riječima obratili načelnik Općine Virje g. Mirko Perok, dožupan Koprivničko-križevačke županije g. Vjekoslav Flamaceta, gđa Davorka Bastić, ravnateljica Knjižnica grada Zagreba i predsjednica

Hrvatskoga knjižničnoga vijeća te ujedno predsjednica Organizacijskog odbora Mjeseca hrvatske knjige 2008., a prisutnima se naposljetku u ime Ministarstva kulture Republike Hrvatske obratila gđa Ankica Janković, načelnica Odjela za knjižničnu djelatnost koja je knjižnicu proglasila otvorenom.

Novi Dječji odjel Narodne knjižnice Virje

Nakon velikog i zahtjevnog posla odrađenog u 2008. godini, Narodna knjižnica Virje i u 2009. je ušla s velikim planovima. U narednoj godini cilj je nastaviti započetu adaptaciju i u drugom dijelu zgrade te urediti sanitarni čvor za korisnike, opremiti knjižnicu primjerenim namještajem za smještaj zaštićene građe te nabaviti i umrežiti računala za korisnike kako bi Virovcima postale dostupne sve usluge koje se očekuju od jedne male, ali profesionalne kulturne i informacijske ustanove.

Na radionicama se marljivo radilo

VIJESTI IZ GRADSKOJ KNJIŽNICE ĐURĐEVAC

Piše: Anica Šabarić

Godinu 2008. pamtit ćemo u Gradskoj knjižnici po dva (za nas) velika događaja. Prvi se dogodio u proljeće, točnije 23. travnja 2008. godine, na sam Dan Grada, kada smo u svečanoj atmosferi otvorili Knjižnicu proširenu novim studijskim odjelom i kutkom za mlade. Svečanosti su bili nazočni: Ankica Janković, načelnica Odjela za knjižničnu djelatnost Ministarstva kulture RH, župan Darko Koren, gradonačelnik Mladen Roštan, članovi Gradskog vijeća, članovi Gradskog poglavarstva, kolege

ravnatelj i knjižničari, predstavnici izvođača radova i opremanja, projektanti, donatori i ostali dragi gosti.

Novi odjel pokazao se izuzetno dobrom i iskoristivom investicijom, jer je kao multimedijalni prostor lanjske godine poslužio za dvadeset i šest večernjih susreta (predstavljanje knjiga, likovne izložbe, putopisne prezentacije, stručna predavanja o ekološkoj poljoprivredi, zdravlju, prezentacije CD-a, filmske večeri i slično), za radionice "Ljeto u knjižnici", a svakodnevno je prekrasna čitaonica

Otvorenje novog Studijskog odjela

i mjesto za studente i učenike kojima treba literatura i tihi rad.

Novost nam je i kutak za mlade koji smo uredili na posudbenom odjelu za odrasle, a od ostaloga prostora odijeljen je pomičnim policama na kojima su knjige za tinejdžerski uzrast, zidna polica s časopisima za njihovu

generaciju, televizor, glazbena linija, stol i garnitura za sjedenje.

Drugi važni događaj zbio se u rujnu 2008. godine kada smo, uz razumijevanje Grada Đurđevca, zaposlili novu djelatnicu, diplomiranu knjižničarku Ivanke Ferenčić Martinčić. Iako nam po Standardima za narodnu knjižnicu manjkaju još tri stručna djelatnika, već je sada puno lakše organizirati posao u knjižnici. Optimisti smo i čekamo još bolja vremena.

Susret nove knjižničarke Ivanke Ferenčić Martinčić s mladim korisnicima

KRIŽEVCI IMAJU PRVI BIBLIOKOMBI U HRVATSKOJ

Piše: *Marjana Janeš-Žulj*

Križevački bibliokombi je prva takva mala putujuća knjižnica u Hrvatskoj koja će obilaziti brdsko-planinska sela i zaselke Kalničkog prigorja i obuhvatiti prostorno okolicu Grada Križevaca (11 stajališta) i općine: Sv. Ivan Žabno (4 stajališta), Sv. Petar Orehovec (5 stajališta) i Kalnik (1 stajalište). Općina Gornja Rijeka osnovala je tijekom 2007. g. samostalnu općinsku knjižnicu "Sidonija Rubido Erdödy" i za sada nema potrebe za bibliobusnom službom.

Bibliokombi će stajati na određenom stajalištu (najčešće kod osnovnih i područnih škola) dva puta mjesečno po točno utvrđenom rasporedu stajališta. Sadašnji raspored bibliokombija obuhvaća ukupno 21 stajalište, s tim što će na nekim stajalištima, kao što su Sv. I. Žabno, Trema, Križevačka Poljana, Donji Fodrovec, Majurec i Kloštar Vojakovački, bibliokombi stajati dva puta tjedno zbog toga što učenici tih škola rade u dvije smjene.

U bibliokombiju će korisnici moći posuđivati najnoviju beletristiku i klasičnu književnost (proza, poezija...), popularno-znanstvenu literaturu iz svih područja ljudskog djelovanja, knjige za djecu i mladež, slikovnice za najmlađe, lektiru za osnovnu i srednju školu, nove medije - DVD i video-kasete.

Godišnja članarina za korisnike bibliokombija iznositi će 30 kn (jedinstvena cijena) i vrijedit će jednu godinu ili 365 dana od dana u članjenja. Jednom iskaznicom mogu se koristiti svi članovi obitelji ili domaćinstva. Odjednom se može posuditi pet knjiga, od toga jedan naslov učeničke lektire, iznimno za braću ili sestre više primjeraka lektire.

Knjige se posuđuju na rok od četiri tjedna i ukoliko se posuđene knjige ne vrate na vrijeme, plaća se zakasнина od 5 kn po knjizi tjedno.

Učenici Područne škole Vojakovački Osijek s knjižničarom Igorom Kuzmićem u bibliokombiju

Osnovna škola Ljudevita Modeca Križevci - Područna škola Vojakovački Osijek, bila je 26. 2.2009. domaćin dolasku bibliokombija Gradske knjižnice "Franjo Marković" Križevci na njegovo prvo stajalište. Tom prigodom su učenici Područne škole Vojakovački Osijek, njih sedmero, od prvog do trećeg razreda, zajedno sa svojim roditeljima i nastavnikom Pleša Tihomirom, voditeljem Područne škole, priredili svečanost i školsku priredbu na kojoj su

učenici uz recitacije, pjesmu i ples, izveli i kratki igrokaz, sve na temu čitanja i knjiga.

Na svečanosti su bili i "kumovi" bibliokombija, donatori: gosp. Stepan Peršin, u ime AMK-a Križevci i gosp. Mato Raguž, u ime Croatia osiguranja Križevci, koji su uputili najljepše želje za uspješan rad bibliokombija i što veći broj korisnika i pročitanih knjiga. Učenici i njihovi roditelji već su prvog dana rada bibliokombija posudili knjige te primili godišnje članske iskaznice i letke o pravilima posudbe.

Sve informacije u vezi rasporeda bibliobusnih stajališta moći će se dobiti na WEB stranicama Gradske knjižnice: www.knjiznica-krizevci.hr ili na broj mobitela: 091/1720-987 (kontakt osoba Igor Kuzmić, knjižničar i vozač).

Učenici, roditelji i gosti prigodom prvog dolaska bibliokombija u Vojakovački Osijek, 26. 2. 2009. g.

SUSRET NAJČITATELJA NARODNIH KNJIŽNICA BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Ilija Pejić

Uvod

Marko je Marulić spjev Judita završio 22. travnja 1501.g. pa se taj datum uzima kao Dan hrvatske knjige. Kako taj dan obilježiti i izbjeći stereotipe? Susret s piscem djeluje i previše uobičajenim. Kad knjižnica pripremi nekoliko programa u kojemu je predstavljanje djela nekog od hrvatskih književnika samo jedna točka, stječe se dojam da je jednoličnost razbijena. Govori se o hrvatskoj pisanoj riječi, o knjizi, nastupaju učenici osnovnih i srednjih škola i čitaju pjesme i prozne ulomke, njihovi ih vršnjaci glazbeno prate. Ali još uvijek to nije događaj koji bi privukao veći broj građana pa i medije. Tako smo došli na ideju susreta najčitatelja kao svojevrsnog oblika natjecanja, a to je neosporno događaj koji mediji ne žele propustiti, tim više kad je riječ o 11.000 članova šest narodnih knjižnica Bjelovarsko-bilogorske županije.

Redoviti godišnji statistički pregledi rada narodnih knjižnica ne nude nam podatke iz kojih bismo doznali tko je i koliko čitao, koji su pisci, odnosno njihova djela čitana, koji su programi bili uspješni i puno posjećivani u protekloj godini pa je Matična služba prvotni koncept proširila i tim podacima unijevši ih u anketni upitnik. Kriterij za izbor najčitatelja je broj posuđenih (i pročitanih) knjiga. U obzir je uzeta sva literatura izuzev lektire. Partneri susreta su knjižnica domaćin i Županijska matična služba, a sponzor je nakladnik čiji su naslovi bili najčitaniji u prošloj godini. Obveze sponzora su da dovede pisca koji će biti gost susreta i s kojim ćemo se taj dan družiti te da najčitatelje nagradi svojim izdanjima, najčitanijim knjigama.

Cilj projekta

Poticanje čitanja i promidžba hrvatske pisane riječi, knjige na neuobičajen način.

Zadatci

Već pri organizaciji drugog susreta najčitatelja iskristalizirali su se zadatci koje moramo obaviti da bi projekt uspio:

- odrediti partnere u projektu
- osmisliti i provesti anketni upitnik
- utvrditi najčitatelje
- utvrditi koja su djela hrvatskih i svjetskih pisaca najčitanija u prethodnoj godini
- utvrditi programe knjižnica u poticanju čitanja u prethodnoj godini
- odabrati sponzora susreta
- odabrati mjesto susreta
- utvrditi program susreta
- oblikovati i izraditi pozivnicu i plaketu susreta.

Prvi susret najčitatelja

Prvi susret najčitatelja je održan 22. travnja 2004.g. u Narodnoj knjižnici "P. Preradović" u Bjelovaru s početkom u 12 sati. Pozivu su se odazvali pisci Ratko Bjeličić, Ivan Borković i Mirko Radnik. Sponzor susreta Nova knjiga Rast nagradila je svojim izdanjima šestero najčitatelja: Amaliju Kranjec-Markešić iz Bjelovara, Filipa Vojtu iz Čazme, Mirjanu Moulis iz Daruvara, Željka Koprivnjaka iz Garešnice, Anu Kelemen iz Grubišnog Polja i Svetlanu Kuserbanj iz Hercegovca. Goste je na početku susreta pozdravio Marinko Iličić, ravnatelj Knjižnice.

Drugi susret najčitatelja

Nakon provedenog anketnog upitnika tijekom siječnja 2006.g. dobili smo najčitatelje i najčitanije knjige u 2005.g. Budući da su nam romani Gorana Tribusona i pjesme Dragutina Tadijanovića te godine bili najčitanija djela, a njihov izdavač je Školska knjiga, izbor sponzora je lako riješen. Među svjetskim piscima 2005.g. u našim knjižnicama najčitanija su bila djela Dana Browna, Joanne K. Rowling...Djeca su najviše čitala sagu o Harryju Potteru već spomenute J. K. Rowling. Broj nagrađenih najčitatelja je povećan na 12. Susret je održan u Gradskoj knjižnici S. Kolara u Čazmi 22. travnja 2006. g. i na njemu su sudjelovali: Sandra Berak, urednica Školske knjige, učenici Gimnazije Čazma, Ilija Pejić, voditelj ŽMS-a, Vinka Jelić i Jadranka Kruljac-Sever iz čazmanske Knjižnice te Dinko

Pirak, gradonačelnik. Pored knjiga najčitatelji su dobili i plakete koje je grafički oblikovala i osmislila Sanja Jozić.

Najčitatelji 2005.g. bili su: Vera Kovačev, Zvonimir Kovačević, Arian Ribičić iz Bjelovara; Mario Cecelja, Marina Jurina iz Čazme; Adam Vuk, Ana Marušić iz Daruvara, Martina Vajdoher, Marina Piria iz Garešnice, Neven Obradović Kuridža, Ankica Škalec iz Grubišnog Polja te Jasmina Petreković iz Hercegovca.

Treći susret najčitatelja

U novouređenoj i netom javnosti otvorenoj Pučkoj knjižnici Daruvar, održan je treći susret najčitatelja 23. travnja 2007. Sponzor susreta VBZ iz Zagreba doveo nam je Branislava Glumca, poznatog hrvatskog pisca, pjesnika i esejista s kojim smo se taj dan družili. Skup su na početku pozdravili Margot Močan, ravnateljica Knjižnice i Zvonko Cegledi, gradonačelnik. U programu su nastupili učenici Gimnazije Daruvar čitajući Glumčeve stihove te učenici Glazbene škole "Bruno Bjelinski" odsviravši nam nekoliko kompozicija na gitari. Najčitanija djela u 2006.g. u našim knjižnicama bile su knjige Ante Tomića (Veliki šoping, Što je muškarac bez brkova, Ništa nas ne smije iznenaditi), Renata Baretića (Osmi povjerenik), Mire Gavrana (Profesorica iz snova), Marije Jurić Zagorke (Jadranka, Gordana, Kamen na cesti...). Među svjetskim piscima najčitaniji su ponovno Dan Brown (Anđeli i demoni, Da Vincijev kod), Orhan Pamuk (Zovem se Crvena, Snijeg)... Najčitatelji 2006.g. bili su: Darko Plivelić, Ema Gregurić, Svea Babić iz Bjelovara; Đurđa Jančić, Ema Baltić iz Čazme; Žana Smiljanić, Melanija Krušinski, Mateo Pjeron iz Daruvara; Nataša Brnjilović, Vanja Margeta iz Garešnice; Veronika Matković, Ana Kelemen iz Grubišnog Polja; Leon Kuserbanj i Monika Horvat iz Hercegovca.

Treći susret najčitatelja, Daruvar 23.4.2007.

Četvrti susret najčitatelja

Četvrti susret najčitatelja održan je u Hrvatskoj knjižnici "Đ. Sudeta" Garešnica 22. travnja 2008. Sponzor susreta bilo je Znanje, nakladnička kuća iz Zagreba. Uz urednika Igora Gerenčera u programu je sudjelovao i Hrvoje Kovačević, poznati pisac za djecu i mladež. Domaćin susreta garešnička Knjižnica priredila je bogat kulturno-umjetnički program u kojemu su učenici Osnovne škole pročitali ulomak iz Kovačevićeva romana, a čuli smo i recital Dječjeg odjela uz glazbenu pratnju učenika Glazbene škole "M. Pozaić". Prije samog početka programa susret su pozdravili Maja Dizdarević, ravnateljica Knjižnice i Milan Sužnjević, gradonačelnik.

Najčitanija djela u 2007. g. bila su ponovno Gorana Tribusona (Kuća u kojoj stanuje vrag, Gorka čokolada),

Ante Tomića (Građanin pokorni), Romana Baretića (Pričaj mi o njoj), Davorina Domazeta Loše (Klonovi nastupaju). Iz svjetske književnosti pozornost čitatelja privukli su Dan Brown, Meg Cabot (Princezini dnevnici), Orhan Pamuk, Cecilia Aheron (P.S. Volim te), Michel Benoit (Tajna trinaestog apostola). Od dječjih pisaca najčitaniji su: J. K. Rowling (Harry Potter i darovi smrti), Sanja Polak (Dnevnik Pauline P), R. L. Stine (Mjesečarka, Nova učenica, Mali logor užasa), Hrvoje Kovačević (Tajna ribljevog oka, Tajna mačje šape...).

Najviše knjiga tijekom 2007.g. posudili su: Tina Rea Takač, Antonija Mikačević, Darko Plivelić i Zlatko Turković iz Bjelovara; Ivka Josipović i Božica Golubić iz Čazme; Valentina Hadžina i Katarina Pranjic iz Daruvara; Mira Milutin, Dominik Martinjač i Kristina Kanižaj iz Garešnice; Đurđa Stepić i Dalibor Toplak iz Grubišnog Polja te Željko Kostelac i Karla Vlahović iz Hercegovca.

Peti susret najčitatelja održat će se u novoj Gradskoj knjižnici "M. Lovrak" Grubišno Polje 22. travnja 2009. Sponzor će biti Profil international, nakladnička kuća iz Zagreba, a gosti književnici Julijana Matanović i Robert Perišić.

Četvrti susret najčitatelja, Garešnica, 22.4.2008.

Umjesto zaključka

Projekt Susret najčitatelja, koji zajednički organiziraju knjižnice i Županijska matična služba, naišao je na dobar prijem u javnosti, mediji su mu posvetili dosta pažnje pa se za njegovu budućnost ne treba brinuti. Iz anketnog upitnika doznajemo tko su najčitatelji i koje su knjige bile najčitanije, odnosno koje su susrete, izložbe i slične poticajne programe knjižnice imale u protekloj godini. Do danas je nagrađeno 45 najčitatelja, a sponzori susreta bili su: Nova knjiga Rast, Školska knjiga, VBZ Zagreb i Znanje Zagreb. Najčitaniji hrvatski pisci su: Goran Tribuson, Ante Tomić, Miljenko Jergović, Pavao Pavličić, Julijana Matanović, Miro Gavran, Slavenka Drakulić, Renato Baretić, Robert Perišić, Davorin Domazet Lošo, Marija Jurić Zagorka... Među svjetskim piscima čitatelji najčešće posežu za djelima D. Browna, O. Pamuka, P. Coelho, M. Cabot, M. Benoit, J. K. Rowling, B. Rhonde, D. Icke, W. Engdahla, E. Tolle... Dječji pisci J. K. Rowling, S. Polak, H. Kovačević, M. Gavran, S. Pilić, S. Lovrenčić, R. L. Stine, A. de Petigny... najomiljenija su lektira najmlađima.

Obilježiti Dan hrvatske knjige bez uobičajenih stereotipa bio je prvotni cilj susreta, koji je nakon nekoliko godina dobio svoj ustaljeni i u javnosti prepoznatljiv oblik, izgrađen zajedničkim zalaganjem knjižničara, nakladnika, učenika, učitelja i medija. U središtu je hrvatska pisana riječ, knjiga, koja svojom magijom privlači mnogobrojne čitatelje.

PUTUJUĆA IZLOŽBA POSTERA “GRADILI SMO, GRADIMO KNJIŽNICE U HRVATSKOJ” U KOPRIVNICI

Piše: Ljiljana Vugrinec

Povodom obilježavanja Međunarodnog dana pismenosti '08., u koprivničkom Domu mladih održana je izložba postera pod nazivom “Gradili smo, gradimo knjižnice u Hrvatskoj”. Na sam Međunarodni dan pi-

S otvorenja izložbe

smenosti, 8.9.2008., izložbu je svečano otvorila Sandra Sinjeri, predsjednica Upravnog vijeća Knjižnice i čitaonice “Fran Galović”.

Ova dojmljiva putujuća izložba originalno je pripremljena za 5. savjetovanje narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj, održanoj u listopadu 2007. u Lovranu. Potom je krenula na put po Hrvatskoj, kako bi bila predstavljena široj javnosti u svim hrvatskim županijskim središtima.

Kroz vizualno ujednačene i pregledno osmišljene postere, izložba prikazuje projekte novoizgrađenih, rekonstruiranih i novoopremljenih narodnih knjižnica u svim hrvatskim županijama u razdoblju 2000. - 2007. godine. Slikom i riječju, poster sažeto predstavljaju ono najvažnije što je u zadnjih desetak godina učinjeno na području gradnje i opremanja knjižnica u Hrvatskoj, kakvi su trendovi i u kojem pravcu se, u prostornom smislu, razvijaju naše narodne knjižnice.

Prije Koprivnice, izložba je već posjetila Osijek, Vinokovce, Slavonski Brod, Požegu i Bjelovar, a iz Koprivnice je krenula dalje, put Čakovca te drugih hrvatskih gradova.

RAZGLEDNICA IZ ČAZME

Piše: Romana Petrić

Protekla godina, 2008., obilježena je brojnim književnim susretima, kulturnim događanjima i različitim radionicama koje su primljene s velikim zanimanjem, kako članova knjižnice, tako i građana privučenim zanimljivim događanjima. Brojna zbivanja obilježila su knjižnicu kao mjesto izvora znanja, informacija, zanimljivih knjiga, ali i mjesto susreta, kulture, mjesto na kojem se za svakoga nudi ponešto.

Tako je za najmlađe građane i korisnike organizirano mnoštvo radionica i predstava. Predstava Čarobno jutro nestašnog zeca, čudesna torba i sunčeva djeca za učenike nižih razreda OŠ Čazma nasmijala je djecu i učitelje tako

Gostovanje Sanje Pilić

da je predstava završila plesom svih nazočnih. I radionica stripa s osnovnoškolcima na temu Šegrt Hlapića uz obljetnicu rođendana Ivane Brlić-Mažuranić, koju je vodio akademski slikar Franjo Matešin, primljena je s dobrim uspjehom te željom učenika da što češće rade lektiru na ovakav način. Ipak, učenike su najviše obradovala gostovanja dječjih književnika Hrvoja Kovačevića i Sanje Pilić.

Gostovanje kazališta Tvornica lutaka s predstavom Grašak na zrnu kraljevine izazvalo je oduševljenje kod osnovnoškolaca iz područnih škola Čazme.

Na odjelu za odrasle, protekle godinu obilježili su mnogi poznati hrvatski pisci i umjetnici. Godina je započela gostovanjem Pavla Pavličića i učenika Srednje škole Čazma koji su vodili književnu večer. Veliko zanimanje građanstva izazvalo je predstavljanje knjige Klonovi nastupaju Davora Domazeta-Loše i predavanje fra Josipa Blaževića na temu Crkva pred izazovima iscjeliteljskih terapija New Agea. A dašak inovativnosti u knjižnicu donio je književnik Krešimir Pintarić i Slađan Lipovec koji je vodio književni susret. Knjižnica je, također, obilježila i Dan grada Čazme izložbom grafičara Matka Antolčića i čitanjem uradaka čazmanskih autora Slađana Lipovca, Ane Anić i Vedrana Premuža.

Promocija nove knjige Tko se lika boji još Julijane Matanović izazvala je veliku pozornost građana, te ostala svima u ugodnom sjećanju i zbog interesantne promocije i zbog nadasve zanimljivih gostiju za koje je bilo mnoštvo pitanja i komentara. Promociju je vodio Ivica Prtenjača.

Obilježavanje Dana grada Čazme

Mjesec hrvatske knjige završili smo uz predstavljanje knjige pjesama Improvizacije Vlade Franjevića i Interpretacije Rajke Poljak, te koncert kantautora Damira Poše.

Kako se 1. prosinca obilježava godišnjica rođenja Slavka Kolara, a knjižnica u Čazmi nosi ime upravo po tom velikom hrvatskom književniku, na taj dan obilježava se i dan Gradske knjižnice Slavka Kolara. S nadom da će i nova godina biti uspješna i da će svatko, od najmanjih do najstarijih, pronaći nešto za sebe, krenule smo s novim programima i gostovanjima. Tako je prvo gostovanje ove godine bilo ono Zdravka Tomca, koji je u prepunoj knjižnici predstavljao svoju novu knjigu Obraćenje (od komunista do vjernika).

KNJIŽNICA KAO MJESTO SUSRETA LOKALNE ZAJEDNICE

Piše: Vinka Jelić-Balta

Sloboda, napredak i razvitak društva i pojedinca temeljne su ljudske vrijednosti, koje se mogu ostvariti samo ako se omogući dobro obaviještenim građanima da primjenjuju svoja demokratska prava i igraju aktivnu ulogu u društvu. Stvaralačko djelovanje građana i razvitak demokracije ovise o zadovoljavajućem obrazovanju te slobodnom, neograničenom pristupu znanju, kulturi i obavijestima.

Narodna odnosno gradska knjižnica kao mjesni (lokalni) prilaz znanju osigurava osnovne uvjete za učenje kroz cijeli život, neovisno odlučivanje i kulturni razvitak pojedinca i društvenih skupina.

Gradska je knjižnica Slavka Kolara u prošloj godini napravila niz programa u kojima je pokazala na koji način se knjižnica može uključiti u život lokalne zajednice, bilo da se radilo o društveno angažiranim temama, čuvanju lokalne kulture ili poticanju građana na kreativno stvaralaštvo. Predstaviti ćemo vam nekoliko takvih projekata.

Pod pokroviteljstvom Grada Čazme, Gradska knjižnica Slavka Kolara Čazma organizirala je povodom Dana obitelji 2008. stručno predavanje na temu obitelji i društvenih subjekata lokalne zajednice koji se bave radom s obitelji.

Predavanje profesora dr. sc. Josipa Jankovića

Predavanje je održao prof. dr. sc. Josip Janković, redovni profesor Pravnog fakulteta - Studijskog centra socijalnog rada Sveučilišta u Zagrebu, sa Katedre za posebna područja socijalnog rada, predstavljajući pritom radionice za roditelje te uključivanje svih subjekata lokalne zajednice koji se bave ovom temom.

Također, pod pokroviteljstvom Grada Čazme, koji ima status Grada - prijatelja djece, u cilju potpunijeg ostvarivanja prava i potreba djece, Gradska knjižnica je obilježila Dječji tjedan lutkarskom kolaž predstavom Jadranke Čunčić Bandov "Šale, trice, zvrndalice" za polaznike Male škole i učenike Područne škole Gornji Draganec. Održana je radionica i pričaonica za učenike prvih razreda Osnovne škole Čazma, na temu Volim svoju obitelj, za natječaj koji je raspisalo Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti povodom Tjedna djeteta i obilježavanja Konvencije UN-a o pravima djeteta.

Obilježavanje Tjedna djeteta i Konvencije UN-a o pravima djeteta

Društveno aktualnu temu nasilje nad ženama, odnosno nasilje nad ženama u našoj lokalnoj zajednici, Gradska knjižnica Slavka Kolara Čazma obradila je kroz javnu tribinu.

Gošće tribine su bile Jasna Barić, predsjednica Udruge Iris Bjelovar te Maja Molnar, psihologinja Sigurne kuće

Bjelovar, koje su tom prilikom predstavile projekt Sigurne kuće, a sudionici tribine, svatko sa svog aspekta, govorili o toj temi u našoj lokalnoj zajednici, od Grada, Centra za socijalnu skrb, policije, Općinskog suda i dr.

Čuvanje lokalne kulture, odnosno poticanje građana na kreativno stvaralaštvo, predstavili smo kroz projekte za Dan Grada odnosno Dan Slavka Kolara.

Uz Dan grada Čazme predstavili smo mlade čazmanske umjetnike: grafičara Matka Antolčića, kao i mlade pisce predvođene Slađanom Lipovcem, Anom Anić i Vedranom Premužom.

Pod pokroviteljstvom Grada Čazme, a povodom godišnjice rođenja Slavka Kolara (Palešnik, 1. 12. 1891.), hrvatskog književnika i agronoma čiji je život i rad vezan uz Čazmu, a Gradska knjižnica nosi njegovo ime, Gradska knjižnica Čazma i Centar za kulturu 1. prosinca organizirali su kulturnu manifestaciju Dan Slavka Kolara, odnosno Dan Gradske knjižnice Čazma.

Ovogodišnji program uz Dan Slavka Kolara obilježen je izložbom o životu i radu Slavka Kolara, iz fundusa Gradskog muzeja Čazma - Memorijalna zbirka Slavka Kolara.

Kulturna zajednica iz Štefanja izvela je kraći ulomak iz Kolarevog djela Svoga tela gospodar, kao uvod u promociju knjige Ilije Pejića Prožimanja - svojevrsne zavičajne

čitanke koja sadrži i poglavlje o Slavku Kolaru. Knjigu su predstavili, osim autora, prof. dr. sc. Vladimir Strugar, urednik i mr. sc. Duško Lončar, recezent knjige.

Tom prigodom Gradska knjižnica je tiskala straničnike s likom Slavka Kolara, rad akademskog slikara Franje Matešina.

Ova kulturna manifestacija trebala bi postati tradicionalna, a namjera organizatora je da se povodom Dana Slavka Kolara posebno bavimo zavičajnim temama i osobitostima lokalne kulture.

Promocija knjige Ilije Pejića Prožimanja

KNJIŽNICA SIDONIJE RUBIDO ERDÖDY GORNJA RIJEKA

Piše: Marina Nikolić

Općinska knjižnica Sidonije Rubido Erdödy službeno je započela s radom 15. listopada 2007. godine.

Jedina je osnovana knjižnica na području bivše Općine Križevci, a ujedno i jedina knjižnica na području Koprivničko-križevačke županije unutar koje djeluje dječja igraonica.

Ukupan broj knjižne građe u knjižnici iznosi 3.986 jedinica, kojom se služi 104 korisnika, najviše djece školske i predškolske dobi.

Planovi u 2008. godini uz uspješnu suradnju Županijske Matične Službe iz Koprivnice, Općine Gornja Rijeka, Županije koprivničko-križevačke i Ministarstva kulture su ostvareni. Kupljena je AV-građa, računalno i računalna oprema za korisnike, te se sada korisnici redovito mogu služiti multimedijom i internetom. Najvažnije od svega, nabavljena su lektirna djela za osnovnu školu, čime smo barem djelomice riješili problem lektire, jer se u Općini nalazi škola koju pohađa velik broj učenika.

Planovi za 2009. godinu: proširenje prostora knjižnice, kako bi se odjel za odrasle odvojio od dječjeg odjela u kojem se trenutno nalazi i igraonica, te opremanje tog prostora potrebnom opremom.

Jedan od najvažnijih planova za 2009. godinu bio je, svakako, dobivanje punog radnog vremena za knjižničarku, što je u veljači 2009. i ostvareno.

Igraonicu pohađa tridesetero predškolaca tri puta tjedno.

OMILJENO OKUPLJALIŠTE BJELOVARČANA

Piše: Marinko Iličić

Pod sloganom "Knjižnica - mjesto susreta i izvor znanja", Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar nastavila je i u prošloj godini bogatu tradiciju organiziranja mnogobrojnih i raznolikih promotivnih aktivnosti: književnih večeri i susreta, tribina, predavanja,

izložbi, glazbeno-poetskih večeri, predstava, projekcija i radionica za djecu i odrasle. Vlastitom kreacijom i suradnjom s mnogobrojnim partnerima, osmišljena su brojna događanja tako da je povećan protok ljudi, a promocija ustanove u širim prostorima potvrdila kvalitetu rada. Za-

Gradonačelnik Bjelovara Antun Korušec na glazbeno-poetskoj večeri uoči Valentinova

hvaljujući takvim programima, Knjižnica je postala i značajan čimbenik u kulturnom životu Grada i okolice. Nema ničeg ljepšeg nego kad vam na ulici ili u dućanu prilaze ljudi i čestitaju ili zahvaljuju na onome što su čuli i vidjeli u Knjižnici. To nije bilo lako postići, jer ništa ne pada s neba. Da bi zauzela svoje mjesto u korištenju slobodnog vremena suvremenog čovjeka koji "živi u kulturi elektronskih medija", knjižnica danas mora uložiti dvostruko više domišljatosti i truda nego prije samo petnaestak godina. Pomalo "razmažena i zasićena", današnja publika traži privlačne, poučne i "zgušnute" programe koji neće biti epski razvučeni. Najteže je razbiti široko rasprostranjenu predrasudu da su sve promocije "gnjavaža i davež", namijenjene samo odabranim knjigoljupcima. Ne treba imati iluziju da ćemo kod svih onih koji su bombardirani medijima u kojima caruje nasilje, krv, specijalni efekti i glamur, razbiti te stereotipe, ali treba na tome ustrajno, "korak po korak", raditi. Većina će i dalje pogledati omiljenu seriju, reality, farmu, red carpet ili nogomet. Ako smo toliko pretenciozni da se s njima idemo nadmetati "njihovim oružjem", naša razočaranje bit će ogromno. Pogotovo zato što se medijski prostor za knjigu i kulturu uopće drastično smanjio.

"Hrvatski jezični putokazi" na način Nives Opačić

Čini mi se da je naša jedina šansa i prednost živi susret s autorom, a prostor knjižnice živo mjesto umjetnosti i znanosti, što nijedan medij ne može nadomjestiti. Uspješnost takvog susreta ovisi o nama i umješnosti našega gosta da "svoj proizvod predstavi javnosti" i upo-

zori na njegove osobitosti i značenje u odnosu na sve druge slične proizvode. Prednost narodnih knjižnica je i raznolikost programa koja će zainteresirati posjetitelje različitih afiniteta. Da bismo privukli širu publiku, ponekad je potrebno organizirati susret s autorom zvučna imena. Međutim, u tome ne treba pretjerivati i pozivati samo one koji su ionako svima poznati. Naravno, važna nam je i cijena programa koja raste s važnošću gosta.

Božićni koncert Trija Gracije

70-ak programa za odrasle tijekom protekle godine sadržajno se kretalo u rasponu od predstavljanja zavičajne produkcije, popularizacije znanosti (ciklus Znanost svima), predstavljanja suvremenih hrvatskih prozaika (ciklus Književnici novinari) i putopisnih predavanja pa do glazbeno-poetskih večeri i likovnih izložbi za kulturnu rasonodu. Krajem godine započelo se sa serijalom autorskih večeri poznatih Bjelovarčana pod nazivom Grad i njegovi ljudi. Dok su neka događanja promicala svijest o kulturnom naslijeđu, uvažavanju umjetnosti, znanstvenih postignuća i inovacija, druga su bila provokativnijeg sadržaja. Na fotografijama predstavljamo samo neka od njih.

Kušanje jela rimskih legionara povodom predstavljanja knjige "Ja, Dioklo, Jupiterov sin" Veljka Barbierija

ČITATI ILI NE ČITATI - TO JE PITANJE! (razmišljanja dječje knjižničarke)

Piše: Vjeruška Štivić

Primjećujete li koliko, na policama knjižnice, ima puno knjiga, a koliko se malo čita? Da, znam, nisam vam otkrila toplu vodu. Pa i vi radite u knjižnici te kao i ja, dobro primjećujete kako stoje stvari. Često pomislim, da je barem u vrijeme mojeg djetinjstva bilo ovako krasno ilustriranih i opremljenih knjiga, ovako veliki izbor raznih knjiga! I danas, kada mi u ruke dolaze nove knjige, uvijek s jednakom znatiželjom i zainteresiranošću otvaram korice, zaustavljam dah, i s užitkom krećem u novu pustolovinu čitanja. Pa se pitam: kada je i zašto opisani odnos prema knjizi nestao kod mladih naraštaja?

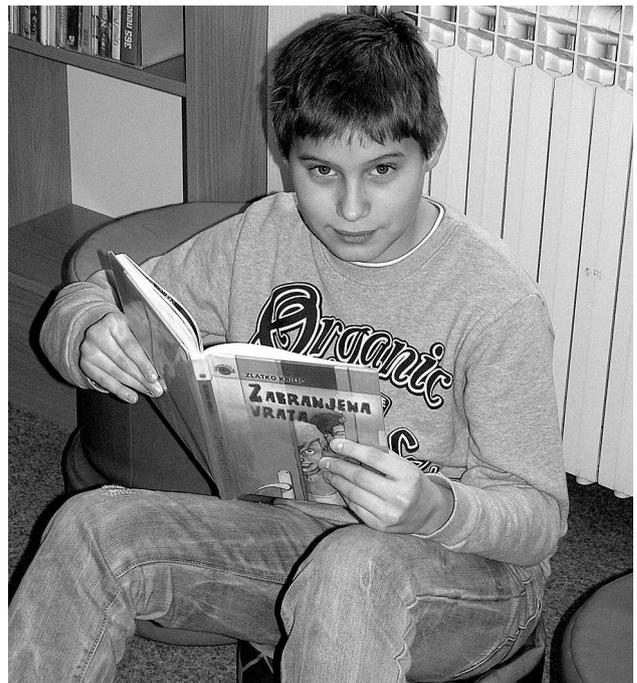
Već godinama pratim ovaj trend opadanja čitanja, trend neprimjećivanja knjiga koje se nalaze u knjižnici, trend zanemarivanja druženja s knjigom. Sada mi na pamet padaju i puno teže riječi i misli od ovdje napisanih. Razumijete me, pa i vi ste knjižničari (i u radno i u slobodno vrijeme). U početku se s nevjericom šušalo o tome, zatim se ta činjenica nečitanja pokušala zakamuflirati raznim kreativnim, likovnim i drugim radionicama, tj. pokušalo se uključiti što više djece u mnoge programe koje su knjižnice počele nuditi svojim korisnicima uz posudbu knjiga. Nakon nekoliko godina provođenja ovakvih programa sa sigurnošću vam mogu reći da nisu polučili onakve rezultate kakvima smo se nadali i kakve smo očekivali. Djeca su dolazila u knjižnicu, rado se uključivala u naše aktivnosti, ali proporcionalno tome nisu posuđivala knjige i odlazila doma na čitanje. Teško nam je bilo povjerovati da se stvarno i zaista sve manje čita. Zašto? E, na to pitanje i u svijetu i kod nas brojni stručnjaci, s raznih područja znanosti koja imaju neke veze s čitanjem, pokušavaju odgovoriti.

Traži se lijek za bolest nečitanja!

17. travnja 2008. g. prisustvovala sam kvalitetnom i zanimljivom međunarodnom stručnom skupu pod nazivom "Čitanje - obaveza ili užitak" u organizaciji Knjižnica grada Zagreba i Hrvatskog centra za dječju knjigu. Užitak je bio slušati izlagače koji su svi redom pametno zborili. Povezivali su svoje teorijsko znanje s iskustvima iz poslovnog i privatnog života. Slušajući ih, stalno sam potvrdno kimala glavom. Bolest nečitanja je prepoznata i dijagnosticirana, otkriveni su uzročnici bolesti, određene su taktike liječenja, a terapija je čitanje koje je obavezno povezano s užitkom, zadovoljstvom i ugodom. Ovdje treba naglasiti kako knjižničari dječjih odjela imaju veliku ulogu u tom poslu, a da smo toga svjesni, pokazuju nam primjeri iz prakse. Na jednom drugom stručnom skupu pod nazivom "Tko čita, ne skita!" održanog 14. ožujka 2008.g. u organizaciji Hrvatskog knjižničarskog društva, Komisije za knjižnične usluge za djecu i mladež, Knjižnica grada Zagreba i Knjižnice Medveščak, prikazani su nam brojni primjeri dobre prakse kako vratiti knjigu i zanimanje za čitanje u središte interesa dječjih svjetova.

U mnogim knjižnicama se ne sjedi "skrštenih ruku", ne čeka se da se problem riješi sam od sebe ili da ga ne-

tko drugi riješi, već se radi punom parom. Brojni knjižničari puni knjižničarskog zanosa i elana, osmišljavaju i provode razne kvalitetne programe, a sve sa svrhom poticanja čitanja. Privoljeti djecu knjizi, namamiti ih da postanu strastveni čitači, to osjećamo kao našu obavezu, dužnost ili misiju. Tu se sada opet pitam: ima li sve ovo pozitivnog odjeka u naše mladarije, naravno - što se tiče čitanja? Imaju li uopće smisla svi oni programi, aktivnosti i kampanje koje provodimo da bismo djecu namamili knjizi, usadili im ljubav prema knjizi, osvijestili njihovo pravo na čitanje, da bi im čitanje bio užitak, a ne obaveza? Naravno da ima. Nema odustajanja od borbe za čitanje iz potrebe i s užitkom. Plješčemo si i u sebi osjećamo "gušt" kada primijetimo novoga gutača štiva, koji svakih nekoliko dana svraća u knjižnicu, prošeće između polica i s onim sjajem u očima žurno odlazi kući s posuđenim knjigama.

Dinko Ezgeta - jedanaestogodišnjak zaražen čitanjem

Za kraj vam predlažem nekoliko parola za kampanje za čitanje s užitkom koje su osmislili članovi BookFun-Club-a, kluba za tinejdžere, zaljubljenike u knjigu i čitanje "s guštom":

Čitajte s osmijehom!

Skidajmo sve knjige s police!

Knjigom protiv dosade!

Vrijeme je za knjigu!

Čitati - pametni i slavni biti!

Pronađi sebe u knjigama!

Čitanje je zaraza - izliječite se knjigom!

S knjigom kroz život!

JESENJA ŠETNJA BJELOVAROM

Piše: Vjeruška Štivić

19. studenoga, svoju "Jesenju šetnju Bjelovarom" u organizaciji Grada i supruge našeg ministra vanjskih poslova Sonje Jandroković, supruge i supruzi šefova diplomatskih misija akreditiranih u Republici Hrvatskoj, završili su u Dječjem odjelu Narodne knjižnice "Petar Preradović". Gosti su razgledali odjel i izložbu "Renesansa i Držić za mlade" koja je postavljena povodom Mjeseca hrvatske knjige. Pozdravila ih je i upoznala s radom odjela Jasna Gambiroža, a zatim su ih članice Book fan kluba provele kroz izložbu na engleskom i njemačkom jeziku.

Gošće s članicama Book fan kluba

Oduševljeni prostorom, ljubaznim i spontanom dočekom te odličnom prezentacijom, zanimalo ih je imamo li u Knjižnici knjige o njihovim zemljama ili pisce iz njihovih zemalja, što smo im sa zadovoljstvom mogli potvrditi.

Drugi dio programa odvijao se u Igraonici, gdje su goste dočekala djeca polaznici srednje i starije grupe. Gosti su poslušali pjesmicu Bratec Martin na šest jezika, pjevajući zajedno s djecom. Recitacije na engleskom pripremili su polaznici Engleske igraonice, a nakon

pjesmice Jabučice crvena, koja je izvedena u pokretu, djeca su goste u znak dobrodošlice darivala velikim kaširanim jabukama izrađenim u radionicama Igraonice.

Velike kaširane jabuke izrađene u radionicama Igraonice

Oduševljeni prikazanim programima, vratili su se puni dojmova u Zagreb, a pred Božić gradonačelnik Antun Korušec i gospođa Sonja Jandroković iznenadili su nas svojim posjetom i poklonima koje su poslali djeci. Tri košare bile su prepune knjiga, slikovnica, DVD-a, igračaka i slatkiša. Bila je to još jedna potvrda da su iz Bjelovara i naše Knjižnice ponijeli samo najljepše dojmove. Programe su pripremile: Jasna Gambiroža (Renesansa i Držić za mlade), Vjeruška Štivić (Book fun club), Branka Mikachević (Engleska igraonica), Ivana Blažeković (Glazbena igraonica) i Snježana Berak.

Svi znatiželjnici koji žele pogledati potpuni bilten sa svim događanjima u Dječjem odjelu Narodne knjižnice "Petar Preradović", popraćen mnoštvom fotografija, mogu ga pronaći na web stranici

<http://www.bjelovar.com/narodna>.

DRŽIĆ U BJELOVARU

Piše: Štefanija Bujger

Mjesec hrvatske knjige 2008. popraćen je i obilježen u bjelovarskoj Narodnoj knjižnici "Petar Preradović" nizom događanja. S obzirom da je cijela prošla godina bila posvećena Marinu Držiću, svi odjeli naše Knjižnice od 20. listopada do 15. studenoga bili su u znaku Držića. Prizemlje Knjižnice krasila je izložba "Držić u Bjelovaru". Ova izložba je posvećena izvedbama Držićevih komada "Dundo Maroje" i "Plakir" koji su na bjelovarskim pozornicama igrani od 1949. do 1957. godine. Na prvom katu Knjižnice postavljena je izložba "Renesansni kostimi". Kostimi korišteni na izložbi posuđeni su iz fundusa HNK-a u Zagrebu.

Izložba "Renesansni kostimi"

Na drugom katu Knjižnice postavljeni su, u suradnji s ALU iz Zagreba, a na temu Držića, slikarski, grafički i kiparski radovi studenata Akademije. U programu otvaranja sudjelovali su profesori ALU, Bjelovarsko kazalište s ulomkom predstave "Lektira na sudu" i pijanistica Maja Feješ s renesansnom glazbom na gitari. Uz popratnu priču o renesansi (koju su posjetiteljima dočaravale Tina i Štefanija), Držićevo vrijeme u bjelovarskoj knjižnici pružilo je posjetiteljima Knjižnice užitek za oko i uho. Za učenike srednjih i osnovnih škola, uz izložbe, organizirane su videoprojekcije dokumentarnih filmova o Držiću. Cijeli projekt zbivanja i postavljanja ovog hepeninga osmislile su i potpisuju djelatnice Studijskog odjela Tina Gatalica i Štefanija Bužger. (Neka vam bude žao što niste sve to vidjeli).

Izložba radova studenata Akademije likovnih umjetnosti na temu Držića

KAKO KNJIŽNICE U MALIM MJESTIMA MOGU BITI VELIKA RIZNICA KULTURNIH I ZABAVNIH DOGAĐANJA?

Piše: Romana Horvat

Da su knjižnice u malim mjestima doista nositelji brojnih kulturnih i zabavnih događanja, među brojnim knjižnicama potvrđuje i Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar.

Odmah na početku godine postavili smo si pitanje: kako oživjeti novi obnovljeni prostor, kako privući što više novih korisnika, a zadržati stare? Odgovor je bio prilično jednostavan. Obnovom Knjižnice nakon mjeseca travnja 2007., Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar dobila je, uz već postojeći Odjel za odrasle, i dva nova, vrlo lijepa odjela: Dječji odjel i Studijski odjel. Provedenom anketom pokazalo se da korisnici naprosto vape za novim sadržajima. Poslušali smo neke od njihovih ideja i započeli s poslom.

Izložba "Najstarija knjiga"

Jednom mjesečno ugostili smo neke našim korisnicima zanimljive goste, npr. Pavla Pavličića, Zdenku Andrijić, a i poneke ugledne Daruvarčane, dr. Vjenceslava Herouta i Elizabetu Sabljčić.

Dva do tri puta mjesečno održavali smo kreativne radionice za djecu svih uzrasta. U osmišljavanje nabave uključili smo korisnike i pokazali im da nam je njihovo mišljenje od velikog značaja.

U rad Knjižnice uključili smo mlade, volontere i oformili Knjižničarsku grupu, a starije korisnike nagrađivali besplatnim članstvima za 2009. g.

Od svih programa koje smo priređivali u prošloj godini izdvojila bih dva za odrasle i tri za djecu jer su imali najviše odjeka u javnosti.

Besplatna poduka rada na računalu svidjela se svim našim korisnicima, a pridobili smo i neke nove. Poduku smo imali u ljetnim mjesecima, a trajala je 10 dana po dva sata dnevno. Predavači su bili učenici Tehničke škole Daruvar, koji su na taj način, pomažući nama knjižničarima, odradili stručnu praksu. Polaznici poduke rada na računalu bili su svih dobnih skupina, od 6 do 76 godina. Naučili su kako napisati tekst, obraditi ga, spremiti, ispisati na pisaču, služiti se internetom i poslati e-mail. Na kraju poduke svi su polaznici rješavali test i dobili zaslužene pohvalnice.

Krajem godine, u sklopu manifestacije Mjesec hrvatske knjige, obilježavali smo Međunarodnu godinu jezika i to kroz cijeli jedan tjedan. Predavanja su bila s početkom u 19 sati. Predavači su bili vrsni stručnjaci s područja jezika. Tjedan jezika započeli smo predavanjem našeg uvaženog kolege, gospodina Ilije Pejića, na temu Knjižnice - riznice znanja, koji nam je govorio o nizozemskim i hrvatskim knjižnicama. Sljedeće predavanje održala je dr. sc. Marija Znika, profesorica u mirovini iz Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje iz Zagreba.

Profesorica je govorila o standardnom jeziku i dijalektima. Zatim smo ugostili profesoricu defektologije, Mirjanu Juriša. Saznali smo nešto više o znakovnom jeziku. Zadnju večer obilježavanja Tjedna jezika posvetili smo frazeologiji, a o toj temi nam je govorila dr. sc. Željka Fink, profesorica na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Sva su predavanja bila vrlo dobro posjećena i medijski popraćena.

U prošloj godini na mnogo načina smo se posvetili i djeci, jer odgajati buduće čitatelje treba započeti u najranijoj dobi.

Kreativna radionica izrade nakita

Iz mnoštva programa pripremljenih za njih izdvojila bih kreativne radionice koje smo priređivali ponekad i

češće od jednom mjesečno. Sve su bile vrlo uspješne i jako dobro posjećene. Tako smo izrađivali valentinovske i uskršnje čestitke, nakit iz das mase, božićne ukrase, pisali smo glagoljičkim slovima i izrađivali prvu slikovnicu. Osim toga, izdvojila bih vrlo dobru suradnju s vrtićima, a mi ih u Daruvaru imamo dva (Dječji vrtić Vladimira Nazora i Dječji vrtić Ferda Mravenec).

U Mjesecu hrvatske knjige održali smo predavanje na dva roditeljska sastanka, kojemu su prisustvovali i odgajatelji, o poticanju čitanja od najranije dobi. Roditelji su vrlo pozitivno komentirali naše stručno savjetovanje oko izbora slikovnica.

Krajem godine u suradnji s Upravom grada Daruvara sudjelovali smo u darivanju djece koja su se rodila u 2008. godini. Grad Daruvar roditeljima pomaže jednokratnom novčanom potporom, a mi smo bebe darivali besplatnim trogodišnjim članstvom, dvjema slikovnicama, letcima o važnosti poticanja čitanja od najranije dobi te pristupnicama za igraonice "Roditelji i bebe" s kojima smo započeli ove godine.

Što reći na kraju, nego da se nadamo da ćemo i ove godine biti jednako uspješni u našem poslu jer imamo sreću da smo izabrali najljepše zanimanje na svijetu.

ŽETVENE SVEČANOSTI U KNJIŽNICI

Piše: Fanika Stehna

Tijekom mjeseca srpnja, tko je navratio do Pučke knjižnice i čitaonice u Daruvaru, morao je proći kroz predvorje Knjižnice. Upravo u tom predvorju bila je pripremljena izložba posvećena 80. obljetnici Žetvenih svečanosti (Dožínky) koju organiziraju pripadnici češke manjine u Hrvatskoj.

radi Češka beseda. Na panoima i staklenim vitrinama po cijeloj zgradi Knjižnice bili su prepoznatljivi staročeški ručni radovi, a najstariji eksponat bila je češka narodna nošnja stara 50 godina. Knjižnica je bila prva institucija u gradu, koja je svoj slobodni prostor posvetila manifestaciji žetvenih svečanosti.

Prepoznatljivi staročeški ručni radovi

Izložba "U susret Dožínkama"

Dožínky su najveća kulturna manifestacija hrvatskih Čeha, a 2008. godine održavale su se u Daruvaru. Dožinke predstavljaju uspješan završetak žetve i tradicionalne poslove vezane uz spremanje uroda i njegovanje folklor, pjesme i običaja iz matične zemlje. Upravo to njegovanje i očuvanje starovjekog i tradicionalnog, posebnost je ove priredbe, zbog koje je omiljena ne samo među pripadnicima češke manjine, nego i mnogobrojnim drugim posjetiteljima. Dožínky se organiziraju svake druge godine, i svaki put u nekom drugom mjestu u kojem aktivno

Prvi put je Pučka knjižnica u suradnji sa Središnjim knjižnicom za češku manjinu organizirala izložbu pod nazivom "U susret Dožínkama". Izložba je bila dokumentarno-etnografskog karaktera, a svi korišteni materijali bili su iz fonda Središnje knjižnice za češku manjinu. Tekstualni dijelovi izložbe bili su na hrvatskom i češkom jeziku. Mediji su se veoma pohvalno izjasnili o novom načinu informiranja, tj. upoznavanja većinskog naroda s manjinskim.

Izložba se mogla razgledati u radno vrijeme Knjižnice.

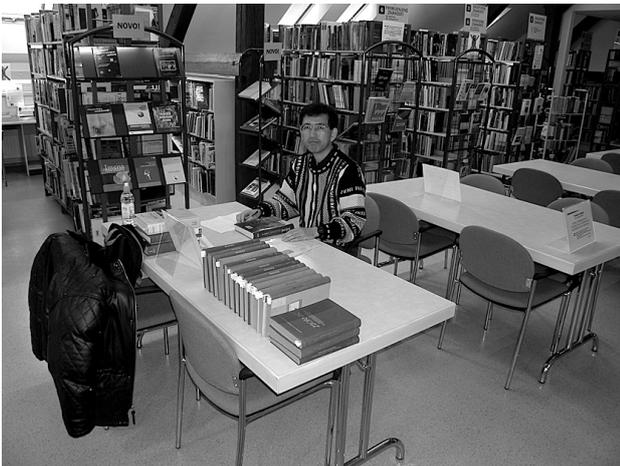
CIJELI SVIJET U KNJIŽNICI!

Piše: *Kristian Ujlaki*

Tijekom 2008. godine, koprivnička gradska Knjižnica imala je vrlo zanimljive posjete iz inozemstva. Naime, Knjižnicu je posjetilo nekoliko stranih gostiju - stručnjaka iz knjižničarstva i/ili znanstvenika, koji su u Koprivnicu došli temeljem preporuka pojedinih institucija, ili tragom informacija o Knjižnici i njenom fondu pronađenih na internetu. Svim međunarodnim gostima zajedničko je bilo to što su upravo našu Knjižnicu prepoznali kao jedinstveno mjesto gdje mogu nešto naučiti ili pronaći informacije koje su im potrebne.

IZ JAPANA U KNJIŽNICU I ČITAONICU "FRAN GALOVIĆ"

Prednosti interneta su za knjižničare i njihovo poslovanje zaista velike. Jedan od najvažnijih elemenata je svakako e-katalog. Iako toga nismo u potpunosti svjesni, poneki događaj nam pokaže koliko je važno biti prisutan na Internetu i koliko je svijet zapravo postao "globalno selo". Jedan takav događaj zbilo se u koprivničkoj Knjižnici i čitaonici "Fran Galović". Naime, krajem 2008. Knjižnicu je posjetio i boravio tjedan dana na Stručno-znanstvenom odjelu nesvakidašnji gost-korisnik. Upravo zbog e-kataloga sveučilišni prof. Kazuo Zaiki iz Japana došao je u Koprivnicu kako bi koristio knjižnu građu koja mu je potrebna za znanstveni rad na kojem radi. Profesor suvremene sociologije i sociologije međunarodnih odnosa jedan je od rijetkih japanskih stručnjaka za suvremenu povijest južnoslavenskih zemalja, osobito Hrvatske.

Posjet iz Japana

Prof. Zaiki razumije hrvatski i radi na znanstvenom radu kojem je tema partizanski pokret u Hrvatskoj u Drugom svjetskom ratu. Tražeći određenu literaturu putem interneta, pronašao je da knjige koje mu trebaju ima samo Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" u Koprivnici. O tome nam je ispričao:

- U Hrvatskoj sam bio više puta do sada. Ovaj put sam došao na deset dana zbog prikupljanja i proučavanja izvora koje sam pronašao putem vaših e-kataloga

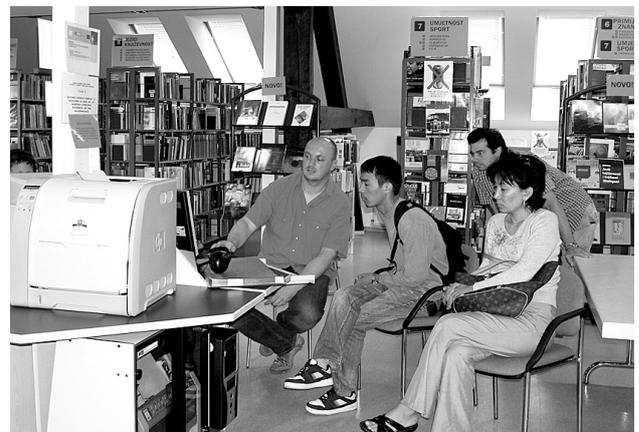
za znanstveni rad na kojem trenutno radim. Bio sam dva dana u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, a tjedan dana u koprivničkoj knjižnici jer samo tu sam pronašao knjige koje mi trebaju i koje su mi neophodne za dovršetak rada. Zahvalan sam knjižničarima i na dodatnim izvorima i građi koju su mi preporučili.

Gost iz Japana naglasio je još kako će iz Koprivnice ponijeti samo pozitivne dojmove. Knjižničari su, kazao je, vrlo profesionalni i susretljivi, a prostor i uvjeti za rad na Stručno-znanstvenom odjelu ugodni. Imao je priliku prošetati Koprivnicom koja mu se čini vrlo ugodim mjestom za život. Dojmlilo ga se što vozači automobila na svakom pješačkom prijelazu stanu i propuste pješake što u Zagrebu, kako kaže, nije slučaj. Jedino mu je bilo malo hladno jer je u to doba godine u Hirošimi temperatura oko deset stupnjeva viša. Najavio je i skoriji ponovni dolazak u Hrvatsku i Koprivnicu.

MONGOLSKA DELEGACIJA U KOPRIVNICI

Knjižnicu i čitaonicu "Fran Galović" posjetila je mala delegacija iz daleke Mongolije. Inženjer konzervator, Badam Altansukh i restauratorica, Butemj Myagmarsuren u sklopu svog studijskog boravka u Hrvatskoj u organizaciji Ministarstva kulture RH, upoznali su i projekt koprivničke knjižnice Digitalizacija zavičajne i kulturne baštine - novine "Glas Podravine".

Gospodin Altansukh radi na digitalizaciji dokumentacije bogatog kulturnog naslijeđa u svojoj zemlji i zanimala su ga iskustva koprivničke knjižnice vezana uz projekte digitalizacije. Koprivnički knjižničari su ih upoznali sa svim fazama provedbe projekta, a nakon Knjižnice gosti iz Mongolije posjetili su i koprivničku tvrtku ArhivPRO koja je bila jedan od partnera Knjižnice na projektu digitalizacije "Glas Podravine".

Gosti iz Mongolije u Knjižnici

Mongolski stručnjaci su boravak i stečena iskustva u Koprivnici ocijenili vrlo korisnim. U Mongoliji je digitalizacija u području kulture na samim začecima pa su iskustva koprivničke knjižnice u organizaciji, provedbi i primjeni spomenutog projekta za njih vrlo vrijedna.

UZ POMOĆ KNJIŽNICE LAKŠE DO ZAPOSLENJA

Piše: *Kristian Ujlaki*

U koprivničkoj Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" krajem 2008. organizirana je i provedena prva informatičko-informacijska edukacija koja je bila rezultat suradnje Knjižnice, studenata ekonomije koprivničkog Veleučilišta i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje - područne službe Križevci.

U nastojanju da bude suvremeni kulturno-informacijski centar koji zadovoljava široki spektar potreba svojih korisnika, Knjižnica je ostvarila suradnju sa studentima ekonomije koji su predlagali projekte kojima bi se osigurala posebne usluge za određene skupine korisnika. Izbor je pao na organiziranje osnovne informatičko-informacijske edukacije za teško zapošljivu skupinu - nezaposlene žene starije od 40 godina kako bi im se pomoglo pri pronalaženju zaposlenja.

U suradnji sa Zavodom za zapošljavanje formirana je grupa od šest zainteresiranih polaznica koja je zadovoljavala sljedeće uvjete: da su starije od 40 godina, prijavljene na Zavodu za zapošljavanje, učlanjene u Knjižnicu i da imaju slabo ili nikakvo znanje pri radu s računalom. Interes za edukaciju je bio prilično velik što pokazuje brojka od 18 prijavljenih žena, ali zbog prostornih i tehničkih uvjeta bilo je moguće organizirati edukaciju tek za grupu od šest polaznica.

Edukaciju su vodili knjižničari Karlo Galinec i Kristian Ujlaki i ona nije bila dio nikakvog službenog, verificiranog edukacijskog programa. U trajanju od tri dvosatna

predavanja polaznice su naučile osnove rada s računalom, upoznale se s korištenjem elektroničke pošte, radom najpoznatijih web stranica za posredovanje pri zapošljavanju, te s tiskanim i web izvorima za pisanje zamolbi i životopisa. Polaznice su redom pozitivno ocijenile edukaciju smatrajući je korisnom za povećavanje izgleda za zapošljavanje. Knjižnica planira nastaviti s edukacijom, ali u suradnji s određenim institucijama kako bi se osigurala adekvatna tehnička oprema i prostor koji Knjižnici nedostaje.

Sudionice računalne edukacije za nezaposlene u koprivničkoj Knjižnici

ZDRAVSTVENE INFORMACIJE U KNJIŽNICI

Piše: *Dijana Sabolović-Krajina*

Zdravstvene informacije postale su dio svakodnevnih usluga mnogih knjižnica u svijetu, i to ne samo knjižnica u zdravstvenim ustanovama, nego i školskih i narodnih knjižnica. Knjižnice su kulturno-informacijski, multimedijalni punktovi, u svojim fondovima posjeduju bogatu građu iz područja medicine i brige o zdravlju, a knjižničari kao informacijski stručnjaci sve češće pomažu korisnicima u pronalaženju zdravstvenih informacija. U mnogim zemljama zdravstvene informacije u javnim knjižnicama su trend, ponegdje se čak i zapošljavaju knjižničari specijalno za zdravstvene informacije, pokreću se zdravstveni kiosci s različitom vrstom građe, a sve to u suradnji sa zdravstvenim organizacijama i ustanovama. Provede se i nacionalni programi kojima se financira zdravstvena prevencija i edukacija od najranije dobi upravo u knjižnicama.

Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica ima višegodišnje iskustvo u pružanju zdravstvenih informacija. Već godinama organizira tribine i predavanja o zdravstvenim temama, uglavnom u suradnji s udrugama ili pojedincima koji se bave alternativnim pristupima zdravlju. Neke od dosad obrađenih tema bile su: ljekovitim biljem do zdravlja, bioenergijom protiv stresa, utjecaj Tai-Chia na naše zdravlje, disanjem protiv stresa i dr.

Vezano uz svoju uslugu za slijepu i slabovidnu, koprivnička Knjižnica već nekoliko godina uspješno surađuje na preventivi raznih oštećenja vida s Oftalmološkim odjelom Opće bolnice "Dr. Tomislav Bardek". U Knjižnici je postavljen info-punkt s letcima koji pod zajedničkim nazivom "Vaš oftalmolog Vas informira" upozoravaju na kataraktu ili mrežnicu, glaukom, dijabetes kao uzrok sljepoće, brigu za vid djeteta i dr. Osim toga, u Knjižnici se već dvije godine održava program "Brinimo o vidu od najranije dobi" za djecu od četiri godine nadalje i odrasle. U sklopu Dana otvorenih vrata knjižnice i Dana narodnih knjižnica, knjižničarka Vesna Prvčić u jednom od knjižničnih prostora dočekuje zainteresirane za provjeru vida koju obavlja tako da prema uputi oftalmologa koristi vrlo jednostavnu metodu pomoću ogledala i prepoznavanja "kukica" na kartonu na suprotnome zidu. Vodi evidenciju posjetitelja uz upisivanje dobivenih rezultata. Njezin posao je tu gotov, a nastavlja ga oftalmolog u ambulanti, uz detaljnu provjeru vida onih kod kojih se pokazalo da ne vide dobro. Ako se samo spomene da je na taj način kod jedne starije osobe na vrijeme otkriven glaukom (bolest povišenog očnog tlaka koji dovodi do sljepoće), vrijednost ovog programa je neosporna!

Uz spomenuto, postoji tradicija suradnje Knjižnice s Ligom protiv raka Koprivničko-križevačke županije, u okviru koje Knjižnica ustupa svoje prostore (za izložbe, radionice, predavanja) u sklopu edukacije o prevenciji od ove zloćudne bolesti, te potpore oboljelima.

Knjižničari su se uključili i u nacionalni projekt "Zdrave županije" sudjelovanjem na konsenzus-konferenciji o zdravstvenim prioritetima. Upravo su edukacija i informiranje, dakle ono što je knjižnicama prioritet, istaknuti kao primarni problemi Koprivničko-križevačke županije.

Na tragu ovih pozitivnih iskustava, koprivnička Knjižnica je inicirala još jedan vid neformalne zdravstvene edukacije građana. U suradnji s koprivničkom Općom bolnicom i Zavodom za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije realiziran je program "Zajedno do zdravlja - konzultacije sa zdravstvenim stručnjacima". Svaki ponedjeljak tijekom srpnja i kolovoza 2008. godine održavala su se druženja građana s liječnicima i medicinskim sestrama pod suncobranima na terasi ispred Knjižnice. Obradene su teme: krpeljne bolesti u Koprivničko-križevačkoj županiji, Zakon o zaštiti prava pacijenata, hranom do zdravlja, šećerna bolest u svakodnevnom životu, spolno prenosive bolesti, kako prepoznati bol, preventiva raka, ovisnosti u svakodnevnom životu. U sklopu ovih konzultacija mjerio se tlak, indeks tjelesne mase, šećer u krvi te dobivali letci o pojedinoj temi.

Cilj svih ovih programa je približiti građanima informacije o zdravlju i pravima pacijenata, te ih senzibi-

lizirati na potrebu mijenjanja stavova. Briga o zdravlju treba biti svakodnevna, a ne samo onda kada smo bolesni. Knjižnica posreduje u neposrednom kontaktu zdravstvenih stručnjaka i građana u prostoru izvan liječničkih ambulanti, gdje se inače rijetko pronalazi vremena za pitanja prevencije i zdravstvene edukacije.

Koliko je zdravlje postalo pitanje ne samo bolnica i domova zdravlja, nego i obrazovnih i informacijskih ustanova, te društva u cjelini, govori podatak da se 8. rujna, Međunarodni dan pismenosti u 2008. godini obilježavao pod motom "Pismenost je najbolji lijek". Ova tema nadovezala se na godinu dana ranije postavljenu temu "Pismenost, ključ zdravlja i blagostanja". Cilj je poticanje promišljanja uloge pismenosti u zdravlju i kvalitetnijem životu, kako pojedinca tako i društva u cjelini. U svijetu se zagovara integrirani pristup kada je u pitanju zdravlje te se ističe kako uz zdravstveni sustav, edukacija i pismenost također imaju ključnu ulogu u prevenciji bolesti. UNESCO i Međunarodna čitateljska udruga poseban naglasak stavljaju na ulogu pismenosti u suzbijanju epidemioloških i prijenosnih bolesti u nerazvijenim zemljama.

Evidentno je, dakle, da pojam pismenosti nije više vezan samo uz sposobnost čitanja i pisanja, već je zašao u sva područja života i označava sposobnost pronalaženja, razumijevanja i korištenja informacija u svrhu boljeg osobnog napredovanja u obrazovanju, zdravlju, radu, kulturnom i društvenom životu.

AKTIVNOSTI ODRŽAVANJA USLUGE ZA SLIJEPE I SLABOVIDNE

Piše: Dijana Sabolović-Krajina

Nakon što su u 2006. godini implementirali uslugu za slijepo i slabovidno u svoje redovno poslovanje, koprivnički knjižničari organiziraju niz aktivnosti kako bi je održali i dalje razvijali. Osim kontinuirane nabave zvučnih knjiga i taktilnih slikovnica, u knjižnici su se u 2008. godini provodila dva značajna projekta u suradnji s Udrugom slijepih Koprivničko-križevačke županije: projekt edukacije za odrasle slijepo i slabovidne osobe - članove Udruge - "Pretpostavka cjeloživotnog učenja osoba s oštećenjem vida: učenje brajice i informatike" i projekt "Svi smo različiti, a opet smo slični" s ciljem senzibilizacije i edukacije djece u redovnim vrtićima za potrebe djece s oštećenjem vida i drugim invaliditetima. U Knjižnici su održane dvije edukacijsko-iskustvene radionice za odgajatelje i druge zainteresirane stručnjake o osnovnoj problematici oštećenja vida i višestrukih teškoća, a potom radionice u svim koprivničkim dječjim vrtićima (projekt se nastavlja i u 2009. godini). Voditelji ovih programa su vanjski suradnici - stručnjaci iz Centra za obrazovanje slijepih i slabovidnih "Vinko Bek" iz Zagreba, Udruge za unaprjeđenje obrazovanja slijepih i slabovidnih iz Zagreba, te "Male kuće" - Dnevnog centra za radnu terapiju i rehabilitaciju iz Zagreba.

Održana je integracijska likovna radionica "Ususret blagdanima" u kojoj su sudjelovala slijepa i slabovidna djeca i mladi, članovi Udruge slijepih Koprivničko-križevačke županije, te učenici OŠ "Antun Nemčić-Gostovinski". Krajem godine održan je i susret najčitača tiskanih i zvučnih knjiga.

Detalj s radionice "Dostupnost knjižnica za sve"

U okviru Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara koji djeluje pri Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, u koprivničkoj Knjižnici održana je edukacija za knjižničare iz Zagreba, Osijeka, Karlovca i Daruvara o uvođenju i korištenju usluge za slijepe i

slabovidne "Dostupnost knjižnica za sve: knjižnične usluge za slijepe i slabovidne" (12. 9. 2008.). Predavači su bili knjižničari Dijana Sabolović-Krajina, Danijela Petrić, Kristian Ujlaki i Ljiljana Vugrinec.

CYBERBULLYING ILI VRŠNJAČKO NASILJE PREKO INTERNETA I MOBITELA

Piše: Dijana Sabolović-Krajina

U Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica Marija Krmek, psihologinja iz Poliklinike za zaštitu djece grada Zagreba i aktivistkinja na Hrabrom telefonu, održala je interaktivno predavanje pod nazivom "Cyberbullying - nasilje na Internetu: prednosti i nedostaci modernih oblika komuniciranja".

O internetu se posljednjih godina govori više nego o svim ostalim medijima zajedno. Broj korisnika iz godine u godinu raste, a mnogi od njih su djeca. To pokazuju i rezultati istraživanja koje je provela Poliklinika za zaštitu djece grada Zagreba i Hrabri telefon: 73% djece ima neko iskustvo u korištenju interneta, a 58% ga koristi svakodnevno. Upravo stoga je važno imati na umu da, iako internet pruža brzu dostupnost različitim i zanimljivim informacijama, kao i komunikaciju s velikim brojem ljudi, potrebno je biti svjestan i opasnosti koje može predstavljati.

Nasilje među vršnjacima preko interneta (engl. cyberbullying), predstavlja situacije kad je dijete izloženo napadu drugog djeteta ili grupe djece, putem interneta ili mobilnog telefona. Uključuje poticanje grupne mržnje, napade na privatnost, uznemiravanje, uhođenje, vrijeđanje, nesvjestan pristup štetnim sadržajima te širenje nasilnih i uvredljivih komentara. U okviru anonimnosti, jedne od glavnih obilježja interneta, koja često daje lažni osjećaj sigurnosti, moći, osjećaj da se nekažnjeno mogu ne poštovati socijalne norme i ograničenja te bez fizičkog kontakta s publikom, djeca i mladi teže vide i razumiju štetu koju njihove riječi mogu nanijeti.

Međutim, posljedice nasilja preko interneta katkad mogu biti i ozbiljnije od onih prouzročenih nasiljem u stvarnim situacijama. Razlozi koji tome prethode mogu biti sljedeći: publika nasilja preko interneta često je mnogo šira od one na školskom igralištu ili u razredu; kod nasilja na internetu postoji snaga pisane riječi koja djeluje konkretnije i realnije od izgovorene; mogućnost izbjegavanja nasilnog ponašanja je vrlo mala, s obzirom na to da se na internetu može dogoditi u bilo koje vrijeme i na bilo kojem mjestu. Izloženost djece ovakvom obliku nasilja može rezultirati osjećajem usamljenosti, tuge, straha, nesigurnosti, lošom slikom o sebi, niskim samopouzdanjem, psihosomatskim tegobama, depresivnošću, a u ekstremnim slučajevima i pokušajem suicida.

Predavanju su ne samo prisustvovali, nego i vrlo zainteresirano sudjelovali učenici, nastavnici i stručni suradnici iz sve tri koprivničke osnovne škole - OŠ "Braća Radić", OŠ "Antun Nemčić-Gostovinski" i OŠ "Đuro Ester". Prednosti i opasnosti modernih medija komuniciranja bit će predmet daljnjih projekata i širenja informacija u školi i među roditeljima.

Ideju za temu ovog predavanja dali su studenti Ekonomskog fakulteta u Zagrebu - Centar studija Koprivnica u sklopu projekta Marketinško planiranje i organizacija događanja u neprofitnim organizacijama, s ciljem uvođenja u Knjižnicu i čitaonicu "Fran Galović" nove knjižnične usluge informacijsko-informatičkog opismenjavanja djece, mladih i odraslih grada Koprivnice i okolice.

O PROGRAMIMA DJEČJEG ODJELA KOJI SU TRADICIJA U NAŠOJ KNJIŽNICI I O NEKIM NOVIMA ZA KOJE SE NADAMO DA ĆE TO POSTATI

Piše: Danijela Petrić

U 2008. godini Dječji odjel Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" organizirao je brojna događanja za djecu i mlade te stručna predavanja za roditelje, odgajatelje, učitelje i ostale stručnjake koji se u svom radu bave djecom. Cijela godina bila je izuzetno dobro posjećena, a usporedo s 2007. godinom zabilježen je porast posjeta od 28% i porast članova za 15%.

Briga o poticanju čitateljskih navika kreće od najranije

dobi. Knjižnica od 2003. godine svakoj bebi još u rodilištu poklanja "prvu slikovnicu", a roditeljima edukativne materijale o važnosti poticanja rane pismenosti. Zahvaljujući donaciji koprivničke Podravke, nakladničke kuće Mozaik knjiga i uz financijska sredstva Grada Koprivnice, u 2008. godini knjižničari su upotpunili pakete za bebe novim sadržajima i kvalitetnijim izborom slikovnica. Poznata slikarica i ilustratorica Sanja Rešček oduševila se pro-

jektom "Knjige za bebe" i u tu svrhu donirala nam ilustraciju koja je postala logo projekta.

Knjige za bebe

Logo projekta "Knjige za bebe", autorski rad ilustratorice Sanje Rešček

Dizajn i izradu paketa izradio je Alen Pavlović iz "Artre" d.o.o. Koprivnica. Grafički je oblikovao brošuru koju su pripremile knjižničarke Dječjeg odjela, sa savjetima za roditelje zašto čitati djeci, kako čitati i preporuke za čitanje od rođenja do 7. godine te prijavnicu za besplatno učlanjenje u Dječji odjel Knjižnice koja se može iskoristiti godinu dana od primitka. Uz brošuru i prijavnicu, paket "Knjige za bebe" sadrži slikovnicu Lucy Cousins: Mišica Mezi te voli, u izdanju nakladničke kuće Mozaik knjiga. Cjelokupni sadržaj upakiran je u male platnene torbe. Novi paketi oduševili su i roditelje od kojih neki dolaze učlaniti svoje još sasvim maleno dijete.

U listopadu u Knjižnici je pokrenut novi program namijenjen bebama i maloj djeci (od 6 mjeseci do 3 godine) i njihovim roditeljima pod nazivom "Pričaonica-igraonica za bebe i malu djecu". Druženje beba, male djece, roditelja, pedagoga i knjižničara, zbog nedostatka prostora u Dječjem odjelu Knjižnice, održava se u Čitaonici tiska. Taj prostor je svake treće subote u mjesecu adekvatno opremljen kao prostor namijenjen bebama i maloj djeci u kojem roditelji i bebe mogu ugodno i korisno provesti dio vremena. Uloga knjižnice je da roditeljima male djece omogući stručnu i savjetodavnu pomoć u odgoju djeteta, kvalitetnom provođenju vremena s djetetom i međusobnu razmjenu iskustava. Uz već postojeću zbirku priručnika za roditelje nabavljen je i dio kvalitetnih igračaka i slikovnica koje su ponudene roditeljima i djeci za vrijeme održavanja igraonice. Svakog mjeseca Knjižnica poziva stručnjake, a teme o kojima se razgovara predlažu sami roditelji. Prema provedenoj anketi o zainteresiranosti roditelja za pokretanjem nove usluge, roditelje najviše zanima koje su igračke kvalitetne i kako odabrati igračku za pojedinu dob djeteta, kako odabrati kvalitetnu slikovnicu, emocionalna inteligencija djeteta, zdrava prehrana, razvoj govora. Teme o kojima se do sada razgovaralo bile su: "Komunikacija i poticanje razvoja govora kod djeteta", "Važnost zdrave prehrane od najranije dobi", "U blagdanskom okruženju" i "Brinimo o zdravlju: kulturno-higijenske navike najmlađih".

Pričaonica-igraonica za bebe i malu djecu

Djeca predškolskog uzrasta okupljala su se u Pričaonici koja je 2008. godine obilježila četvrt stoljeća postojanja, a sudjelovala su i u nizu programa kojima se ta obljetnica obilježavala. U Mjesecu hrvatske knjige održan je tradicionalan susret vrtičaraca i štićenika Doma za starije i nemoćne u Koprivnici. Knjižnica je u partnerstvu s Udrugom slijepih Koprivničko-križevačke županije započela provedbu projekta "Svi smo različiti, a opet slični" s ciljem senzibilizacije djece u redovnim vrtićima za potrebe djece s oštećenjem vida i drugim invaliditetima.

Predavanja za roditelje u suradnji s Udrugom roditelja Korak po korak - podružnica Koprivnica, održavala su se prvog ponedjeljka u mjesecu, a teme su bile: "Emocionalna inteligencija", "Drago moje dijete", "Mucanje" i "Komunikacija roditelj-dijete".

Za djecu osnovnoškolskog uzrasta organizirane su kreativne radionice, susreti s književnicima i predavanja. Za vrijeme proljetnih praznika veliki interes je pobudila radionica Izrada modnih detalja. Ljetos, pod suncobranima ispred knjižnice, održana je Radionica izrade cvijeća pod vodstvom baka iz Doma za starije u Koprivnici i Oslikavanje svile koju su održale osobe s mentalnom retardacijom i njihova mentorica Ljubica Živko. Književnik Zvonko Todorovski u srpnju je održao kreativne radionice za mlade "Kako napisati priču?" i "Kako nacrtati strip?". Radionici kreativnog pisanja je prisustvovalo dvadesetero djece i mladih. Tema na koju su sudionici pisali priče bila je Moj čudesni događaj. Nakon čitanja priča, voditelj radionice književnik Zvonko Todorovski, polaznicima je radionice dao savjete kako priču učiniti dinamičnijom i zanimljivijom. Radionica je bila dobar poticaj za djecu koja bi se željela baviti pisanjem, a svi oni će i dalje ostati u kontaktu s Todorovskim koji će im dati još pokoji savjet za njihove priče. Strip crtači su prema istom scenariju kojeg je za njih osmislio voditelj radionice, izradili strip table. Savladali su osnovne tehnike, ali doznali i male trikove kojima se mogu poslužiti u izradi stripa.

Radionica promicanja kulturnih vrijednosti romske populacije održana je povodom Svjetskog dana Roma, 8. travnja. Polaznici radionice bili su učenici od prvog do četvrtog razreda Područne škole Plavšinc. Škola ima svega 20 učenika, a trinaestero su Romi. U programu su sudjelovale njihove učiteljice Višnja Šestak i Meri Đurić, te romski pomagač u nastavi Mladen Bogdanić.

USLUGA "PITAJTE KNJIŽNIČARE" SADA I U GRADSKOJ KNJIŽNICI I ČITAONICI VIROVITICA

Piše: *Silvija Perić*

Pitajte knjižničare

Projekt "Pitajte knjižničare" započeo je kao pilot-projekt 2004. godine. Cilj projekta bio je istražiti mogućnosti uvođenja referentnih online usluga u narodnim knjižnicama Republike Hrvatske. U pilot-projektu sudjelovalo je petnaest narodnih knjižnica s dvadeset djelatnika.

Nakon pozitivnih iskustava stečenih tijekom prve godine postojanja usluge, prišlo se edukaciji novih djelatnika i proširenju usluge, a plan je da se do kraja 2008. sve narodne knjižnice uključe u pružanje online referentnih usluga. Knjižnice uključene u projekt osiguravaju najmanje jednog diplomiranog knjižničara koji će dio radnog vremena raditi kao online informator.

Na mrežnim se stranicama knjižnice, uključene u projekt, osiguravaju dvije vrste usluga, informacijske i komunikacijske, u kojima knjižničari, informacijski specijalisti, pomažu korisnicima u bržem dolaženju do vrijednih i provjerenih izvora informacija na internetu te su posredništvo između korisnika i izvora informacija. Knjižničari preko web obrasca, a u roku od 48 sati, pružaju pomoć u pronalaženju relevantnih odgovora na postavljena korisnička pitanja. Tako su naše djelatnice, Danijela Crnčić i Mirjana Kotromanović, dipl. knjižničarke, sudjelovale na edukaciji za ovaj projekt i priključile se ostalim kolegama u pružanju ove posebne online usluge.

Gradska knjižnica i čitaonica je, prateći razvoj informacijske i komunikacijske tehnologije, uvela novu uslugu u kojoj, ne samo svojim stvarnim korisnicima nego i svima onima koji imaju pristup internetu, pomaže u pronalaženju i selekciji informacijskih izvora.

GLAZBENA SLUŠAONICA U GRADSKOJ KNJIŽNICI I ČITAONICI VIROVITICA

Piše: *Silvija Perić*

Knjižnice mogu biti jako važan čimbenik u uspješnom razvoju osobe i prijelazu iz djetinjstva u odraslu dob. One to čine omogućavanjem pristupa građi i okruženjem koje potiče intelektualni, emocionalni i socijalni razvoj. Da bi se u knjižnicu privukli mladi ljudi, oni trebaju osjećati da osoblje želi da oni dođu, ostanu u knjižnici i vrate se ponovno doživljavati knjižnicu kao živo mjesto na kojem su promjene dobrodošle; imati mogućnost sudjelovanja u jednom uspješnom zbivanju koje je dio promidžbene kampanje.

Uvođenjem mladih u svijet glazbe i upoznavanjem s osnovnim elementima glazbenog jezika razvija se glazbena kreativnost koja ih osposobljava da budu kompetentni korisnici glazbene kulture:

- Potiče mlade na praćenje suvremenih zbivanja u glazbi
- Potiče socijalizaciju suradnjom i aktivnim sudjelovanjem pri slušanju, razvijanje upornosti i radnih navika
- Oblikuje estetski stav mladih
- Upućuje mlade na različite smjerove glazbe, na društveni život i ponašanje tijekom povijesti
- Potiče suradnički odnos

Početkom 2008. Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica započela je novi program pod nazivom "Glazbena slušaonica ponedjeljkom".

Djelatnici Knjižnice su napravili raspored i plan Slušaonica. Slušaonica se sastoji od četiri dijela:

Uvod - općenito o autoru, smještaj autora u vrijeme i prostor, doprinos glazbi

Audio - slušanje izabranih dijelova opusa određenog autora

Audio-vizualni dio - gledanje i slušanje dokumentarnog filma, odnosno snimke koncerta

Rasprava

Koristi se isključivo knjižnična građa, glazbeni CD-i, DVD-i, referentna zbirka iz područja glazbe koji su dio fonda Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica.

Djelatnici Knjižnice putem lokalnog radija Radio Alfe, lokalnog tjednika Virovitičkog lista i oglašavanjem na mjestima gdje se mladi sastaju i druže, obavještavaju ih o Slušaonici i pozivaju na suradnju. Upornošću djelatnika javljaju nam se Ana i Kristina, učenice Gimnazije i uz pomoć djelatnika preuzimaju voditeljstvo Slušaonice. One nas svojim novim metodama i idejama, te mladenačkom svježinom inspiriraju u pronalaženju novih korisnika i pružanju suvremenih usluga u knjižničarstvu.

"Glazbena slušaonica ponedjeljkom"

KRENULO JE - STRIP U VIROVITICI

Piše: Višnja Romaj

Krenulo je. U Virovitici je strip opet u modi. Opet? Popularan je bio i osamdesetih - izlazio je strip fanzin Gavran i djelovao je Strip klub 85. Iz zaborava smo ga izvukli mi - djelatnici Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica, jedne od najmodernijih multimedijalnih knjižnica u Republici Hrvatskoj. Zahvaljujući razumijevanju ravnateljice Višnje Romaj i stručnosti djelatnika, pružamo jednaku potporu stripu odnosno grafičkoj noveli kao i svakom drugom umjetničkom izričaju (književnosti, glazbi, fotografiji, filmu...). Počeli smo sa strip tribinama, ali se okušali i u izdavaštvu.

Na prvoj tribini, održanoj prošle godine u kolovozu, brojnoj publici o sebi, svom radu i izdavaštvu govorio je Darko Macan. Između njega i Virovitice ima neka tajna veza - prvi je rad objavio u spomenutom Gavranu (strip "Alfi").

Pozivnica prve strip tribine

Vrijedno je spomenuti da su se građani s Darkom družili tijekom cijelog dana - u sklopu Virolibera (virovitički dani knjige). Autor je ispred knjižnice crtao prolaznike ili što god su oni već zatražili, a tražili su dosta. Zgodan način da vidimo kako nastaje strip ili barem skice.

Ohrabreni velikim brojem posjetitelja ali i svakodnevnom upitima vezanim za strip, nastavili smo s osvjetljavanjem terena. Već u studenom ugostili smo Mladena Novakovića i Veljka Krulčića, nakladnike (Stripforum i Vedis), kolekcionare te vrsne poznavaoce devete umjetnosti.

Na tribini je predstavljen Stripforum - udruga prijatelja stripa s ciljem promicanja strip umjetnosti, čuvanja tradicije, posebice nacionalnog stripa, jačanja kulturnog, medijskog i javnog interesa za strip, informiranja prijatelja i javnosti o stripu, povezivanja kolekcionara i prijatelja stripa, unaprjeđenja stvaralaštva stripa, analitičkog i znanstvenog vrjednovanja strip stvaralaštva, publiciranja stripova i teorijskih pregleda o stripu.

O Vedisu i gosp. Krulčiću također sve najbolje. Kuća je to koja je zaslužna što opet možemo uživati čitajući "Starog mačka" i ostale bisere Andrije Maurovića, ali i "Ugovor s bogom" Willa Eisnera (u njegovu čast najprestižnija godišnja nagrada za strip zove se "The Eisner").

Na kraju tribine iznenađenje - gospodin Novaković je podijelio veliki broj strip albuma (zaista veliki broj!!!). Posjetioci iznenađeni i oduševljeni!

Veles, Novaković, Krulčić

Tada smo već postali hrabriji pa smo se poželjeli baviti izdavaštvom i krenuli smo s projektom, i to kakvim! Zahvaljujemo Tomislavu Tolušiću, županu Virovitičko-podravске županije i dr. Ivici Veselu, Virovitičaninu, velikom ljubitelju i kolekcionaru stripova koji nam u svim našim strip projektima pomaže, jer bez njih svega ovoga ne bi bilo. Doktor (tako ga zovemo!!!) nam je predložio izdavanje strip kalendara.

Netko bi mogao pitati što je tu tako posebno, ali kalendar je dvogodišnjak (2009/2010) i radovi su, još k tome, samo virovitičkih autora - ali kakvih: Davor Šunk - strip crtač i dizajner, Roko Idžojtić - karikaturist i strip crtač, Željko Vampovac - strip crtač.

I još jedna posebnost - u kalendaru su objavljeni reprinti stripova objavljenih u Gavranu (Gavran danas više nije moguće nabaviti), ali i recentna djela.

Svakako vrijedi izdvojiti grafike Davora Šunka ("Vidio sam tužne bizone" i "Bio je grad"), tablu iz stripa Sveti Rok Roka Idžojtića kao i njegovu strip ilustraciju za knjigu "Kriminalističke priče" Fernanda Pessoae. Naslovnice Gavrana Željka Vampovca i danas pričaju priče.

Kalendar je publici predstavljen 19. prosinca 2008. godine, ali opet jedna posebnost - svi posjetioci tribine dobili su primjerak potpisan od strane autora radova i to besplatno!

Šunk, Idžojtić

Nažalost, tiraža je samo dvije stotine kalendara i istih više nemamo, ali reprint obećavamo (ipak je to dvogodišnji kalendar). Naš rad polako se prepoznaje i na regionalnom nivou - hvalili su nas u Glasu Slavonije.

Sljedeći potezi? Samo nas nebo (financije) zaustavlja.

17. veljače u goste nam dolazi Rudi Aljinović, teoretičar stripa s predavanjem na temu "Povijest Hrvata kroz stripove".

U pripremi su i tribine s mnogobrojnim strip crtačima. Suradujemo s ponovo osnovanim Strip klubom 85 na obostrano zadovoljstvo.

Poslastica - strip radionice uskoro kreću; želja nam je otkriti i poticati mlade talente, ali i objaviti njihove radove u novom broju Gavrana koji bi uskoro trebao ugledati svjetlo dana i ponovo postati jedan od virovitičkih kulturnih brandova.

KNJIŽNICA IZVAN KNJIŽNICE

Piše: Katarina Pavlović

Dječji odjel Gradske knjižnice Đurđevac organizira niz najrazličitijih aktivnosti za djecu tijekom ljetnih i zimskih praznika. Aktivnosti su podijeljene prema dobnim skupinama djece. Tjedno se održavaju po četiri radionice: za mlade predškolce, za starije predškolce (isključivo za djecu koja ne idu u vrtić, mada nam često dolaze i djeca koja idu), zatim mlade osnovnoškolce i starije osnovnoškolce. Posebnu brigu poklanjamo sastavljanju programa.

Veliki dio radionica održava se u knjižnici, a drugi dio izvan nje. Knjižnicu nastojimo što više približiti djeci, učiniti je udobnom za svakog ponaosob, a različitim sadržajima i događanjima edukativno djelovati i približiti im i upoznati ih s vanjskim svijetom. Tako su prošlog ljeta polaznici radionica bili u edukativnom posjetu pekari NatureAgro.

Posjet pekari NatureAgro

Radionica je bila posebno zanimljiva jer je počela u 21 sat, tj. kada pekara počinje s radom. Voditeljica pekare upoznala nas je s cjelokupnim procesima "od brašna i vode do kruha i peciva". Djeca su pažljivo pratila sve što

se događalo oko njih, iako je bilo kasno i jako visoka temperatura. Na kraju je svako dijete dobilo priliku da od malo tijesta napravi perez.

Drugi izlazak je bio na etno imanje obitelji Čamba. Obitelj Čamba skuplja već godinama stare predmete, obnavlja ih i izlaže na svom imanju. Nakon razgledavanja imanja te priče o svom djetinjstvu i igrama kojih se gosp. Čamba igrao, uslijedile su igre djece koje je vodila učiteljica Željka Mihočka. Djeca su skakala u vrećama, nosila jaje u žlici, trčala po dvoje tronožno s jednom zajedno zavezanom nogom i pravila zdence od kocenja.

Na etno imanju obitelji Čamba: izrada zdenaca od kocenja

Prije smo već posjetili Policijsku postaju, vatrogasce, gradonačelnika, Općinski sud, kemijski laboratorij INA-Naftaplin u Molvama, Forum žena Đurđevac, Galeriju Stari grad, hladnjaču NatureAgro u kojima čuvaju jabuke. Djeca vole istraživati, vole kad im se ponudi nešto novo i zato ne čudi što sve više djece, ali i roditelja, otkriva naše radionice, a samim tim i knjižnicu.

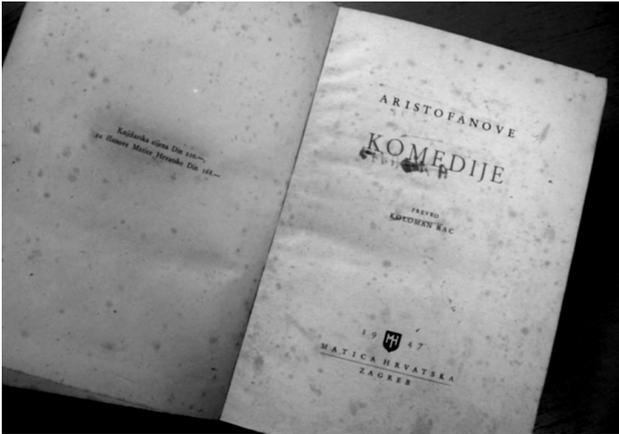
JEDINSTVENA CIJENA KNJIGE

Piše: Anica Šabarić

U zadnje dvije godine, otkada je donesena odluka o jedinstvenoj cijeni knjige u Republici Hrvatskoj, najprije se to vizualno vidjelo obično na zadnjoj stranici otiskivanjem cijene knjige, kako bi je i izdavači i distributeri

prodavali po istoj cijeni. No, to nije novotarija našeg vremena, jer se krajem 19. i početkom 20. st. također upisivala cijena knjige, ali najčešće na naslovnici.

Odlukom o jedinstvenoj cijeni knjige trebalo je uvesti

Otiskivanje cijene knjige nekad i danas

reda u izdavaštvo i trebalo je biti svima bolje. Rabat je prve godine 10%, a knjižnice nisu antikvarijati, nego trebaju recentna izdanja odmah kako bi ih ponudili svojim korisnicima, tako da ne mogu čekati da prođe godina dana pa da kupuju knjige s, eventualno, većim rabatom. Isto tako je bilo rečeno da će knjige konačno biti jeftinije. I što se dogodilo? Ono što uglavnom izdavačima odgovara - jedinstvena cijena knjige da, ali jeftinija ne. Na temelju čega se ovo tvrdi?

Promatrali smo nabavu knjiga u zadnjih pet godina u Gradskoj knjižnici Đurđevac, točnije od 31. prosinca 2004. godine do 31. prosinca 2008. godine. Iz tabelarnih prikaza vidjet će se kako je s istim sredstvima nakon uvođenja jedinstvene cijene knjige počeo siromašiti fond knjižnice. Osjeća se kako se gubi onih 20% rabata, jer je prije jedinstvene cijene knjige i rabata od 10%, rabat obično u prosjeku bio oko 30%.

GODINA	UKUPNO KNJIGA	UKUPNO SREDSTAVA
2004.	2968	364.380,63
2005.	3056	370.989,00
2006.	3019	379.126,46
2007.	2769	340.814,48
2008.	2668	315.483,28

Treba napomenuti da ukupna sredstva podrazumijevaju i kupnju, i otkup Mini starstva kulture, i donacije. Iz tabela se može vidjeti kako je nabava rasla i kako se fond povećavao do 2006. godine, a onda se fond počeo smanjivati.

Nešto se slično dogodilo i s otkupom knjiga.

GODINA	OTKUP	VRIJEDNOST OTKUPA
2004.	841	115.169,00
2005.	696	101.431,00
2006.	582	89.475,00
2007.	605	90.426,92
2008.	399	63.562,00

Dakle, lijepo se vidi da se otkup više nego prepolovio i u broju svezaka, i u ukupnim iznosima koje ti svesci nose.

Iz ovoga se da lako zaključiti: sredstva za nabavu su već pet godina ista, rabat je manji, cijena knjige je ista ili skuplja i to se i te kako osjeća u konačnici - na policama knjižnica.

Još je nešto zanimljivo pratiti, a to je smanjenje noviteta dječje knjige. Gradska knjižnica Đurđevac doista veliku pozornost posvećuje fondu dječjeg odjela, ali izgleda da osim lektirnih naslova, čast iznimkama, najčešće nemamo što kupiti. Dječja knjiga je rijetka i u otkupu.

GODINA	OTKUPLJENO DJEČJIH KNJIGA
2004.	615
2005.	810
2006.	713
2007.	755
2008.	587

Isto tako najčešće se stvaraju duplikati u knjižnicama, budući da se otkup na stranicama Ministarstva pojavi onda kada knjižnice pojedine knjige već nabave.

Možda je ovo samo prijelazno razdoblje na putu prema boljemu pa će se rezultati ove uredbe moći ocijeniti nakon dužega vremenskog razdoblja, ali za sada je situacija ovakva kakva jest.

Zaključno, vrijeme je, nakon svih poskupljenja i podizanja cijena, da se i knjižnicama nakon dugo godina povećaju sredstva za nabavu knjiga.

ŠKOLSKI KNJIŽNICARI NA 36. SKUPŠTINI HKD-a

Piše: Mirjana Milinović

U Puli je od 1. do 4. listopada 2008. godine održana 36. skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva. Tema skupa bila je Usluge@usluge.hr. Skupština je bila u znaku obilježavanja 100. godišnjice rođenja Matka Rojčića te 50. obljetnice izlazenja Vjesnika bibliotekara Hrvatske.

Od 301 sudionika, Skupštini je prisustvovalo jedanaestero školskih knjižničara, što mi se još uvijek čini premalenom brojkom. A kao i uvijek, bilo je tu obilje izlaganja, okruglih stolova te tri radionice koje su, zbog prevelikog zanimanja, nažalost bile pretrpane. Bile su to radionice: Web 2.0 i knjižnice, Asertivni knjižničar ili nenasilno rješavanje sukoba te Autorska radionica: kako objaviti visokokvalitetni rad. Od 25 izlaganja tri su imali školski knjižničari, a od 22 postera školsko je knjižničarstvo bilo zastupljeno tek na jednom, onom autorice Jasmine Milovčić, voditeljice Matične službe Karlovačke županije. Prisutnost mrežnih sadržaja školskih knjižnica Karlovačke županije. Izlaganja školskih knjižničara bila su:

1. Suradnja Narodne knjižnice i školskih knjižnica srednjih škola Sisačko-moslavačke županije / Ljiljana Šorgić, Narodna knjižnica i čitaonica Sisak i Jadranka Gabriša-Perković, Industrijsko-obrtnička škola Sisak
2. Digitalni materijali u školskoj knjižnici / Ana Sudarević, OŠ Dubovac, Karlovac
3. Što školska knjižnica može ponuditi svojim korisnicima / Mirjana Milinović, OŠ Rovišće

Ako je kvantiteta neki pokazatelj, sigurno je da ne možemo biti zadovoljni. Činjenica je da školski knjižničari vrijedno i kvalitetno rade, imaju uspjeha na mnogim poljima i doista imaju što pokazati. Jesu li "financije" i ovoga puta krivac što je tako malo školskih knjižničara bilo na Skupštini? Većinu njih delegirala su regionalna društva, što samo znači da su to zaslužili. Nekolicinu nas poslale su škole (čitaj: blagonakloni ravnatelji) - i hvala im na tome! Za ostatak "družbe" - trnovit je put do Skupštine!

Ipak, nije baš sve tako crno. Na ovoj se Skupštini za nas, školske knjižničare, dogodio važan pomak. Radi se o Komisiji/Sekciji za školske knjižnice, koja je posljednjih

godina prolazila težak put. Naime, postojanje Sekcije seže u 1978. godinu, od kada njezini članovi vrijedno rade na izradi Standarda za školske knjižnice, na promociji struke i podizanju digniteta školskoga knjižničara. Od 1997. u njezinu su sastavu Komisija za osnovnoškolske i Komisija za srednjoškolske knjižnice. Bila je organizator ili suorganizator brojnih stručnih skupova. No, 2002. godine odlukom Stručnog odbora HKD-a Sekcija za školske knjižnice ponovo postaje Komisija, a odlukom Stručnog odbora na 34. Skupštini HKD-a u rujnu 2004. Komisija ulazi u Sekciju za narodne i školske knjižnice. Broj članova varirao je pa je tako 2006. imala 7 članova, od mogućih 11. Nije to bio znak za uzbunu, jer radilo se kvalitetno, ali kako "više glava više zna", u proljeće 2008. pokrenuta je svojevrsna "kampanja" za nove članove. Iz regionalnih društava stigli su prijedlozi, usvojeni su i pokazalo se da Komisija opet ima šansu osamostaliti se i vratiti status Sekcije. To se i dogodilo na 36. skupštini, kada je prijedlog Ljiljane Črnjar, nove predsjednice Sekcije za narodne i školske knjižnice, o izdvajanju Komisije za školske iz Sekcije za narodne i školske knjižnice, na sastanku Stručnog odbora jednoglasno prihvaćen te prosljeđen Skupštini na usvajanje. Tako je Komisija opet postala Sekcija u čijem su sastavu Komisija za osnovnoškolske knjižnice (predsjednica M. Milinović, ujedno i predsjednica Sekcije) i Komisija za srednjoškolske knjižnice (predsjednica Jadranka Gabriša-Perković).

Sada naša Sekcija broji 21 člana: po devetero iz osnovnih i srednjih škola te po jednu članicu iz Knjižnica Grada Zagreba i sa Filozofskog fakulteta. Planovi su opsežni, ali ostvarivi. Kolegice i kolege puni su ideja i spremni surađivati. Vjerujem da nam predstoje "sunčani" dani. Prepreku zvanu "loša komunikacija" uglavnom smo prevladali: naša vrijedna kolegica Ivana Vladilo iz Strojarske škole Rijeka sve je vezano za Sekciju stavila na mrežu otvorivši stranicu Sekcije na UDK02 s podstranicama Komisija. Sekcija je dostupna na adresi: <http://www.knjiznicari.hr/UDK02/index.php/Sekcija> ili jednostavnije, s početne stranice na dnu okvira Županijska stručna vijeća i matična služba: www.knjiznicari.hr. Osim toga, ažurirana je i stranica Sekcije na stranicama HKD-a: www.hkdustvo.hr

Pratite naš rad i podržavajte nas, ma gdje bili!

ŽUPANIJSKO STRUČNO VIJEĆE ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Piše: Mirjana Milinović

Rad našega ŽSV-a odvijao se u proteklom razdoblju kroz četiri stručna skupa. Prvi od njih održan je u IV. OŠ Bjelovar 7. ožujka 2008. Osim školskih knjižničara BBŽ-a, nazočili su mu i knjižničari Virovitičko-podravске županije. Skup je bio izuzetno dobro posjećen, a razlog tome zasigurno su zanimljive teme. Stručno predavanje Novi UDK za školske knjižnice održala je prof. Jelica Leščić, pojasnivši prisutnima sve nedoumice vezane za novi UDK. Viša savjetnica Biserka Šušnjić održala je radionicu na temu Trebamo li smjernice za ostvarenje knjižničnog odgoja i obrazovanja, koja je pobudila posebno zanimanje jer se radi o dijelu našega posla s kojim se svakodnevno u praksi "borimo". Pokazalo se da su nam smjernice za KOO itekako potrebne, ali i da ne treba inzistirati na zasebnom predmetu (bio je to jedan od prijedloga) jer za to nisu stvoreni uvjeti, već se trebamo snažnije povezati sa svim postojećim predmetima u kojima moramo naći prostora za knjižnični dio. O povijesti školske knjižnice Gimnazije u Bjelovaru govorila je prof. Zdenka Venus-Miklič (izlaganje sa znanstvenog skupa Iz povijesti naših knjižnica), dok su "knjižničari na kraju grada" - Zorka Renić, Alica Bačeković, Jadranka Đoreski i Siniša Krpan - predstavili novootvorenu knjižnicu četiriju srednjih škola: Medicinske, Ekonomske i birotehničke, Trgovačke te Ugostiteljske i prehrambene.

U svibnju je u vodstvo našeg ŽSV-a stiglo pojačanje: kolegica Zorka Renić, mr. sc. i viša knjižničarka, iz Medicinske škole Bjelovar, imenovana je voditeljicom ŽSV-a srednjoškolskih knjižničara. Dosadašnjoj voditeljici (koja ostaje voditeljicom osnovnoškolskih) to je velika pomoć i olakšanje, te smo odmah podijelile posao. Kolegica Zorka tako se dobro snašla u novoj ulozi da je već istoga mjeseca organizirala Županijski stručni skup u svojoj školi, 33. po redu. Tema skupa bile su serijske publikacije. Zorka Renić objasnila je pojam i prikazala povijesni razvoj serijskih publikacija, dok je Ruža Jozić, prof. savjetnica iz SŠ Sestete, govorila o sadržajnoj obradi periodičnih publikacija, čime se ona već duže vrijeme

kontinuirano bavi, te prisutnima predstavila način obrade u Excelu, koji omogućava jednostavan unos i pretraživanje. Danko Tkalec, naš poznati "metelovac", upoznao nas je s obradom serijskih publikacija u Metel Win-u. To već radi bjelovarska Knjižnica te je moguće pretraživati i koristiti njihove zapise. Biserka Šušnjić, viša savjetnica iz AZOO, predstavila je knjigu Informacijsko čitanje, autora J. Lasić-Lazić, M. Laszlo i D. Borasa, priručnik neophodan ne samo knjižničarima, nego i svima koji žele produbiti svoja znanja o načinima čitanja stručnog i znanstvenog štiva. Kolegica Zdenka Venus-Miklič, prof., na zanimljiv nas je način podsjetila / upoznala s događanjima na 20. proljetnoj školi šk. knjižničara u Opatiji, održanoj od 2. - 4. travnja 2008. godine.

34. stručno vijeće održano je 30. listopada 2008. u Ekonomskoj i birotehničkoj školi Bjelovar. Kolega Josip Rihtarić, prof i dipl. knjiž. iz 2. osnovne škole Varaždin, održao je vrlo korisnu radionicu Mrežna suradnja školskih knjižničara. Biserka Šušnjić, u izlaganju pod nazivom "Školska knjižnica pred novim izazovima", upoznala je nazočne s novim dokumentima: Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, Državnim pedagoškim standardom srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja te novim Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama. Ilija Pejić prezentirao je nakladničku djelatnost srednjih škola i srodnih ustanova BBŽ-a, a Zorka Renić izvijestila je o stručnom skupu voditelja Stručnih vijeća, mentora i savjetnika, održanom u Metkoviću od 24. - 26. rujna 2008.

Sudionici ŽSV-a u Medicinskoj školi Bjelovar

Knjižničari + ravnatelji + matičar = kvalitetna školska knjižnica

U OŠ Rovišće 23. veljače 2009. godine održan je 35. stručni skup, drugačiji po tome što su mu nazočili i ravnatelji osnovnih i srednjih škola. Tema je bila suradnja ravnatelja i školskoga knjižničara, a ideja je bila pokazati ravnateljima svu raznolikost, zahtjeve, probleme, ali i ljepotu naše struke, te potaknuti ih na još bolju suradnju. Odziv knjižničara bio je izvrstan (80%), a ravnatelja malo

manje izvrstan, ali za prvi put - zadovoljavajući (28,2%). Autorica ovog priloga prezentirala je rezultate ankete provedene među ravnateljima te održala radionicu s ciljem uspostave izravne suradnje ravnatelja i knjižničara. Biserka Šušnjić predstavila je prijedlog školskih knjižničara za Nacionalni okvirni kurikulum, a Ilija Pejić održao korisno i zanimljivo izlaganje o tome što sve radi Županijska matična služba. Ugostili smo i predstavnika tvrtke LDC - zaštita knjiga, Dražena Markušića, koji je pokazao neke njihove proizvode.

Svaki je od ovih skupova višestruko koristan: ponajprije, to je prilika za proširivanje stručnih znanja bez kojih ne možemo napredovati, tj. raditi stručno i kvalitetno. Zatim, primjeri iz prakse uvijek su dio naših sastanaka. Mnogo

naučimo u izravnom kontaktu s kolegama iz drugih škola. Najljepše je od svega što smo mi, knjižničari, ljudi široka i otvorena srca i duha, volimo dijeliti svoja znanja i najraznovrsnije informacije, razmjenjivati ideje i usrećuje nas kad vidimo da smo nekome pomogli.

Naša je dugogodišnja praksa održavanje skupova uvijek u nekoj drugoj školi, pa tako upoznajemo škole i knjižnice, od najskromnije do najopremljenije, promovirajući u svim tim sredinama svoju struku i ljubav prema ovom pozivu. A da je održavanje ŽSV-a čast za školu i njenog knjižničara, dokazuje činjenica da nam nikada nije bio problem pronaći domaćina. Naprotiv, već postoji "lista čekanja" i zna se da će naše Vijeće uskoro ugostiti obnovljenu knjižnicu OŠ Berek. Pa, vidimo se!

STUDENTI KNJIŽNIČARSTVA - VOLONTERI U ŠKOLSKOJ KNJIŽNICI

Piše: Suzana Knežević

Malo je školskih knjižničara koji imaju tu sreću da su dolaskom na svoje radno mjesto zatekli posve uređenu školsku knjižnicu u kojoj će se baviti samo svojim redovnim pedagoškim i stručno-knjižničnim poslovima. Često se, naime, i u današnje vrijeme dogodi da je fond i prostor školske knjižnice godinama nedovoljno "njegovan" i da ne odgovara potrebama svojih korisnika - učenika i nastavnika. Ako knjižničara zatekne takva situacija, onda on mora prionuti velikom poslu uređenja prostora i zatečenoga knjižničnoga fonda jer je to osnovni preduvjet svakog daljnjeg rada u školskoj knjižnici. O stupnju (ne) uređenosti zatečenoga fonda ovisi i vrijeme koje će se potrošiti na taj veliki posao. Tako, npr., možete zateći fond u kojem godinama (ili desetljećima) nisu provedeni revizija i otpis pa su police zatrpane starim potrganim knjigama za učenike ili davno zastarjelim stručnim knjigama za nastavnike. Zatim, iako sustav Univerzalne decimalne klasifikacije postoji odavno, još ima školskih knjižnica u kojima knjižnična građa nije klasificirana. Nadalje, potreba je moderne knjižnice imati računalni katalog za stvaranje kojeg, barem u školskim knjižnicama Koprivničko-križevačke županije, postoji računalni program kupljen sredstvima Županije za sve knjižnice, a koji još u brojnim školskim knjižnicama stoji malo ili nedovoljno iskorišten.

Za ovakvo stanje nekih naših školskih knjižnica možemo zahvaliti lošoj praksi pojedinih škola da u svoje knjižnice zapošljavaju nestručne ili nedovoljno stručne ljude koji, pogotovo ako se u knjižnicama zadrže dulji niz godina, trajno oštećuju učenike tih škola za njihove osnovne potrebe za izvanučioničkim znanjem koje mogu dobiti u svojim školskim knjižnicama. Nažalost, ovakvoj lošoj praksi zapošljavanja u školskim knjižnicama pogoduje i važeći Zakon o knjižnicama koji pri zapošljavanju izjednačava diplomirane knjižničare s onima koji će to tek postati tijekom pet godina od dana zapošljavanja.

S obzirom da sam, srećom ili nesrećom, do sada radila u nekoliko školskih knjižnica u kojima sam zatekla

manje ili više sredene fondove, susretala sam se s frustracijom neprestanih početaka iznova i gomilom vremena izgubljenoga za svoje učenike zbog uređivanja postojećih knjižničnih prostora i fondova knjiga.

Na svojem prethodnom radnom mjestu, u Srednjoj gospodarskoj školi u Križevcima, dosjetila sam se kako ubrzati te poslove uređenja zatečenoga fonda. Pozvala sam u pomoć dvije križevačke studentice knjižničarstva s Filozofskog fakulteta u Zagrebu - Jelenu Prugović (koja je ujedno odradila dio svoje obvezne studentske prakse u knjižnici) i Marinu Vidović, koje su se spremno odazvale želeći mi pomoći, ali i steći iskustvo u praktičnom radu u knjižnici. U ukupno 17 radnih dana kroz četiri mjeseca (ovisno o potrebama za pojedinim većim poslovima) studentice su sudjelovale u uređenju sveukupnoga knjižničnoga fonda od oko 4.000 svezaka knjiga.

Studentica Jelena Prugović sudjelovala je u sljedećim poslovima: pregled kompletnog fonda knjiga, organizacija fonda: odvajanje knjiga za spremište, odvajanje knjiga za otpis, odvajanje zbirke (beletristike, stručnog fonda, Referentne zbirke, Zavičajne zbirke, Zaštićenog fonda,

Studentica Jelena Prugović inventarizira i klasificira zatečeni knjižni fond

Zbirke AV-građe), klasifikacija i razmještaj knjiga prema Univerzalnoj decimalnoj klasifikaciji, inventarizacija zatečenog neinventariziranog fonda (400 knjiga), označavanje smještaja knjiga (knjižnična signalizacija).

Studentica Marina Vidović sudjelovala je u zahtjevnom poslu informatizacije knjižničnoga fonda, odnosno u katalogizaciji i stvaranju računalne baze podataka knjiga u programu za knjižnično poslovanje Metel.win. Uz njezinu pomoć, u računalnu bazu podataka uneseno je 1.220 primjeraka knjiga iz zbirke učeničke obvezne lektire koja je, prema Planu informatizacije knjižnice, imala prioritet u obradi. Istovremeno, sve su lektirne knjige detaljno pregledane te po potrebi odvojene za popravak ili otpis. Studentica je obavljala sljedeće poslove: upoznavanje s modulom unosa knjiga (katalogizacije i inventarizacije) u računalnom programu Metel win; upoznavanje s načelima unosa knjiga u računalnu bazu podataka knjižnice Srednje gospodarske škole u Križevcima (koja sam prethodno pripremila ja); samostalni unos knjiga u bazu podataka; ispis naljepnica s bar-kodovima; obrada novonabavljenih

Studentica Marina Vidović unosi knjige u računalni program

knjiga (inventarizacija u inventarnu knjigu i računalni program, katalogizacija).

Obje studentice pokazale su se izuzetno sposobnima, vrijednima i preciznima u radu pa je njihovo volontiranje ostavilo vidljivoga traga u knjižnici Srednje gospodarske škole u Križevcima. Knjižnica danas ima organiziran fond, stvorena je početna baza podataka knjižnice, dostupna putem interneta i time su stvoreni temelji za daljnji tijek informatizacije knjižnice. Boljom organizacijom fonda uspjelo se u svega 22 m² prostora knjižnice doći do čak 10 čitaoničkih mjesta za učenike, što je velik uspjeh jer donedavno u ovoj knjižnici uopće nije bilo prostora za "smještaj korisnika".

Najveću pohvalu zaslužuje spremnost obiju studentica na volonterski rad čime su dokazale ne samo svoje stručne nego i ljudske vrijednosti!

Ovaj primjer volonterskoga rada u knjižnicama nije prvi u Križevcima. Ne zaboravimo da su važnu ulogu u uređenju fonda spomeničke knjižnice grkokatoličke Križevačke biskupije odigrali također upravo studenti knjižničarstva koji su kroz šest godina (1999. - 2004.), ukupno njih tridesetak, ljeti dolazili obavljati svoju studentsku praksu u biskupijskoj knjižnici. Pod stručnim vodstvom studenti su obavljali poslove inventarizacije, signiranja i smještaja oko 10.000 jedinica stare i rijetke građe u ovoj vrijednoj knjižnici.¹

Ovako osmišljena studentska praksa, koju svaki student knjižničarstva ionako mora negdje odraditi, postaje višestruko korisna - i za studente jer sudjeluju u važnim, a ne nekim sporednim poslovima, i za knjižnice u koje studenti dolaze jer se uz njihovu pomoć obave obimniji poslovi.

Zato ovakav način suradnje između knjižnica i studenata knjižničarstva doista mogu preporučiti - on donosi korist i knjižnicama i studentima, na obostrano zadovoljstvo. Iskoristimo znanje i volju za radom studenata knjižničarstva!

HVALA TI, KOLEGA ILIJA!

Piše: Ljerka Medved

Ako se samo u mislima vratimo u ne tako daleku prošlost (desetak godina) i zamislimo u kakvoj je situaciji bilo školsko knjižničarstvo u našoj županiji tada, vidjet ćemo danas veliki napredak. Ne pretjerujem s tvrdnjom da je Virovitičko-podravska županija daleko nazadovala u kvaliteti rada školskih knjižnica od ostalih, susjednih nam županija.

Kad smo pripojeni Matičnoj službi Bjelovar i dobili "svog matičara" Iliju Pejića, znali smo odmah da će nam doći bolji dani. Voditelj Matične službe dviju županija nesebično, požrtvovano, ambiciozno i stručno, rješavao je mnoge teškoće i probleme u školama naše županije. Zahvaljujući njemu danas gotovo svaka škola

Županijsko vijeće školskih knjižničara Virovitičko-podravske županije

¹ O knjižnici Križevačke biskupije i načinu njezina uređenja imali smo prilike čitati u prošlom broju Sveska.

ima knjižničara, informatiziranu knjižnicu, educirane mlade kolege knjižničare za vođenje jedne suvremene knjižnice. Mnogo nam je Ilija pomogao i kao čovjek, savjetima, prijedlozima i nadasve se sam uključivao u rješavanje naših problema. Jedno veliko HVALA u ime svih članova Županijskog vijeća školskih knjižničara za sve što je za nas učinio!

Mi danas imamo svoju Matičnu službu u Virovatici, imamo mladu i ambicioznu voditeljicu, kolegicu Silviju Perić, kojoj će dosta teško biti sustići i realizirati sve što smo s Ilijom isplanirali. Ali mi smo susjedne županije, tako da će se naša suradnja i dalje produbljivati i uvijek ćemo se moći obratiti i potražiti našeg dragog i cijenjenog kolegu Iliju Pejića.

MLADI KNJIŽNIČARI U AKCIJI

Piše: Ljerka Medved

Kao i u nizu proteklih godina, i ove školske godine grupa Mladih knjižničara vrlo vrijedno i na vrijeme realizira svoj Akcijski plan. Tako smo, počevši od rujna sa zanimljivim i edukativnim igrama za prvašiće i ostale razrede razredne nastave, bili uključeni u gotovo sva događanja i aktivnosti u našoj školi i okruženju. Jer Mladi knjižničari su popularni u školi, izvan škole, a možemo reći i u našoj županiji.

Što to oni rade? Po čemu su prepoznatljivi? Naša škola u Voćinu specifična je po mnogo čemu. Učenici naše škole su većinom iz obitelji koje su doseljene s Kosova. Bez obzira što su ta djeca rođena u Hrvatskoj, imaju teškoća s govornim i pismenim izražavanjem. U obiteljima se govori još uvijek jezikom kojim su govorili na Kosovu. Nije lako tim našim malim glavicama.

Čitateljski klub "Krijesnice"

Obilježavanje Dana mira

U grupi Mladi knjižničari djeluje čitateljski klub "Krijesnice". Na svojim sastancima učenici usvajaju vještine čitanja, brzog čitanja, analiziraju i razgovaraju o pročitanom. Uredili smo jedan pano na kojem je vidljivo sve što se u klubu radi.

O kulturnoj djelatnosti da i ne govorimo! U dramskoj skupini pripremaju se predstave, glumi se, dramatiziraju se razni tekstovi, pleše se. Obilježavamo razne obljetnice, organiziramo susrete s piscima, večeri poezije. Nositelji smo školskih projekata, kao primjerice Preventivom i edukacijom do zdravlja, Voćin u prošlosti i sadašnjosti. Još uvijek puno istražujemo o prošlosti našega kraja iz raznih izvora.

Učenici su posebno uzbuđeni kad organiziramo radionice zajedno s roditeljima. Tada na kraju aktivnosti roditelji otvaraju "pinkl" i prekrasno se družimo. Znači da u knjižnici imamo dovoljno smijeha, zabave i druženja. Na kraju školske godine uvijek nas ravnatelj nagradi jednodnevnim izletom. A nas ima toliko da jedva stanemo u veliki bus.

Naše je geslo: Knjiga je čovjekov najbolji prijatelj.

Projekt Preventivom i edukacijom do zdravlja

ŠKOLSKA KNJIŽNICA: POKAZATELJI USPJEŠNOSTI

Piše: *Silvija Perić*

Županijska matična služba Virovitičko-podravške županije održala je, u suradnji s Centrom za stalno stručno usavršavanje (CSSU) iz Zagreba, stručni skup Školska knjižnica II: pokazatelji uspješnosti, koje se održalo u petak, 21. 11. 2008. u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica. Stručni skup bio je namijenjen školskim knjižničarima i ravnateljima osnovnih i srednjih škola naše Županije.

Na skupu su govorile Mira Zovko, viša savjetnica za školske knjižnice iz Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, koja je upozorila na promjene u novom Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, te je sve prisutne upoznala sa značenjem zakona i podzakonskih akata koji se odnose na knjižnice i knjižničare.

Veronika Čelić-Tica, knjižničarska savjetnica iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, prikazala je stanje školskih knjižnica u našoj Županiji te održala radionicu u kojoj su sudjelovali svi knjižničari koji su, uspoređujući stanje svojih knjižnica sa Standardom za školske knjižnice

(NN 34/00), iznosili ono što u njihovim knjižnicama nije do sada zadovoljeno.

Ovo je prvo u nizu predavanja u suradnji Županijske matične službe VPŽ-a i CSSU-a iz NSK u Zagrebu. Predavanja su namijenjena usavršavanju knjižničara i njihovom usvajanju novih znanja i vještina, a sve to s ciljem stalnog stručnog usavršavanja. Svaki od polaznika dobio je i službenu potvrdu o sudjelovanju na Skupu. Sudeći po velikom odazivu knjižničara i ravnatelja osnovnih i srednjih škola naše Županije, Matična služba je već u priprema za nove i aktualne teme o kojima će se govoriti na budućim skupovima.

Skup su pozdravile Vesna Bedeković, pročelnica Odjela za društvene djelatnosti Virovitičko-podravške županije i ravnateljica Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica, Višnja Romaj te Silvija Perić, voditeljica Županijske matične knjižnične službe.

ŠTO SE DOGAĐA U KNJIŽNICI?

Iz školske knjižnice Gimnazije dr. Ivana Kranjčeva Đurđevac

Piše: *Dušanika Vergić*

Školskom knjižničaru nikad nije dosadno i uvijek mu nedostaje vremena. Razne aktivnosti, projekti i događanja zahtijevaju od njega stalno usavršavanje i svakodnevno informiranje. Radim u maloj školi, koju pohađa dvjesto učenika i ima petnaestak nastavnika, no događanja je puno i svaki dan su preda mnogom novi izazovi, što me veseli. Prihvatila sam izazov i želim vas upoznati s aktivnostima koje se događaju u školskoj knjižnici Gimnazije u Đurđevcu.

ČITATELJSKI KLUB

U knjižnici je početkom ove školske godine osnovan čitateljski klub na inicijativu profesorice engleskog jezika Ane Huzjak i knjižničarke Dušanike Vergić. Klub okuplja petnaestak članova, učenika i profesora. Na prvom sastanku dogovoren je popis naslova koji će se čitati. Članovi su predložili djela koja im se čine interesantna, pa je demokratskim putem odabran popis od 10 knjiga. Zbog nemogućnosti da svi istovremeno čitamo isto djelo, bili smo prisiljeni proširiti popis. Sastajemo se jednom mjesečno, ocjenjujemo djela, uspoređujemo likove, odabiremo najbolje dijelove, bilježimo najbolje citate i veselimo se svakom novom susretu. Na ovaj način stvara se kultura čitanja i razvija se ljubav za čitanje.

KNJIŽNIČARSKA GRUPA

Gimnazijska knjižnica nezamisliva je bez knjižničarske grupe. U njenom radu sudjeluje petnaestak učenika i učenika. Dolaze svakodnevno nudeći svoju pomoć, osjećaju se važni i korisni kod pospremanja knjiga, lijepljenja zaštitnih naljepnica na bar-kodove... No, informiraju se

i o knjižničnom poslovanju, programu Metel.win, novim knjigama... Iskustvo stečeno u radu grupe prenose i drugim učenicima, a to je dobar način da se pokaže vrijednost knjige i da se izgradi prijateljski odnos i tolerancija, te da se čuvaju knjige i shvati kako i knjiga može biti čovjekov prijatelj.

DSD (Deutsches Sprachdiplom)

Zahvaljujući održavanju nastave za njemačku jezičnu diplomu, knjižnica je bogata literaturom na njemačkom jeziku. No, zahvalni smo i im i za drugu opremu (kamera, grafoskop, plastifikator...) koju mi svojim skromnim sredstvima ne bismo mogli nabaviti.

DSD: Polaznici nastave za njemačku jezičnu diplomu u knjižnici

SASTANCI

Knjižnica je uvijek ispunjena učenicima koji su vedri i nasmijanih lica. Održavaju sastanke učeničkog vijeća i nastoje naći najbolja rješenja na svoje probleme. Uredništvo školskog lista "Jurek" uvijek okuplja suradnike u toplom prostoru školske knjižnice, a tu im je pri ruci i knjižničarka koja će sve materijale pohraniti u računalo.

Skupina vršnjaka pomagača POINT dogovara radionice i posjete u razredne odjele. Knjižnica je i mjesto susreta s uvijek vedrim i dobro raspoloženim knjižničarom. U knjižnici se provodi i slobodno vrijeme, ali i vrijeme kad se "markira" s nastave. Često smo i mjesto proba školske dramske grupe koja nas uvijek razveseli izvedbom i interpretacijom nekog književnog djela. Vijeće roditelja i školski odbor također su redoviti gosti knjižnice.

IZLOŽBE

Svake godine povodom obilježavanja Dana grada Đurđevca, Đurđeva, u školi se upriliči izložba slikarskih i fotografskih radova učenika. Ove školske godine postavljena je i izložba radova koje su učenici naše škole napravili u radionici zajedno s učenicima s posebnim potrebama, a to su bile jutene čizmice u koje je Sveti Nikola donio darove. Izloženi su i anđeli od krep-papira koji su nastali u radionici 4.a razreda.

Uza sve gore navedeno, školska knjižnica je i mjesto gdje se provode školska natjecanja, vježba prva pomoć za natjecanje Crvenog križa, govori esperanto, njemački i engleski jezik, pjeva, glumi, diskutira...

U školsku knjižnicu se dolazi razgovarati i družiti.

Izložba učeničkih radova u knjižnici

No, u knjižnici se posuđuje i lektira i to iz hrvatskog, engleskog i njemačkog jezika. Prikuplja se i građa za izradu filozofskih rasprava i referata te eseja iz svih predmeta i najrazličitijih tema koji knjižničara tjeraju na stalno učenje.

Knjižničarka sa satnicom od pola radnog vremena (20 sati tjedno) uspjela je obraditi i uvesti, uza sve navedene aktivnosti, cjelokupni fond u računalnu bazu pomoću METEL.win-a. Osim toga, sustavno nabavlja lektiru i stručnu građu. Moram se pohvaliti i dobrom suradnjom s Gradskom knjižnicom koja me često iznenadi nekom donacijom, a iskusne knjižničarke uvijek su spremne rješavati moje nedoumice i odgovarati na sve upite.

Školska knjižnica Gimnazije postala je, nakon kratkog vremena koje je prošlo od njezina osnivanja, informacijski i kulturni centar škole, a školski knjižničar neizostavna karika u svim školskim zbivanjima.

OBILJEŽAVANJE MEĐUNARODNOG MJESECA / DANA ŠKOLSKIH KNJIŽNICA I MJESECA HRVATSKE KNJIGE 2008. U ŠKOLSKIM KNJIŽNICAMA KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE

Piše: Adrijana Hatadi Crnjaković

Od 1999. godine, prema preporuci IASL-a (International Association of School Librarianship - Međunarodna udruga školskoga knjižničarstva), obilježava se Međunarodni dan školskih knjižnica, četvrtoga ponedjeljka u mjesecu listopadu. Od listopada 2008. Međunarodni dan školskih knjižnica promijenjen je u Međunarodni mjesec školskih knjižnica. Odlučeno je da će cijeli mjesec listopad biti posvećen školskim knjižnicama i njihovoj promociji. Ovogodišnja je tema bila "Pismenost i učenje u tvojoj školskoj knjižnici". U nastojanju promoviranja pismenosti, poticanja čitanja i učenja u školskim knjižnicama, školski knjižničari diljem svijeta uključili su se u ovo obilježavanje.

U Hrvatskoj se gotovo istovremeno već tradicionalno obilježava Mjesec hrvatske knjige (15. 10. - 15. 11.) pa su školski knjižničari imali dvostruki razlog da intenziviraju događanja u svojim knjižnicama kako bi njih i svoj rad u njima predstavili široj javnosti.

U našoj županiji dodatni poticaj za obilježavanje Međunarodnog mjeseca školskih knjižnica i Mjeseca hrvatske knjige školski su knjižničari dobili na sastan-

cima Županijskog stručnog vijeća školskih knjižničara i županijske podružnice Hrvatske udruge školskih knjižničara gdje su pokušali i zajednički osmisliti promotivne akcije u svojim školskim knjižnicama. Kao posljedica ovakvog pristupa te uobičajenog aktivnoga zalaganja školskih knjižničara, tijekom mjeseca listopada i studenoga održan je niz događanja u školskim knjižnicama naše županije.

Predstavljen je rad i značaj školskog knjižničara u životu škole na satovima hrvatskoga jezika (OŠ Gola, OŠ "Đuro Ester", Koprivnica, OŠ M. P. Miškine, Đelekovec), učiteljima na Vijeću učitelja (Obrotnička škola Koprivnica, OŠ "Braća Radić", Koprivnica) te prigodnim panoima i plakatima u gotovo svim školama na području županije.

Mjesec hrvatske knjige 2008. bio je posvećen komediografu Marinu Držiću pa su tako učenici osmih razreda OŠ Grigora Viteza, Sv. Ivan Žabno, OŠ "A. N. Gostovinski", Koprivnica i OŠ "Braća Radić", Koprivnica sudjelovali na Nacionalnom kvizu za poticanje čitanja. Izabrani su učenici zajedno sa svojim školskim knjižničarima pozvani na završnu svečanost na sajmu knjiga Interliber, što su

knjižničari ujedno iskoristili za kupnju knjiga te za dogovaranje budućih književnih susreta.

Književni susret s Brankom Primorac

Održani su književni susreti s Brankom Primorac (OŠ Grigora Viteza, Sv. Ivan Žabno), Božicom Jelušić (OŠ Grgura Karlovcana, Đurđevac i OŠ "A. N. Gostovinski", Koprivnica) i Majom Brajko-Livaković (OŠ Ljudevita Modeca, Križevci).

Školska knjižničarka Nada Poturiček iz Gimnazije I. Zakmardija Dijankovečkoga u Križevcima, organizirala je niz izvannastavnih aktivnosti za sve zainteresirane učenike škole na temu Pismenost i učenje u školskoj knjižnici: knjižnični izvori znanja, kritičko čitanje literarnoga, stručnoga i novinarskog teksta, informacijsko čitanje, čitateljski domjenak (Moja najdraža knjiga; Moja povijest čitanja), učimo Držića, radionica kreativnog pisanja, dubinsko čitanje književnoga teksta.

Poster nastao na radionici posvećenoj Marinu Držiću

Radionicu pod nazivom "Bonton u knjižnici i postupanje s knjigama" održao je školski knjižničar iz OŠ "Đuro Ester" u Koprivnici, rezultat koje je bio plakat i letak za učenike, a radionicu o životu i djelu Marina Držića održala je školska knjižničarka iz OŠ "Braća Radić", Koprivnica.

Pojedine su školske knjižnice Mjesec školskih knjižnica iskoristile za integrirane nastavne dane (OŠ "Ivan L. Croata", Kalinovac) i za održavanje nastavnih sati u knjižnici (Gimnazija "Fran Galović", Koprivnica).

Organizirane su hvalevrijedne izložbe slikovnica, knjiga hrvatskih pisaca, (OŠ M. P. Miškine, Đelekovec),

straničnika hrvatskih izdavača (OŠ "Braća Radić", Koprivnica) i novonabavljenih knjiga (OŠ Koprivnički Bregi).

U školskim su se knjižnicama održavale i likovne radionice. U OŠ Grgura Karlovcana u Đurđevcu učenici su se nakon održanog književnog susreta s Božicom Jelušić mogli izraziti na temu oblaka, a u OŠ Franje V. Šignjara u Virju na temu Gimmovih bajki. Poziv za nagradni kreativni natječaj "Knjiga i knjižnica" stajao je na vratima školskih knjižnica u OŠ "Ivan L. Croata", Kalinovac i u OŠ Koprivnički Bregi. Najuspješniji su stripovi, crteži i literarni radovi izloženi te su im dodijeljene nagrade. Kreativnost se iskazala i u OŠ "Fran Koncelak" u Drnju, gdje se birao logo školske knjižnice.

Školska knjižničarka iz OŠ Gola organizirala je kviz za izbor najčitača te provela anketu na temu što učenici misle o svojoj školskoj knjižnici. U Gimnaziji "Fran Galović" u Koprivnici organiziran je Čitateljski klub učenika, a članovi Nastavničkog vijeća pozvani su u školsku knjižnicu na dogovor o budućim projektima, uz kavu.

Školske su knjižnice matičnih škola posjetili učenici područnih škola (OŠ "Franjo V. Šignjar", Virje), a organizirani su i posjeti mjesnim knjižnicama u kojima su se učenici mogli besplatno učlaniti (OŠ "Ivan Lacković Croata", Kalinovac i OŠ "Franjo V. Šignjar", Virje) te tako uočiti razliku između školske i mjesne knjižnice.

Dokaz kako školski knjižničari ponekad moraju biti pravi financijski menadžeri pokazali su nam šk. knjižničari koji su organizirali prikupljanje novca za školsku knjižnicu: knjižničar iz OŠ Grigora Viteza, Sv. Ivan Žabno, koji je osmislio akciju "Darujmo kunu za knjižnicu punu" te školska knjižničarka iz Gimnazije "Fran Galović", Koprivnica akcijom "Jedna kuna po danu za popunjavanje knjižničkog fonda". Tih je dana predstavljen i projekt u korelaciji školske knjižnice i biologije u OŠ "Franjo V. Šignjar", Virje "Skupimo plastiku, kupimo knjigu".

Tih se dana obilježavala i Galovićeva jesen u Koprivnici, tako da su se šk. knjižnice u Koprivnici uključile u ovaj projekt koordinirajući suradnju između škole i lokalne zajednice.

U Obrtničkoj školi Koprivnica, Srednjoj školi Koprivnica i u Srednjoj gospodarskoj školi Križevci započela je automatizirana posudba knjiga putem programa Metel te su izradene iskaznice za korisnike.

Moramo napomenuti kako su školske knjižničarke naše županije održale i predavanja na javnim događanjima u svojim sredinama. Đurđica Krčmar iz OŠ "Franjo V. Šignjar", Virje održala je kratko izlaganje o 115 godina tiskarstva u Virju potkrijevivši ga biltenom koji je obuhvaćao sve publikacije nastale u virovskim tiskarama, a Suzana Knežević iz Srednje gospodarske škole Križevci održala je predavanje na znanstvenom skupu Križevci u 19. stoljeću s temom Knjižnica Križevačke biskupije u 19. stoljeću.

Školska knjižnica pruža obavijesti i spoznaje bitne za uspješno uključivanje u suvremeno društvo koje se temelji na znanju i informacijama te omogućuje učenicima stjecanje vještina za cjeloživotno učenje, razvija njihovu maštu i pomaže im da postanu odgovorni građani. Upravo su ovi događaji, akcije i projekti doprinijeli ovakvom shvaćanju i značaju školskih knjižnica.

GLAZBENA PRIČAONICA U KNJIŽNICI

Piše: Nataša Švaco

Prema iskazima učenika lektira je dosadna, opterećuje ih i ne vole čitati monotonu, staru i njima nezanimljivu tematiku. Oni traže nešto novo, moderno, drugačije i njima tematski bliže. Zašto im ne bismo izašli u susret? Lektirna djela mogu biti pisana i na zanimljiv i neobičan način. Učitelj razredne nastave je osoba koju njegovi učenici poštuju i vole. Tako on može zainteresirati djecu za dodatno čitanje. Slobodni izbor lektire može se obraditi na satu drugačije, neuobičajeno. No, učitelju je za takav rad potrebna zahtjevnija priprema.

Evo nekoliko primjera iz prakse kako se lektira može ostvariti i kao pjesničko-prozno-glazbena slikovnica. Pjesnikinja Ljerka Kolarić-Dumić u suradnji sa skladateljicom Natalijom Banov te akademskim slikarom Vjekoslavom Vojom Radoičićem objavila je 2004. godine pjesničko-glazbenu slikovnicu "Od proljeća do proljeća". Knjiga je naišla na dobar odjek u javnosti. U suradnji s gore navedenim slikarom i autoricom glazbe, Doris Babić izradila je, godinu dana kasnije, još jedan sličan projekt - slikovnicu za niže razrede pod nazivom "Izašli iz priče". Učenička lektira pretočena je u stihove, sliku i glazbu. Na taj način djelo dobiva drugu dimenziju. Cijela knjiga je u radosnim i vedrim bojama. Autorica je u svoje stihove unijela misli iz obveznih lektirnih djela: "Pale sam na svijetu", "Hrabrica", "Ružno pače", "Plesna haljina žutog maslačka", "Božićna bajka", "Čudnovate zgode šegrta Hlapića", "Bambi", "Šuma Striborova", "Sretan cvrčak", "Pipi Duga Čarapa". Stihovi su veseli i razumljivi djeci. Knjiga je pedagoški obrađena i prilagođena učenicima nižih razreda. Autorica je svojevremeno bila učiteljica, a svoju trajnu ljubav prema učiteljskom pozivu uvijek je upravo slikovnicom "Izašli iz priče". Na ovakav način lakše se ulazi u svijet mašte u književnosti.

Glazbena priča Izgubljeno more

Na sličan način, ali još 2002. godine, naš sugrađanin Davor Jendrašić Mandraka, napravio je zanimljiv projekt s djecom i ostalim suradnicima. Izdao je prekrasnu

glazbenu priču za djecu pod nazivom "Izgubljeno more". Glazbu, tekst i aranžman dao je striček Davor, kako ga, prisno, nazivaju djeca. Slikovnica je nastala kao dodatak CD-u i kaseti na kojoj sudjeluju učenici naše škole kao glumci i pjevači. Na projektu izrade ilustracija radio je Đuro Janči, također čovjek našeg podravskog kraja. Pjevače je uvježbala naša sugrađanka Ivana Jaklin. CD i kasete snimani su u studiju Mandraka Đurđevac, a izdavači slikovnice su: Matica hrvatska Ogranak Đurđevac i Tiskara Janči. Knjiga je izašla još 2003. godine, a najavljan je i kratkometražni crtani film kao nova stepenica ovog zanimljivog projekta. Pripovjedač na CD-slikovnici je djeci poznati zagrebački glumac i voditelj dječjih emisija i festivala Kristijan Ugrina - Kiki. Tema slikovnice je originalna i zavičajna. Radi se o nekadašnjem Panonskom moru i močvari na području našeg Starog grada i Đurđevca. Spisatelj piše o dogodovštinama jedne male dječje družine. Legenda je interpretirana djeci prihvatljivim stilom kroz priču i pjesmu. Klasična priča obogaćena je notnim zapisima, oslikana prekrasnim ilustracijama, a dijalozu u knjizi su na štokavskom i kajkavskom narječju. Priču možete pročitati, ali i slušati izvedbu na CD-u. Djeca drugačije doživljavaju priču kada čitaju sami, a drugačije kad slušaju kako to izvode naši mali glumci uz pripovjedača. Uz opuštajuću atmosferu u knjižnici, bez klupa, ploče i krede, učenici su uživali slušajući priču na CD-u. To im se sviđjelo i jedva su čekali da priču pročitaju i kod kuće. Autor je napravio još jedno iznenađenje za djecu. U knjizi je i prilog - zanimljiva društvena igra u kojoj može sudjelovati više igrača. Uz različite dogodovštine i zadatke, igrači otkrivaju Panonsko more. Nakon pročitane priče i preslušano CD-a, djeca su igrala društvenu igru po grupama. Iz svake grupe pobjednik je išao u drugi krug, zastupajući svoju družinu u pronalaženju tajni Panonskog mora i đurđevačke legende. U knjižnici je bilo zanimljivo, veselo, raspjevano i opuštajuće. Na kraju su zaplesali i zapjevali.

Zašto onda ne bismo uvrstili, u slobodni izbor lektire, više mladih, novih autora kao što je naš striček Davor, voditelj tamburaša i učitelj, koji piše i sklada na jedinstven, moderan i djeci prihvatljiv način?

Izgubljeno more

Notni zapis iz glazbene priče "Izgubljeno more"

S BOŽICOM JELUŠIĆ U EKO-ŠUMI

Piše: Nataša Švaco

Druženja s književnicom i ekologinjom Božicom Jelušić vrlo su kreativna i djeca uvijek uživaju. Tako je bilo i ovog puta. Povodom Dana škole organizirali smo eko-radionicu i promociju njene knjige "Pogled stablu", a nakon toga i izložbu likovnih radova otvorenu za građanstvo.

Promocija knjige Pogled stablu

Radionicu su pripremili učitelji biologije, likovne kulture i hrvatskoga jezika u suradnji s knjižničarkom. U projektu su sudjelovali učenici - urednici školskog lista Đurek, članovi knjižničarske, novinarske, literarne, biološke, eko, likovne i kemijske grupe. Tjedan dana prije susreta učenici su pripremili pjesme i prozne tekstove na temu podravskog krajobraza. U prirodi su fotografirali stabla koja je književnica opisala u svojoj knjizi. Izradili su CD s fotografijama. U nekim pjesmama pronašli su zanimljive detalje o podravskim meštrima - umjetnicima, o našim podravskim naseljima i običajima.

U knjižnici smo, uz prezentaciju fotografija o drveću našega kraja i nekih egzotičnih biljaka, uživali u glazbenom etno-albumu Davora Jendrašića. Riječi za pjesme "Štef je narisal" i "Veter z Drave" napisala je Božica Jelušić.

Spisateljčina kajkavština, darovitost i vječna inspiracija Podravinom i prirodom veoma se dojmila učenika. Svi su pažljivo slušali kazivanje gošće te su njene izrečene misli iskoristili u drugom dijelu radionice pri likovnom izražavanju (crtanju svog omiljenog stabla). Intervjuirajući književnicu, doznali su da je njezino omiljeno stablo - dud.

Prije drugog dijela radionice učitelj likovne kulture dao je osnovne upute učenicima o izboru crtačkog pribora i tehnika crtanja. Zadatak je bio nacrtati svoje najdraže stablo. U likovnom dijelu radionice, osim učenika, sudjelovali su i neki učitelji, knjižničarka, ravnatelj i gošća. Na kraju likovnog dijela radionice učenici su međusobno ocjenjivali svoje radove. Najbolji rad s najviše glasova dobio je i nagradu, knjigu "Pogled stablu" s posvetom autorice Božice Jelušić.

U ugodnom razgovoru s našom gošćom, druženje je završilo uz sokove i slastice, a novinarska grupa intervjuirala je književnicu. Susret je popraćen našim školskim medijima - foto i video grupom, a materijale je obradila knjižničarska grupa. Nakon obrade svih materijala, napravljen je film kao uspomena na ovaj projekt. Članovi knjižničarske grupe uz pomoć učitelja likovne kulture izradili su mapu svih radova u kojoj su, uz likovne uratke, priloženi literarni radovi i dojmovi sudionika radionice. Mapa radova i video uradak arhivirani su u knjižnici za buduće generacije.

VALENTINOVO U PETOM

Integrirani dan u knjižnici OŠ Grgura Karlovčana Đurđevac

Piše: Nataša Švaco

Valentinovo u knjižnici... Bit će zanimljivo, zaključili su učenici petih razreda. U dogovoru s učiteljima hrvatskoga jezika, matematike, engleskoga jezika, njemačkoga jezika, povijesti i geografije, nastava se toga dana održala u knjižnici uz lokalno medijsko praćenje.

Cilj timskog rada bio je obilježavanje Valentinova, dana kad se slavi ljubav. Druženje je počelo upoznavanjem učenika sa svim izvorima podataka koje mogu pronaći u knjižnici. Uvodna motivacija bila je dramska izvedba učenika - ljubavni prizor iz knjige W. Shakespearea "Romeo i Julija".

Nakon toga učenici su u skupinama istraživali što je Valentinovo, tko je bio Sv. Valentin, otkad se slavi Valentinovo u svijetu i kod nas. Neki su pronalazili ljubavne motive hrvatskih i stranih književnika u književnim tekstovima, leksikonima, enciklopedijama, časopisima, na internetskim stranicama. Grupa učenika pisala je vlastite

ljubavne pjesme i priče. Prevodili su ih na engleski, njemački i romski jezik. Pjevali su na engleskom i njemačkom jeziku ljubavne pjesme, slušali ljubavne skladbe domaćih i svjetskih klasika. Otkrivali su poznate i zanimljive ljubavne parove u svijetu glazbe, glume i politike. Najzanimljiviji dio druženja bilo je njihovo istraživanje i objava rezultata o najpopularnijem ljubavnom paru njihove generacije u školi. Na internetu su pretraživali geografski romantična područja koja bi bilo dobro posjetiti za vrijeme Valentinova. Proučavali su povijesne običaje u nekim izabranim državama svijeta. Jedna skupina učenika tražila je značenje izvornog pojma Valentinovo u klasičnim izvorima - enciklopedijama, prigodnim knjigama, časopisima. Druga skupina pretraživala je internetske stranice o ljubavi. Treća skupina pretraživala je u knjižnici djela s ljubavnom tematikom hrvatskih autora, a za interpretaciju drugim učenicima izabrali su tri najljepše ljubavne

Završni plakat

pjesme. Četvrta skupina obrađivala je ljubavne pjesme svjetskih autora. Svaka skupina prezentirala je svoj rad u okviru sata hrvatskog jezika, a najbolji radovi odabrani su za završni plakat.

Učenici su dodatno motivirani uz glazbu i slajdove za stvaranje vlastitih ljubavnih pjesama koje su prevodili na engleski i njemački jezik. Izrađivali su čestitke u obliku srca te usvojili gradivo osne simetrije iz matematike na drugačiji način. U čestitke su upisivali imena ljubavnih parova koja su pronašli u novinskim zapisima, povijesnim knjigama i na internetu. Iz geografije su pretraživali internetske stranice o trenutnim ljubavnim običajima u različitim dijelovima Engleske. Učitelj iz povijesti ispričao im je ljubavne običaje iz prošlih povijesnih razdoblja. Na kraju su otplesali Ples ljubavi iz prošlosti Francuske, zemlje ljubavi i romantike. Učenici su jedni druge darivali slatkim čokoladnim srcima.

Svima nam je ovo druženje ostalo u lijepom sjećanju.

OD GUTENBERGA DO INTERNETA (Od preše do mreže)

Piše: Jerko Barišić

U knjižnici Osnovne škole "Grigor Vitez" Sveti Ivan Žabno 29. veljače 2008. g. mladi knjižničari 5.a predstavili su svoj projekt o izumitelju tiska Johannesu Gutenbergu povodom 540. obljetnice njegove smrti. Projekt su ostvarili pod vodstvom školskoga knjižničara i uz pomoć učiteljice likovne kulture, dviju učiteljica hrvatskoga jezika i učitelja informatike. Prezentaciji projekta prisustvovali su još i učenici drugih petih razreda, poneka učiteljica, defektologinja i pedagoginja.

Potaknuti učenike na učenje, čitanje, pisanje, govorenje i istraživanje, bio je cilj projekta. Uspostavljena je korelacija s hrvatskim jezikom (U svijetu informacija i komunikacija - Tisak), s likovnom kulturom (dizajn tkanine, glagoljica), s poviješću (humanizam i renesansa), s vjeronaukom (Biblija), geografijom i informatikom. - Bi li bilo informatike bez Gutenbergova tiskarskoga stroja?!

Priprema projekta trajala je nekoliko tjedana. Većina mladih knjižničara 5.a znala je pretraživati na internetu. Sad su naučili kreirati nove dokumente i mape. Dobili

su zadatke koje su ostvarivali na temelju interneta, enciklopedija i drugih tiskovnih medija (knjige i časopisi). Nakon što su temeljito obradili teme: Izumitelj tiska, Gutenbergova Biblija, Tisak, Pismo, Vrste pisama i Knjiga, napravili su prezentaciju o izumitelju tiska koju je predstavila jedna djevojčica. Pripremljen je i igrokaz u kojemu su igrale djevojčice.

Dvije su u rukama držale primjerke knjiga "Vlak u snijegu" i "Družba Pere Kvržice", a druge dvije držale su veliko latinično slovo A iz abecede i glagoljičko iz azbuke.

Baš je pravi đak koji čita Lovrakov "Vlak..."

I Slova su uspješno odigrala svoju ulogu

Slova i knjige izradila je od stiropora učiteljica likovne kulture zajedno sa školskim knjižničarem i izvođačima igrokaza.

Najviše zanimanja i oduševljenja izazvao je kviz u kojem su se natjecale dvije grupe mladih knjižničara spomenutog razreda. Za vrijeme pripreme projekta oni su na temelju naučenoga pravili probna pitanja, pitalice i na njih odgovarali. Ipak, kviz za glavni nastup pripremio je školski knjižničar, tako da su i natjecatelji i nazočni prvi put čuli ta pitanja. Natjecateljske ekipe zvale su se Slova i Knjige, dakle sve u skladu s temom. U svim ponuđenim pitanjima biralo se između triju mogućnosti. Pitanja su bila zanimljiva, pokatkad duhovita i aktualna. Na pitanje: "Kako se zove naša prva tiskana knjiga na latinici iz 1495. g.?" ponuđeni su sljedeći odgovori: a) Lekcionar Bernardina Splićanina, b) Lekcionar Blanke Vlašić, c) Lekcionar Marija Ančića. Nije teško, zar ne?

Pitanja u kvizu projicirana su s računala na veliki zaslon, a sve rezultate na drugom računalu uredno je bilježio učitelj informatičar. Natjecatelji su bili u konačnici izjednačeni. Možda i najpravednije. Dobili su dočitnike izrađene za ovu priliku. Na dočitnicima/straničnicima stajali su inicijali njihova imena i prezimena na glagoljici. Svaki dočitnik bio je ukrašen na poseban način. Dok su mladi knjižničari svima prisutnima dijelili dočitnike/straničnike, ponovo je počela odjekivati pjesma "Dobro jutro" iz dječjeg filma "Vlak u snijegu". Ta je pjesma sa-stavnica igrokaza koji je prikazan u okviru ovoga projekta. Oni, mladi knjižničari 5.a opet su stali na proscenij, pomislili smo da će se oprostiti naklonom, ali spontano su počeli izgovarati pojedinačno rečenicu, jednu riječ ili sintagmu. Svaki je izgovarao iskreno kao da je to njegovo, a ne Sanje Pilić. Sanjine poruke nikoga nisu ostavile ravnodušnim, zato što su ih oni doživjeli i nama ih tako prenijeli. "Čitajte i sanjarite! Od dobrih misli i knjiga sagradite svjetove čudesne ljepote...", poručila nam je preko njih Sanja.

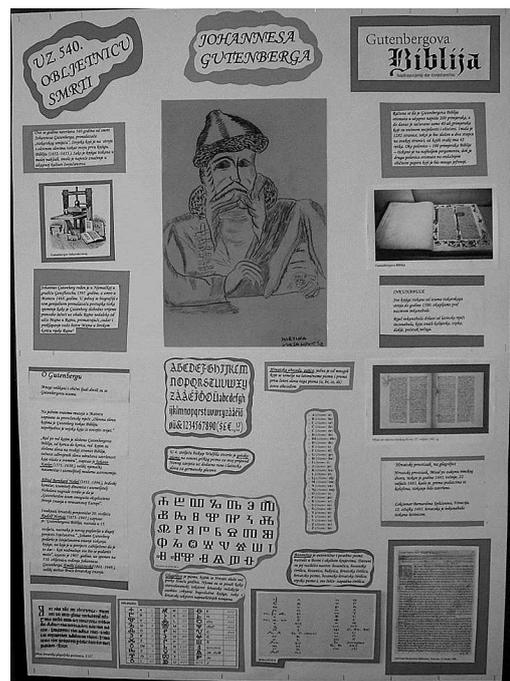
Iako nije bilo provedeno službeno vrjednovanje ovoga projekta, učenici iz drugih razreda spontano su izjavljivali da im je bilo zanimljivo i zabavno. "Ponovili smo ono što smo čuli na redovitoj nastavi i naučili dosta novoga", govorio je uzbuđeno, u ime ostalih, dječak iz 5.c. Prisutni učitelji pohvalili su sudionike za njihov trud i znanje koje su pokazali. Gledatelje je zainteresirao i plakat, posebno

crtež Gutenberga na njemu. Taj je crtež ugljenom izradila sudionica ovoga projekta.

Nakon pripreme i realizacije ovoga projekta može se zaključiti da djeca vole kvizove, a nadasve internet, ali potrebna je kontrola rada na internetu.

Privlačna im je glagoljica. Ne doživljavaju je kao nešto što pripada određenom prostoru, regiji, nije im nešto strano, ona je naša.

Mali knjižničari naučili su se koristiti izvorima znanja (internet i tiskovni mediji). Znaju pronaći određenu informaciju, znaju odrediti što je najvažnije u pronađenom tekstu, napraviti bilješku, postaviti pitanje i dati na njega odgovor.

Crtež Johannesa Gutenberga dominira plakatom

Ni oni, a ni mi nismo svjesni kakvu je promjenu izazvalo tiskarsko umijeće. Svakodnevno se obistinjuju proročanske riječi zapisane na vratima muzeja u Mainzu: "Olovna slova kojima je Gutenberg tiskao Bibliju nepobjediva su vojska koja će osvojiti svijet." Gutenberg zaslužuje naše divljenje i zahvalu ne samo prigodom njegovih okruglih obljetnica.

115 GODINA TISKARSTVA U VIRJU

Piše: Đurđica Krčmar

Povodom Martinjskih dana Virja u OŠ prof. Franje Viktora Šignjara, Virje, tiskanjem biltena i izložbom virovskih tiskovina, upriličili smo obilježavanje 115 godina tiskarstva i izdavaštva u Virju.

"... nakon likvidacije Bartolove tiskare, Virje nije dugo čekalo na treću tiskaru. Već 1931. g. Milko Tišljar je nabavio slova, regale, tiskarske strojeve 63*95 i "Tigel Viktorija", te rezaći stroj, sve na ručni pogon, i tako uz već postojeću knjižaru i papirnicu otvorio tiskaru i knjigovežnicu."

Krčmar, Stjepan. Tiskare i izdavačka djelatnost u Virju // Virje na razmeđu stoljeća : zbornik 1 / [redakcijski odbor Martin Berta... et al.].

Prije samo 115. godina u prvoj virovskoj tiskari koju je 1892. godine osnovao Peroslav Ljubić, ispod tih tiskarskih i rezaćih strojeva na ručni pogon nastale su prve virovske novine "Podravec: list za gospodarstvo, pouku i zabavu" koje 1905. godine mijenjaju naziv u "Hrvatske novine".

Prve virovske novine "Podravec" koje 1905. godine mijenjaju naziv u "Hrvatske novine"

1898. godine iz virovske tiskare vlasnika Dragutina Draškovića izlazi Podravski glasnik: list za politiku, gospodarstvo i pouku.

1922. godine tiskaru "Herma" Bartol i Tišljar osnovali su Stjepan Bartol i Milko Tišljar, koji kasnije mijenjaju naziv tiskare u "Herma" Bartol i drugovi.

Osim nekoliko primjeraka tiskanih serijskih publikacija iz tog razdoblja sačuvanih u Narodnoj knjižnici Virje, Zavičajnom muzeju Virje i Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, navodimo i dva naslova na koje podsjeća Ivica Tišljar u člancima objavljenim u zbornicima Virje na razmeđu stoljeća:

- "Virjanske novosti", novine pisane perom i tintom koje su izlazile u samo jednom primjerku, a urednik im je bio Milko Tišljar.
- Virovske šaljive novine "Čuča" rukom je pisao također u jednom primjerku Tišljarov suradnik, virovski učitelj i pjesnik Đuro Sudeta.

Od prvih virovskih novina do danas, Virje je prikupilo

zavidan broj naslova koje smo obuhvatili ovim biltenom želeći ih sačuvati od zaborava te tako bar građu tiskanu do 1950. godine pripremiti za buduću digitalizaciju stare građe.

Bilten kronološki prikazuje tiskanu građu, knjige i serijske publikacije u proteklih 115 godina, a koja se nalazi sačuvana u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, školskoj knjižnici OŠ prof. Franje Viktora Šignjara Virje, Narodnoj knjižnici Virje, Zavičajnom muzeju Virje i Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica.

U prikupljanju građe uvelike su pomogli i sačuvani materijali iz zbirke Ivica Tišljara.

U kronološkom slijedu tiskane građe od 1950. godine pa sve do danas, pratimo veliki trud i zalaganje Virovaca entuzijasta na području tiskarstva i izdavaštva.

Prvi muzikolog u Hrvata, naš Virovec Josip Široki Baček zapisao je: "A cijelo mjesto nije ništa drugo nego nepisana velika knjiga, koju valja znati čitati i pojedina poglavlja iz nje zapisati."

RADIONICA BOŽIĆNIH UKRASA I ČESTITAKA

Piše: Katarina Belančić

Od 8. do 11. prosinca 2008. učenici su u školskoj čitaonici izrađivali božićne ukrase i čestitke. Uz zvuke božićnih pjesama i u toploj atmosferi koja se u školu ušljala dolskom Božića, učenici su izrazili svoju kreativnost. Najčešći sudionici radionica bili su učenici 2.a i 3.c Ekonomske i birotehničke škole Bjelovar.

Izradili su više od 150 čestitaka te desetak svijećnjaka od staklenih teglica koje su oslikali window color bojama i ukasili mašnjama. Istom vrstom boja izradili su na folijama za grafoskop i ukrase za bor kao i samoljepive ukrase za prozore. Čestitke su bile vrlo raznolike i raznobojne. Bilo je tu crvenih, zelenih, narančastih, smeđih te zlatnih i srebrnih, ukrašenih raznim vrpčama, špagom, jutom, ljepilima sa šljokicama, sprejevima, tkaninama, ukrasnim papirima, raznobojnim samoljepljivim folijama i sličnim materijalima. Imali su gotovo sva pomagala i materijale koji su se tada mogli naći u bjelovarskim papirnicama. Stoga je svatko mogao naći nešto za sebe i svoju ideju provesti u djelo. Učenici su uživali u radu i druženju,

Sudionice radionica

spoju ugodnog s korisnim. Nakon što su vidjeli što su sve izradili, ništa nije moglo skinuti osmijehe s njihovih lica. A ti osmjesi su nama najveća nagrada. I poslije svega ovoga, moramo spomenuti i da su svi ti uradci prodavani na božićnom sajmu u školskoj knjižnici, a novac od prodaje uložili smo u novu popularnu literaturu koju naši učenici rado čitaju u slobodno vrijeme. Tako smo svoj fond obogatili s nekoliko naslova kao što su forenzički trileri Kathy Reichs, V. i VII. dio "Princezinih dnevnika", dva romana Cecelie Ahern ("Na kraju duge" i "Da me barem možeš vidjeti") te romanom Lauren Weisberger "U lovu na Harryja Winstona".

Božićni ukrasi, čestitke, pokloni...

ŠKOLSKI KNJIŽNIČARU, MOLIM ZA NAS

Piše: Zorka Renić

Tijekom povijesti, darovane knjige činile su temelje ili značajan poticaj razvoja velikog broja knjižnica. Darovanje knjiga imalo je važnu ulogu u cirkulaciji knjiga, ali i novih ideja i spoznaja te je značajan segment socijalne i nacionalne povijesti knjige.

Osim ovih povijesnih činjenica, realno stanje (pre malog broja knjiga i ukidanje i onih minimalnih finansijskih dotacija koje su pristizale do školskih knjižnica nagnalo me da uputim bezbroj molbi za donaciju. Na moje molbe izdavačima odazvao se tek neznatan broj njih te sam na ovaj način prikupila svega dvadesetak knjiga. Spomena je vrijedan poklon trgovačke kuće "Bovis" koja

je knjižnici darovala dvanaest stručnih knjiga. Značajna donacija stigla je iz Gradske knjižnice Đurđevac, Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar, Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica i Gimnazije Bjelovar. Beskrajno smo zahvalni jer važnu funkciju poticanja čitanja, obrazovnu i odgojnu ne bismo mogli obavljati bez novih i učenicima zanimljivih naslova.

U srednjem je vijeku darivanje knjiga redovnicima i svećenicima jamčilo da će se oni moliti za dušu darovatelja. Možda bismo po ugledu na ovo svijetlo doba mogli i mi (školski knjižničari) uvesti nešto slično.

IZLOŽBE U MEDICINSKOJ ŠKOLI BJELOVAR

Piše: Zorka Renić

Školska knjižnica se, nažalost, još uvijek uglavnom doživljava kao mračno mjesto gdje se posuđuju prašnjave, dosadne lektire. Brojni su i objektivni razlozi tome mišljenju te, iako su uvjeti u mnogim školskim knjižnicama još daleko od standarda, zadaća je školskog knjižničara na različite načine mijenjati postojeće stereotipe. Važan iskorak u radu knjižnice mogu biti i izložbene aktivnosti. Izložbe su obvezatan dio kulturne i javne djelatnosti školske knjižnice i izražajan medij komunikacije. Glavna prednost komuniciranja izložbom jest što ona omogućuje susret posjetitelja i trodimenzionalnog izložka koji pruža osjećaj prostornosti, kretanja i potiče korištenje svih osjetila. Prednosti izložbe su i brojne emocionalne reakcije posjetitelja, prezentiranje određenih poruka, sagledavanje oblika, boja i svjetlosti. Brojne su prednosti održavanja izložaba u školskoj knjižnici, ali i brojna ograničenja jer je to složen postupak, ponekad i skup. Izložba zahtijeva određeno vrijeme i prostor (rješenje zidova, podova, stropova, izložbenih vitrina, osvjetljenje...).

No izložba može biti oblik suradnje sa širom zajednicom i afirmacija pozitivnih vrijednosti. U želji da se

Medicinska škola Bjelovar uključi u kulturni život grada Bjelovara organizirano je nekoliko značajnijih izložaba. Od 27. listopada do 27. studenoga 2008. trajala je izložba bjelovarske slikarice i knjižničarke Tatjane Kreštan pod nazivom "Kolaži sjećanja".

Otvorenje izložbe "Kolaži sjećanja"

Na otvorenju je o njezinu radu govorila profesorica Melita Kraus. Tehnike ulja i akrilika na platnu uljepšale su zajedničku knjižnicu škola. Izložba akademskog slikara Milana Pavlovića "Angelus Domini" bila je otvorena od 3. do 20. prosinca 2008. Brojni posjetitelji pokazatelj su koliko je ovaj slikar omiljen i priznat u gradu. Milan Pavlović, koji je već poznat po svojem slikarskom motivu letača, u predbožićno vrijeme donio nam je na dar svoje anđele. O anđelima i radu slikara nadahnuto je govorila poznata književnica i likovna kritičarka Božica Jelušić. Izložbu je otvorio gradonačelnik Bjelovara Antun Korušec, a čarobni dojam otvorenja upotpunio je glazbenim programom

Izložbu Milana Pavlovića otvorio je gradonačelnik Bjelovara Antun Korušec

Izložba Petre Slobodnjak "Pitanja tihih svjetova"

Dubravko Kovačević. Izložba pod naslovom "Pitanja tihih svjetova" nastala je u suradnji s bjelovarskim Fotoklubom i predsjednicom Zlatom Medak a postavljena je u veljači 2009.godine. Petra Slobodnjak dobitnica je godišnje nagrade Hrvatskog fotosaveza za najbolju fotografiju u 2008. i stoga je njezina autorska izložba bila pokušaj da se učenicima (ne puno mlađim od nje) ukaže na pozitivne primjere, prave vrijednosti i uzore. Izložba je poslužila i za nastavu hrvatskog jezika, i to u obradi nastavne jedinice iz jezičnog izražavanja. Učenici drugih razreda naše škole napisali su prikaz Petrine izložbe.

Uvjerenam sam da će dosadašnja pozitivna iskustva biti poticaj za nove izložbe.

SVJETSKI DAN PJSNIŠTVA U ŠKOLSKOJ KNJIŽNICI

Pišu: Tatjana Šimek i Tatjana Kreštan

U povodu Svjetskoga dana pjesništva 21. ožujka knjižničarke Medicinske, Komercijalne i trgovačke, Ekonomske i birotehničke te Turističke i ugostiteljsko-prehrambene škole Bjelovar - Zorka Renić, Tatjana Kreštan, Alica Bačeković Pavelić i Tatjana Šimek osmislile su niz kreativnih događanja. U želji da učenike i profesore potaknu na čitanje poezije pripremile su im malo iznenađenje u knjižnici.

Svaki je razred pet minuta prvoga nastavnog sata posvetio čitanju pjesama naših zavičajnih pjesnika koje su bile pod zaporkom. Kako bi saznali više o tom ili

Učenici odabiru pjesme i bombone...

drugim pjesnicima, učenici su morali zapamtiti zaporku i doći u knjižnicu tijekom dana gdje su ih čekali odgovori o autorima pjesama, kao i mnoštvo slatkiša (koje samo treba ubrati) i prigodno ukrašenih straničnika. Velika gužva koja je nastala pod odmorima rezultirala je posudbom velikoga broja pjesničkih zbirki, a učenice i učenike najviše je zanimala poezija bjelovarskih autora, posebno njihovih profesora: Nade Crnogorac, Katicice Kovrlje, Marka Dragičevića, Anđelke Šoški, Branka Kreštan te ostalih zavičajnih pjesnika: Slavena Klobučara, Branislava Oblučara, Slađana Lipovca i dr.

Ova je aktivnost pokazala da su učenici prijemčivi za pozitivne odgojne utjecaje i da treba nastaviti s razvijanjem senzibilnosti za poeziju i čitanje općenito.

PRVA POKRETNNA KNJIŽNICA

Piše: Božica Anić

Prva pokretna knjižnica naslov je članka objavljenog u 33. broju Glasa Podravine iz 1963., dovoljno intrigantnog da privuče pažnju knjižničara te skrene pogled na tekst kojega će, vjerojatno s velikim zanimanjem, i pročitati.

Naime, nije nepoznat nastanak prvih pokretnih knjižnica u Engleskoj već početkom 19. stoljeća, niti njihova namjera da knjiga dođe što bliže onima koji je trebaju, zbog koje su se pokretne knjižnice u prvom redu i pojavile. No, manje je poznata činjenica da je prva pokretna knjižnica u našoj, Koprivničko-križevačkoj županiji, postojala već 1963. godine, o čemu informira već spomenuti Glas Podravine.

Što donosi ovaj tekst? Prije svega, vijest o pripajanju đurđevačke knjižnice Narodnom sveučilištu, 1. veljače 1963. godine, inicijativom Odjela za društvene službe Općine. Razlog tome leži u mogućnosti najpovoljnijeg, kako financijskog tako i organizacijskog, rješenja. Dalje u tekstu stoji: "Nakon pripajanja knjižnice Narodnom sveučilištu počela je u sklopu knjižnice s radom pokretna knjižnica, prva te vrste na području komuna Đurđevac i Koprivnica. Do sad je pokretna knjižnica, knjižnice Narodnog sveučilišta u Đurđevcu, organizirala raspačavanje - posuđivanje knjiga po selima komune Đurđevac. Knjige su tako počele stizati i u mala sela kao što su Budrovac, Katalena, Čepelovec. Izbor knjiga vrši knjižničar dok je posuđivanje i vraćanje knjiga mještanima dotičnog sela organizirano preko mjesnih organizacija Narodnog sveučilišta. Mjesečno se na selo pošalje, kako smo saznali od predsjednika Narodnog sveučilišta Đurđevac, i preko stotinu knjiga. U planu je organizacija posuđivanja knjiga putem pokretne knjižnice i po mjestima bivših općina Pitomača, Ferdinandovac, Kloštar, Virje itd."

Nastavak teksta bilježi da su mještani mjesta u koja je došla pokretna knjižnica pozdravili inicijativu, dok inicijatori smatraju da će interes za knjigom ovisiti o angažmanu onih koji rade na njihovom posuđivanju. Pokazalo se da je on u nekim selima veći, a u nekima manji. Nadalje, smatra se da bi prosvjetni radnici trebali dati veći doprinos i pronalaziti načine pomoću kojih bi knjigu približili mještanima sela, sada kada je omogućeno da knjiga stigne na selo.

Bilješku koja predstavlja vrijedan doprinos temi, a govori o foringašima koji su dostavljali knjige na dogovorene punktove, ostavio je i Mato Kudumija, istaknuti đurđevački književnik, kulturni djelatnik i knjižničar, i sam zaslužan za razvoj knjižnice i knjižničarstva nakon II. svjetskog rata. Bilješka se čuva u Gradskoj knjižnici u Đurđevcu, a trenutačnu nepoznanicu predstavlja koliko je trajala djelatnost ove pokretne knjižnice.

Da pojava spomenute pokretne knjižnice na području općine Đurđevac nije osamljeni primjer, govore i prisjećanja kolegice Vesne Brozović, knjižničarke u Gradskoj knjižnici Đurđevac. Naime, početkom osamdesetih, dvadesetak godina nakon pojave prve pokretne knjižnice, uspostavljen je u Đurđevcu sličan oblik dostave knjiga u obližnja mjesta. Zanimljiva je činjenica da je put knjige

ponovno usmjeren prema gotovo istim odredištima. Međutim, inicijativa ovaj put dolazi od onih kojima je knjiga potrebna.

Prvi opisani slučaj vezan je uz potrebe Područne škole u Čepelovcu kojoj su se dostavljala isključivo lektirna djela. Dopremilo bi se oko dvadesetak knjiga koje su pokrivala potrebe malog broja učenika različitog uzrasta, uglavnom od prvog do četvrtog razreda, po koje bi se došlo nakon njihovog iščitavanja. Osim škole, za ovakav način dolaska knjige interes su pokazale i neke mjesne zajednice kao i aktivnija društva Napredna žena. Kao primjer može poslužiti slučaj malog pridravskog sela Brodić u koje se uz beletristiku, primjerice, dostavljala i stručno-popularna literatura vezana uz gospodarstvo i poljoprivredu. Ovdje treba istaknuti jednu zanimljivu pojavu, takozvano "sezonsko čitanje". Naime, radi se o tome da su se uglavnom zimski mjeseci koristili za čitalačke aktivnosti, zbog smanjenog opsega vanjskih poslova, dok bi tijekom ljetnih mjeseci posudba znatno opala jer je vrijeme koje se moglo odvojiti za čitanje bilo diktirano poljodjelskim radovima.

Naslovi u aktualnom lokalnom tisku "Nova stajališta Bibliobusa" ili "Bibliobus ulazi u još pet općina" bili su razlogom nastanka ovog teksta. O čemu se radi? Bibliobus Gradske knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica, od 12. siječnja proširuje broj stajališta, ali ovaj put ulazi na prostor nekadašnjeg kotara ili općine Đurđevac. Ono što je posebno zanimljivo, jest da se kao stajališta ponovo spominju mjesta koja su ujedno bila i odredišta prve pokretne knjižnice, kao što je to Kloštar Podravski, Kalinovac, Ferdinandovac, a danas ovome nizu treba dodati još i Podravske Sesvete. Vrijedno je napomenuti da se to događa 46 godina nakon pojave prve pokretne knjižnice na ovim prostorima, odnosno 30 godina nakon uspostave bibliobusne službe pri Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" u Koprivnici.

Dakle, za zaključiti je da organizirani put knjige do korisnika posredstvom prijevoznog sredstva, poznat u knjižničarskoj terminologiji kao pokretna knjižnica, na pridravskom dijelu Koprivničko-križevačke županije bilježi gotovo pedesetogodišnju praksu, koja se s prekidima pojavljivala svakih 20 do 25 godina, a dionice kojima je putovala knjiga do svog odredišta ostale su više-manje iste. Svakako će biti zanimljivo pratiti djelatnost ove putujuće knjižnice koja bi mogla objasniti dosadašnje stanje ili eventualno odgovoriti na neka pitanja, a jedno od njih je i kako to da u ovih pedesetak godina nigdje u spominjanim mjestima (izuzev Virja) nije zaživjela niti jedna knjižnica, usprkos potrebi za knjigom.

Ovdje ima još zanimljivih pitanja, primjerice: je li pojava pokretnih knjižnica davnih šezdesetih bila uobičajena praksa ili je đurđevački slučaj osamljen primjer; je li možda imao uzore u nekim ranijim pokretnim knjižnicama koje su egzistirale na tom prostoru? Odgovore na ova i još neka pitanja mogu dati opsežnija istraživanja ukoliko za njih bude interesa.

OCJENA RADA KNJIŽNICE NA VISOKOM GOSPODARSKOM UČILIŠTU U KRIŽEVCIMA: 2005. - 2008.

Piše: Sandra Kantar

U razdoblju od 2005. do 2008. godine provedena su brojna anketna istraživanja na Visokom gospodarskom učilištu u Križevcima na uzorku redovitih studenata preddiplomskog stručnog studija poljoprivrede (smjer: Bilinogojstvo, Zootehnika i Menadžment farme), Specijalističkog diplomskog studija Ekološka i održiva poljoprivreda, te Razlikovnog studija (stočarski i ratarski smjer). Cilj ovih istraživanja razlikuje se s obzirom na to jesu li ankete usmjerene na zadovoljstvo studenata nastavnim osobljem, modulima i stručnom praksom ili je riječ o inicijalnoj anketi kojom se želi steći uvid u stavove studenata o Učilištu u cjelini i studentima ponaosob.

U radu se daje pregled rezultata provedenih anketa u kojima se tek dio upitnika odnosi na knjižnicu, čitaonicu i ostale studentske službe. Studenti su anketama trebali ocijeniti rad spomenutih službi ocjenom od 1 do 5, zaokružiti odgovor DA/NE ili se kroz otvoreni odgovor izjasniti o nekim segmentima rada ovih službi.

2005. godine anketni upitnik ispunilo je ukupno 69 studenata od kojih je 37 studenata s prve, a 32 studenta s druge godine studija (generacija 2005./2006.). Studenti su svaku službu ocijenili ocjenom od 1 do 5, a zbroj svih ocjena dao je prosječnu ocjenu za svaku službu i skupinu studenata.

TABLICA 1: ZADOVOLJSTVO RADOM UČILIŠNIH SLUŽBI: 2005./2006.

Tvrdnja	Studenti I. godine 2005./06.	Studenti II. godine 2005./06.
Zadovoljan sam radom knjižnice	4,2	3,6
Zadovoljan sam radom čitaonice	3,8	3,2
Zadovoljan sam radom info-pulta	3,7	4
Zadovoljan sam studentskom referadom	2,1	3,7

U tablici se može vidjeti da su studenti I. godine studija ocijenili knjižnicu najvećom mogućom ocjenom (4,2) u odnosu na ostale službe, dok studenti II. godine ne dijele to mišljenje. Razlog tomu je činjenica da „brucoši“ puno više sudjeluju u radu knjižnice putem volontiranja, za razliku od studenata II. godine. Čitaonica je također visoko vrednovana od strane studenata I. godine.

Studenti I. godine studija ocijenili su knjižnicu najvećom mogućom ocjenom (4,2) u odnosu na ostale službe, dok studenti II. godine ne dijele to mišljenje. Razlog tomu je činjenica da „brucoši“ puno više sudjeluju u radu knjižnice putem volontiranja, za razliku od studenata

II. godine. Čitaonica je također visoko vrednovana od strane studenata I. godine.

Sljedeće godine (2006.) proveden je anketni upitnik na nešto drugačijem uzorku. Od ukupno 132 studenta 55-oro ih je redovnih (I. godina - Temelji struke), a preostalih 77 su studenti novoosnovanog Specijalističkog studija "Ekološka i održiva poljoprivreda". Natpolovična većina studenata (51%) prve godine izuzetno zadovoljna radom knjižnice, a 31% njih ocijenilo je knjižnicu vrlo dobrom. Isto tako, podjednak postotak studenata Specijalističkog studija ocjenjuje knjižnicu dobrom (29%), vrlo dobrom (34%), odnosno odličnom (28%) ocjenom. Prema tome, prosječna ocjena zadovoljstva knjižnicom za studente prve godine je 4,3, dok su joj Specijalisti dodijelili ocjenu 3,8.

TABLICA 2. ZADOVOLJSTVO RADOM UČILIŠNIH SLUŽBI: 2006./2007.

Tvrdnja	Studenti I. godine 2006./07.	Studenti specijalističkog studija 2006./07.
Zadovoljan sam radom knjižnice	4,3	3,8
Zadovoljan sam radom čitaonice	3,6	3,5
Zadovoljan sam radom info-pulta	2,7	3,6
Zadovoljan sam studentskom referadom	3,2	4,6

Na žalost, 2007. godine anketirano je samo 50 studenata završnih godina studija stočarskog (14 polaznika) i ratarskog usmjerenja (36 polaznika) po predbolonjskom nastavnom programu. Oni su prvenstveno trebali ocijeniti kvalitetu studijskih programa, tako da se samo jedno pitanje odnosilo na rad knjižnice i referade.

TABLICA 3: ZADOVOLJSTVO KNJIŽNICOM I REFERADOM 2007./2008.

Tvrdnje	Završeni studenti (2007/2008)
Dostupnost i pristup knjižnici bili su prilagođeni mojim potrebama	3,26
Rad studentske referade bio je prilagođen mojim potrebama	3,50

Na žalost, 2007. godine anketirano je samo 50 studenata završnih godina studija stočarskog (14 polaznika) i ratarskog usmjerenja (36 polaznika) po predbolonjskom

nastavnom programu. Oni su prvenstveno trebali ocijeniti kvalitetu studijskih programa, tako da se samo jedno pitanje odnosilo na rad knjižnice i referade.

Apsolventi su prilagođenost knjižnici svojim potrebama ocijenili dobrom ocjenom, dok je rad studentske referade u prosjeku vrlo dobar. Što se tiče komentara kojeg su studenti mogli dati u anketi, on je glasio ovako: "Knjižnica bi trebala raditi duže vrijeme". To je tvrdnja s kojom se slaže i voditeljica knjižnice, međutim zbog ostalih obveza u nastavi knjižnica je svakodnevno otvorena od 13.00 do 15.00 sati i određenim danima u vikendu prema unaprijed dogovorenom rasporedu i satnici.

I napokon, 2008. godine provedene su dvije ankete od kojih je jedna namijenjena profesorima Učilišta, a druga studentima. U samoevaluacijskoj anketi namijenjenoj profesorima, isti su se trebali izjasniti za brojne segmente izvođenja nastave (teorijske i praktične) i procijeniti vlastiti doprinos s obzirom na ukupnu kvalitetu nastave. Jedna od tvrdnji za koju smatraju da poboljšava ukupnu kvalitetu nastave na VGUK-u je i adekvatna nastavna literatura koju su rangirali na visoko 3. mjesto, ispred tvrdnji "Prostor i tehnički uvjeti za izvođenje nastave" i "Nastavna pomagala potrebna za izvođenje nastave". Tako misle i "brucoši" iz ove generacije koji su u vrlo visokom postotku ocijenili dostupnost, odnosno otvorenost knjižnice i čitaonice. Od ukupno 57 anketiranih studenata 93% ih se izjasnilo o primjerenosti radnog vremena knjižnice, a čak 96% isto tvrdi i za čitaonicu. Treba reći da su iz interpretacije izostavljeni oni koji se uopće nisu izjasnili (2, odnosno 4 ispitanika nije zaokružilo nikakav odgovor).

TABLICA 4: SAMOEVALUACIJA UVJETA ZA IZVEDBU NASTAVE: 2008./2009.

PROCJENA UVJETA ZA IZVEDBU NASTAVE	PROSJEČNA OCJENA
PROSTOR I TEHNIČKI UVJETI ZA IZVOĐENJE NASTAVE	4,6
VREMENSKI TERMIN ZA IZVOĐENJE NASTAVE	3,9
BROJ STUDENATA U ODNOSU NA RASPOLOŽIVE KAPACITETE	3,9
PREDZNAJANJE STUDENATA VAŽNA ZA IZUČAVANJE SADRŽAJA KOLEGIJA	3,6
MOTIVACIJA STUDENATA ZA SADRŽAJ KOLEGIJA	3,6
DOSTUPNOST NASTAVNIH POMAGALA POTREBNIH ZA IZVEDBU NASTAVE	4,4
DOSTUPNOST LITERATURE I OSTALIH IZVORA INFORMACIJA	4,1
SURADNJA S OSTALIM NASTAVNICIMA U IZVEDBI KOLEGIJA	4,3
USKLAĐENOST BROJA ECTS BODOVA S TEŽINOM KOLEGIJA	4,2

ZAKLJUČAK

Studentske ankete koje se provode na VGUK-u nisu uniformne, jer je svaka od njih rađena s posebnom svrhom, a broj ispitanika varira brojem, godinom i smjerom studija kojeg studenti pohađaju u trenutku anketiranja. Ipak, činjenica je da se mišljenja i stavovi studenata VGUK-a bilježe i analiziraju. Iz priloženih podataka može se zaključiti da studenti I. godine svih generacija (osim iz 2007. jer ona nije obuhvaćena) vrlo povoljno ocjenjuju rad knjižnice i čitaonice u cjelini. Razlog tomu je što oni u najvećem broju posjećuju knjižnicu i čitaonicu, a što se može potkrijepiti statistikom posudbe. Studenti II. i završnih godina studija, te Specijalisti nisu u svojim ocjenama rada knjižnice toliko afirmativni, već ju ocjenjuju dobrom ocjenom. Što se tiče profesora, oni se povoljno izjašnjavaju o knjižnici, što je i razumljivo s obzirom na to da oni vrlo aktivno sudjeluju u kreiranju nabavne politike knjižnice.

U analiziranom periodu od 2004.-2008. godine dobivena su vrlo korisna saznanja koja su poslužila za unaprjeđivanje dosadašnje organizacije rada knjižnice:

- * otvorenost knjižnice prilagođena je dinamici nastave i to od 13.00 do 15.00 sati radnim danom i od 12.00 do 14.00 sati subotom,

- * usluga rezervacije knjiga, skripta i ostalog nastavnog materijala obavlja se e-mailom i telefonom,

- * proširena je lista korisnika knjižnice na diplomirane studente koji nastavljaju studij na nekom od fakulteta, postdiplomante i stručnjake iz srodnih institucija.

Vizija rada knjižnice u narednom petogodišnjem razdoblju uključuje realizaciju sljedećih ciljeva:

- * zaposliti knjižničarku / knjižničara na puno radno vrijeme,

- * produžiti radno vrijeme knjižnice,

- * objediniti čitaonicu i knjižnicu u zajedničku prostoriju kako bi se osigurao nadzor nad građom i korisnicima i kreiralo mjesto za kvalitetan studentski rad i učenje,

- * informatički osvježiti postojeći knjižni katalog i učiniti ga dostupnim svim potencijalnim korisnicima umrežavanjem knjižnice u Sustav znanstvenih informacija (SZI),

- * kreirati web stranicu knjižnice na kojoj bi se osim knjižničkog kataloga, aktualnih informacija i organizacije rada knjižnice, nalazile domaće i strane časopisne baze podataka sa mogućnošću slobodnog pretraživanja,

- * učiniti knjižnicu i čitaonicu mjestom stručnog i istraživačkog rada svih sadašnjih i potencijalnih korisnika: studenata, nastavnog osoblja i stručnjaka iz poljoprivredne i srodnih struka,

- * fuzionirati nastavu i knjižnicu u nekim segmentima praktične nastave (projektni zadatak, seminarska nastava i diplomski rad),

- * kontinuirano unaprjeđivati knjižnične usluge i mjeriti učinke tih nastojanja putem anketa, upitnika, intervjuja i neformalnih razgovora kod studenata i ostalih korisnika.

Da bi se ova vizija ostvarila, nužno je uskladiti zakonsku regulativu, pravilnike i odredbe na nivou države kako bi uloga i funkcija učilišnih knjižnica bila transparentna, a ne prepuštena isključivoj brizi matičnih institucija.

SUSRET SLOVENSКИH PUTUJUĆIH KNJIŽNICA U BREŽICAMA

Piše: Mladen Tudić

Slovenski knjižničari svake dvije godine okupljaju se na stručnom skupu posvećenom tematici pokretnih knjižnica - bibliobusa. Na ovogodišnjem skupu, održanom 27. i 28. lipnja 2008. u Brežicama, pod motom "Na pragu novih izazova", bili su prisutni predstavnici svih slovenskih bibliobusnih službi s dvanaest bibliobusa, a sudjelovali su i gosti: Elina Harju iz Finske te knjižničari s područja Hrvatske - iz Vinkovaca, Zagreba i Koprivnice.

Đurđica Pugelnik iz Knjižnica Grada Zagreba, govorila je o radu bibliobusne službe u Gradu Zagrebu i Zagrebačkoj županiji, te o problemima i prednostima rada bibliobusa u velikim sredinama. Knjižničarke iz Vinkovaca, Klaudija Ladan i Iva Pezer, upoznale su prisutne s animacijskim aktivnostima za djecu koje se organiziraju u bibliobusu Gradske knjižnice Vinkovci. Osobito uspješan bio je kviz za učenike osnovnih škola na temu Koliko poznajemo knjige i knjižnicu?, organiziran povodom druge obljetnice rada bibliobusa.

O radu bibliobusnih službi u Finskoj, posebno gradu Tampereu, govorila je Elina Harju, s posebnim naglaskom na projekt Internetskog bibliobusa. Projekt je počeo 2000. godine u Tampereu pod naslovom "Informacijsko društvo za sve", a danas u tom projektu sudjeluje 5 mini-buseva s posadama od po dva zaposlenika. U busevima se nalaze računala na kojima građani - korisnici ove usluge uče osnove računalne pismenosti te se osposobljavaju za rad i pretraživanje na internetu. U Finskoj trenutno radi 139 bibliobusa.

O iskustvima u radu bibliobusa iz Nove Gorice, posebno nakon što imaju mogućnost odvoziti knjige u dvije slovenske škole na području Italije, govorila je Urška Povšič, a djelatnici mariborske pokretne knjižnice govorili su o suradnji s gradskom bolnicom, odnosno kako Knjižnica putem bibliobusne usluge može olakšati dane pacijentima u bolnici.

Kako su nam iskustva slovenskih kolega pomogla pri nabavi novog bibliobusa, tako će nam iskustva njihovog rada, kao i iskustva ostalih kolega iz Hrvatske, poslužiti i u poboljšanju rada naših bibliobusa.

Izložba slovenskih bibliobusa prigodom skupa u Brežicama, lipanj 2008.

“KNJIGOM U SVAKI KUTAK”

8. OKRUGLI STOL O POKRETNIM KNJIŽNICAMA U RH - ZADAR, 25. travnja 2008.

Piše: Ljiljana Vugrinec

Pod motom "Knjigom u svaki kutak", u Zadru je 25. travnja 2008. održan 8. okrugli stol o pokretnim knjižnicama u Republici Hrvatskoj. Domaćin je bila Gradska knjižnica Zadar, a cilj skupa koji je organiziran u suradnji s Hrvatskim knjižničarskim društvom bio je predstavljanje mogućih modela organizacije knjižnične usluge putem pokretnih knjižnica, osobito u područjima gdje uopće nema narodnih knjižnica (mala i raštrkana naselja, planinsko područje itd.) ili je velika udaljenost do najbliže narodne knjižnice. Valja podsjetiti kako je 1. okrugli stol o pokretnim knjižnicama održan u Koprivnici, 1999. godine, na inicijativu i u organizaciji koprivničke Knjižnice i čitaonice "Fran Galović". Od tada, mnogo se toga promijenilo na bolje u hrvatskim pokretnim knjižnicama: većim se djelom obnovljen bibliobusni vozni park, osnovane su nove tri bibliobusne službe, a upravo je u osnivanju i četvrta, i to u Koprivničko-križevačkoj županiji, tj. u Križevcima.

U Hrvatskoj trenutno postoji i radi ukupno 9 bibliobusnih službi, s ukupno 11 bibliobusnih vozila, od kojih je većina nova - izgrađena u zadnjih 5 godina. Upravo zato što su bibliobusi zbog svoje specifične namjene vrlo reprezentativna i zanimljiva vozila, u sklopu zadarskoga skupa organiziran je i festival hrvatskih bibliobusa tijekom kojeg su posjetitelji imali priliku posjetiti i razgledati šest pristiglih hrvatskih bibliobusa - iz Bjelovara, Čakovca, Karlova, Rijeke, Vinkovaca i Zadra. Na skup u Zadar ovom je prilikom doputovao i poseban "gost" - najnovija slovenska "putujuća knjižnica" - novi bibliobus Knjižnice Otona Župančiča iz Ljubljane, izgrađen 2007. godine.

Bibliobusne službe s područja Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja predstavljala je u Zadru prilično brojna ekipa knjižničara: u prvom redu, to su bile posade bjelovarskog i koprivničkog bibliobusa u sastavu Željko Prohaska i Igor Iveković te Mladen Tudić i Ivo Trepotec. Skupu je prisustvovala

i voditeljica Županijske matične službe Koprivničko-križevačke županije, Ljiljana Vugrinec, a po prvi put je na Okruglom stolu o pokretnim knjižnicama u RH sudjelovala i ravnateljica Gradske knjižnice "Franjo Marković" iz Križevaca, Marjana Janeš-Žulj. Zajedno s Ljiljanom Vugrinec ona je održala izlaganje Pokretne knjižnice kao dio knjižnične mreže u Koprivničko-križevačkoj županiji, kojim je predstavljen projekt nabave bibliokombija i organiziranja nove službe pokretne knjižnice - bibliokombija - pri križevačkoj Gradskoj knjižnici. Ljiljana Vugrinec uz to je održala izlaganje Pokretne knjižnice u Republici Hrvatskoj - od trnja do zvijezda, koje je pripremila zajedno s Ljiljanom Črnjar, voditeljicom Županijske matične službe Primorsko-goranske županije. U izlaganju je analiziran razvoj bibliobusnih službi u Hrvatskoj kroz posljednjih tridesetak godina te sumirano aktualno stanje, a naznačeni su i mogući pravci budućega razvoja pokretnih knjižnica u Hrvatskoj. Izraženo je očekivanje kako će se nastaviti trend osnivanja novih, ali i unaprjeđivanja rada postojećih bibliobusnih službi, po ugledu na zemlje Eu-

Pogled na Festival bibliobusa na zadarskoj rivi

ropske unije gdje su pokretne knjižnice puno razvijenije nego u nas.

U razvijenoj Europi, naime, odavno je prepoznata i uvažena prednost osnivanja pokretnih knjižnica za naselja gdje živi mali broj stanovnika pa je osnivanje standardne, stacionirane knjižnice zbog toga neracionalno i preskupo. Kako pokretna knjižnica može s istim fondom i s istim djelatnicima istovremeno opsluživati veći broj naselja, pri tom se postižu značajne uštede, a stanovnici udaljenih naselja istovremeno imaju mogućnost korištenja jednako profesionalne i učinkovite usluge kao što je korisnici dobivaju u stacioniranoj knjižnici.

Zbog toga hrvatski knjižničari, kao i potencijalni knjižnični korisnici u svim onim mjestima gdje knjižnice ne postoje, očekuju kako će se i u našoj zemlji u idućim godinama više iskoristiti mogućnosti pokretnih knjižnica u svrhu zaokruživanja županijskih knjižničnih mreža, a s ciljem ostvarivanja u praksi proklamiranog načela jednake dostupnosti informacija, obrazovanja i kulture svim stanovnicima Hrvatske, bez obzira na to žive li oni u velikom gradskom središtu ili u malim, udaljenim selima.

Ministarstvo kulture RH podržava ovaj oblik organiziranja knjižnične djelatnosti, uključivanjem u projekte nabave novih bibliobusnih vozila te izdvajanjem sredstava za nabavu građe u pokretnim knjižnicama, a knjižnična zajednica kao struka u cjelini, pa tako i knjižnice i knjižničari u Koprivničko-križevačkoj županiji posjeduju sve potrebne profesionalne, stručne i organizacijske kapacitete kao i odgovarajuće stručno iskustvo u radu s pokretnim knjižnicama. Međutim, o lokalnim i regionalnim vlastima ponajviše ovisi hoće li financijski podržati osnivanje i rad službi pokretnih knjižnica, odnosno sufinancirati nabavu specijalnih vozila i nabave knjižnične građe, a osobito zapošljavanje potrebnih stručnih djelatnika u pokretnim knjižnicama.

RAD S DJECOM I MLADIMA U ŠKOLSKIM I NARODNIM KNJIŽNICAMA

Koprivnica, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović", 24. studenoga 2008.

Piše: Ljiljana Vugrinec

U Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" u Koprivnici održano je 24. studenoga 2008. predavanje s vježbama Rad s djecom i mladima u školskim i narodnim knjižnicama. Predavač je bila prof. Verena Tibljaš iz Gradske knjižnice Rijeka, jedan od vodećih stručnjaka u Hrvatskoj u području rada s djecom i mladima u knjižnicama, s bogatim iskustvom i uspjehom u neposrednom radu s mladim korisnicima, osobito tinejdžerima. Skupu, koji je organiziran u suradnji s Centrom za stalno stručno usavršavanje, prisustvovao je iznimno veliki broj polaznika, ukupno trideset i pet, i to s područja tri susjedne županije: Koprivničko-križevačke, Virovitičko-podravske i Međimurske.

Naglasak je u predavanju bio na potrebi prilagodavanja knjižničnih programa i usluga specifičnoj skupini korisnika - mladima. Naime, dok se za djecu u našim

Predavač, Verena Tibljaš

knjižnicama organiziraju vrlo različite i brojne aktivnosti, broj programa koji je namijenjen posebice populaciji mladih, npr. tinejdžerima od 13 do 19 godina, značajno je manji. Neki od glavnih uzroka tome jesu manjak prostora kojega bi knjižnice mogle ustupiti mladima na korištenje i organiziranje njima primjerenih aktivnosti, te nedostatak osoblja u knjižnicama. Međutim, jedan od zaključaka predavanja upravo je bio kako se ne mogu i ne smiju čekati idealni uvjeti da se neki program pokrene, već u postojećem okruženju treba pronaći način kako bi se mladi animirali, kako bi se prepoznale njihove potrebe te na njih pokušalo odgovoriti sredstvima koja su nam u ovom trenutku na raspolaganju. Najvažnije je pri tom slušati mlade korisnike, pitati ih za mišljenje te zajedno s njima organizirati aktivnosti.

Inspirirani brojnim primjerima uspješne prakse rada s djecom i mladima u zemlji i svijetu koje je u svojoj prezentaciji iznijela prof. Tibljaš, polaznici predavanja došli su tijekom održane radionice do niza konstruktivnih ideja kako bi u svojim sredinama mogli već u ovom trenutku knjižnice približiti mladima. Na primjer, jedan od relativno lako izvedivih projekta može biti izrada letaka s tematskim popisima literature ili tematskih kutaka odabranih knjiga koje zanimaju mnoge mlade korisnike (na teme kao što su anoreksija i bulimija, alkoholizam i narkomanija, biografije popularnih rock-glazbenika i sl.), ali i njihove roditelje (npr. izdvajanje zbirke na temu "U pomoć: tinejdžer u kući!" i sl..)

Sudionici predavanja o radu s djecom i mladima u knjižnici

Druga vrsta projekata, kao što su radionice ili tematske tribine, zahtjevnija je i kod organizacije i kod provedbe, ali također se može izvesti ako se radi timski - u suradnji samih knjižničara i mladih, ili uz pomoć dobrovoljnih vanjskih suradnika. Zato je vrlo važno pri organiziranju programa i usluga za mladež imati na umu kako knjižničarima mogu itekako dragocjeni suradnici biti udruge mladih, škole, pučka učilišta, druge knjižnice i sl., te je za svaki projekt koji se planira dobro potražiti zainteresiranog partnera - odgovarajuću udrugu ili srodnu ustanovu.

CSSU U BJELOVARU

Piše: Sanja Jozić

3. lipnja 2008. na Dječjem odjelu Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar održano je predavanje Centra za stalno stručno usavršavanje "Školska knjižnica I: rad s djecom i mladima u školskim i narodnim knjižnicama". Predavač je bila Verena Tibljaš, dipl. knjižničarka iz Gradske knjižnice Rijeka.

Predavanje je namijenjeno knjižničarima narodnih knjižnica koji rade u dječjim ili mješovitim odjelima, knjižničarima osnovnoškolskih knjižnica s posebnim us-

Predavanje na Dječjem odjelu Narodne knjižnice "Petar Preradović"

lugama za djecu, knjižničarima koji planiraju posebne usluge i programe za mladež, kao i onima koji već ostvaruju neke od mogućih programa za djecu i mladež u okviru dječjeg odjela, odjela za odrasle ili kao zasebne programe u narodnoj knjižnici, te knjižničarima osnovnoškolskih i srednjoškolskih knjižnica koji planiraju posebne programe za mladež i suradnju s lokalnom narodnom knjižnicom.

Osnovni je cilj radionice stjecanje spoznaja i vještina u radu s djecom i mladima u knjižnici, od razvijanja knjižničnih zbirki do ostvarivanja programa i usluga za njih i s njima. Sadržaj predavanja odnosio se na posebnosti djece i mladeži, njihove informacijske potrebe i čitateljske interese (u narodnoj i školskoj knjižnici), te na knjižnične usluge za djecu i mladež u svijetu - istraživanja, iskustva, smjernice, djelovanje IFLA-e. Tridesetak knjižničara s velikim je zanimanjem pratilo predavanje, posebice primjere dobre prakse o programima i uslugama za djecu i mladež u hrvatskim knjižnicama.

U Narodnoj knjižnici "Petar Preradović" Bjelovar u suradnji s Centrom za stalno stručno usavršavanje 11. rujna 2008. održano je zanimljivo, poticajno i vrlo korisno predavanje s vježbama Planiranje i vođenje digitalizacijskih projekata (modul IX.2).

Predavači su bili Jozo Ivanović, viši arhivist i Dunja Seiter Šverko, prof. i dipl. knjižničarka. Predavanje je

okupilo 25 knjižničara koji su upoznati s ciljevima i čimbenicima koji utječu na uspješnost digitalizacijskih projekata, kriterije i postupke u odabiru i oblikovanju projektnih ciljeva i zadataka, oblikovanje projektnog proizvoda, pripremu projekta, organizaciju, vođenje i praćenje rada na projektu te vrednovanje projektnih rezultata.

Obrađena su sljedeća područja: od ideje do projekta; identifikacija, odabir i analiza građe; utvrđivanje ciljeva projekta; analiza preduvjeta i osposobljenosti za izvršavanje projekta; izrada projektnog plana; vođenje projekta; organizacija projektnih aktivnosti; mjerila kakovće i načini provjere, upravljanje tijekom radnih pro-

cesa; implementacija i upravljanje proizvodom projekta.

Projekt digitalizacije u osnovi je put od ideje do proizvoda ili usluge. Na tom se putu može svašta dogoditi, naročito ako smo na početku propustili upoznati ga i razmotriti što nas čeka, stoga su dobro planiranje i priprema pola obavljenog posla.

Kao primjeri dobre prakse istaknuti su i projekti digitalizacije naših knjižnica "Petar Preradović na internetu" i "Glas Podravine". Svi zainteresirani za ovu temu mogu više pronaći na web stranici <http://www.kultura.hr> Hrvatska kulturna baština.

VIKEND KNJIŽNIČARA U GRADSKOJ KNJIŽNICI I ČITAONICI PULA

Piše: Snježana Berak

U sklopu Sajma knjige, u Gradskoj knjižnici i čitaonici Pula, 4. i 5. prosinca 2008., održan je Vikend knjižničara pod nazivom "Razvijajmo zajedno ljubav prema čitanju u ozračju slobode maštanja i stvaranja" - dječja knjiga u Hrvatskoj i svijetu. O toj se temi razgovaralo na Sajmu prije tri godine, a sada su knjižničari željeli ustanoviti što se sve promijenilo, koji se dodatni sadržaji nude za djecu, te kako privući djecu da čitaju. Iskustva drugih često su poticaj nama samima da pokušamo osmisliti ostvarive programe i u našim sredinama. Upravo takav je bio i ovaj skup. Tržište dobre prakse ono je što veliku većinu nas i zanima. Ako vam klikne neka ideja, bez grizodušja što je bila potaknuta tuđom, krenite u njeno realiziranje, jer vjerujte - nikad neće ispasti isto.

Prema nacionalnoj strategiji razvoja narodnih knjižnica, nove usluge i trendovi u mnogim su sredinama zaživjele. Prije pet godina primjerice, programi za bebe i malu djecu bili su zastupljeni u samo nešto više od 5% knjižnica. Danas je, srećom, stanje puno bolje, radimo na tome i sami.

Gradska knjižnica i čitaonica Pula bila je veoma dobar domaćin pa osjećam potrebu da vam je ukratko opišem. Preuređena je 2004. godine i na 300 m² prostire se u tri nivoa. Dječji odjel smješten je u suterenu, povezan ste-

penicama i liftom, što omogućuje roditeljima s malim bebama, ali i invalidima, da bez poteškoća koriste prostore. Fond dječjeg odjela je 24% ukupnog fonda, a toliki je postotak djece u odnosu na sveukupno članstvo. Članarina iznosi 70 kn za godinu uz posudbu 3 knjige, dok je obiteljska 120 kn, a može se posuditi 5 knjiga. Prostor je dobro organiziran, tako da uz igraonicu postoji i kutak za roditelje, dječji odjel i odjel za mladež koji je opremljen brojnim računalima.

Svake subote otvorena je Mala čitaonica u sklopu koje djeca i roditelji slušaju priče. Djeluju i mali enigmatičari, mali knjižničari, provode se engleske radionice, programi za osobe s posebnim potrebama, tematski projekti, a sve s ciljem promicanja čitanja. Prostor je to koji svakako valja posjetiti.

I ovo je bila prigoda da naši gosti dobiju jasniju sliku o našem sustavnom nastojanju promicanja čitanja i jačanju informacijske pismenosti kod djece, te da saznaju koji se programi provode - iako se za mnoge zna. Hela Čičko (GKZ) dala je primjer Danske u kojoj je boravila: članstvo besplatno, ministarstva obrazovanja, kulture i obitelji čine zajednicu, putem medija i interneta imaju razne programe za poticanje čitanja (Biramio naj-knjigu, npr.). Programi se medijski i marketinški veoma dobro obrađuju. Radionice kreativnog pisanja, ali i natjecanja na lokalnom, regionalnom i nacionalnom nivou, odvijaju se poput TV kviza ("Priprema, pozor, sad"). Konceptija je takva da je pobjeda pojedinca, ali uspjeh cijele zajednice. Nagrade su, naravno, knjige, ali i zajednički izleti. Kako je u Danskoj čitanje naglas jedan od predmeta u osnovnim školama za djecu od 12 godina, održava se i Nacionalni šampionat u čitanju naglas, završna svečanost je u Gradskoj vijećnici, a prosudbena komisija sastoji se od autora dječjih knjiga i knjižničara. Pozornost medija za sve aktivnosti vezane uz čitanje, vrlo je velika.

Sociološko istraživanje koje je radila kolegica Kristina Čunović (KA), pokazalo je da u definiciji mladeži (15-29 god.) u Republici Hrvatskoj imamo 20% populacije. Čitanje je u njih obavezno ili prisilno, čitaju uglavnom

Sudionici skupa u Puli

ono što im preporuča prijatelji, rijetko diskutiraju o knjizi, čitaju elektronska izdanja - to su multimedijски čitatelji. Informacije dobivaju s interneta, a ne iz tiska, pa je prema tome zaključak da je najlakši način da se dopre do mladih, razvoj internetske stranice (LINK EU - LINK FRIENDS - koju je oformila Gradska knjižnica "IGK" Karlovac). I opet zaključak: ako mladi ne doživljavaju čitanje kao ugodu, sigurno je da ni kasnije neće voljeti čitati.

Mnogi od vas sigurno su se susretali sa slovenskim iskustvima, s obzirom da smo ih često kao goste pozivali na razne skupove. No, jeste li znali da njihov Centar za književnost i knjižničarstvo za djecu i mlade izdaje publikaciju naj-djela koja preporučuju, a važno je naglasiti da su razvrstani po temama i žanru na preko 170 stranica. 750 knjiga, od kojih je 60 preporučenih, 23 jako dobre - zimizelene, a 16 najboljih - dobiva oznaku zlatne kruške. Zatim, već tri godine bibliotekari i muzealci povezani su u projektu "Mega kviz", u kojem djeca proučavaju i istražuju po pet manje poznatih Slovenaca, najuspješnije, naravno, očekuju nagrade, koje su pojedinačne, grupne i nagrade za mentore. Moja najdraža knjiga - izglasana internet glasanjem, okuplja također ne mali broj poklonika. I ono što me posebno oduševilo, a namijenjeno je djeci sedmih razreda, znači onima koji su u dobi kada je na njih teško utjecati: dođu li godišnje bar jednom u knjižnicu organizirano, na poklon dobivaju aktualnu i nagrađenu knjigu za svoju školsku knjižnicu.

Što opredjeljuje čitalački interes? Uzrast, sociološko okruženje, dobna grupa, škola, životno zanimanje, književna ponuda... Istraživanje koje je provela voditeljica dječjeg odjela Biblioteke grada Beograda pokazuje da se predškolicima najviše čita, dok se interes smanjuje prema starijoj dobi. Čitaju se neozbiljna, ilustrirana, skraćena i pojednostavljena izdanja. Djeca naročito vole priručnike kao i djela s problemskom tematikom, u kojoj, naravno, pronalaze dio sebe. Važnost knjižnog marketinga naglašena je i u ovom izlaganju. Naročito je dobra suradnja s dječjim časopisima i dnevnim tiskom, koji ne samo da objavljuju sva događanja u knjižnici, već se pojavljuju i kao suradnici. Dječji odjel također nudi prostor učenicima za njihova predstavljanja, bilo da je riječ o glazbi, glumi, poeziji i dr. Tramvaj zvan knjiga - program je za djecu u kojem pisci pričaju priče, anegdote ili pak, prema dječjem interesu, odabiru teme za razgovore.

Marian Koren - voditeljica odjela istraživanja i međunarodnih odnosa Nizozemskog udruženja narodnih

knjižnica, poznata nam je, no i ovoga je puta naglašavala to kako je potrebno da knjižničari izlaze iz ustanove i odlaze u škole, vrtiće i zdravstvene ustanove. A što se trendova tiče: fantazija se izdaje u serijama, neki izdavači izdaju samo knjige za dječake ili samo za djevojčice, serija knjiga Made in USA (Lemniscaat), strane priče, mnogo je knjiga u ja-obliku (kao dnevnicima), pomalo nestaje razlika između fikcije i nefikcije. Moramo primijetiti da su u svijetu, baš kao i kod nas, za mlade adolescente vrlo popularne knjige OOLOGIJE - zoologija, zmajologija, piratologija, zatim 19. stoljeće, vampiri, viktorijansko doba. Pitanje je uvijek, što mi činimo da bi djeca sama posegnula za knjigom? U Nizozemskoj to izgleda ovako: slikovnice od 0-4 godine su kvalitetne, neke od njih pretvorene su u male filmiće, a čitaju ih poznati glumci. U knjižnici se pripremi popis od lanjske produkcije (top lista naše Komisije), knjige se označe na polici i djeca prepoznaju knjige i sadržaje. Velika je medijska pozornost, u koju su uključeni i roditelji, posvećena slikovnici godine, a tu su još i promocija kroz program Zadovoljstvo knjigama, suradnja s njihovim centrima za socijalnu skrb koji plate za svako dijete koje je uključeno u program, svaki mjesec se izdvaja jedna slikovnica kojoj se posvećuje medijska pažnja, a djeci se daje velika važnost putem odabiranja najdražih autora i naslova. Škole su zadužene naučiti djecu tehnici čitanja, dok su knjižnice zadužene za čitanje za zabavu i pružiti ljudima nešto što ih usrećuje. Njihovo je nastojanje, u kojem čini se i uspijevaju, čitanje kao mjera za društveno prihvaćanje. Ne treba, dakle, izmišljati ništa novo.

Ivan Chew, magistar informacijskih znanosti i voditelj knjižničnih usluga za mlade i odrasle, iz National Library Bord, svestrani mladi čovjek, koji piše devet blogova, u svom izlaganju govorio je o čitateljskim trendovima u Singapuru. Kako je to područje u kojem se govori engleskim, do nedavno primarnim jezikom, zatim malezijskim, mandarinskim i tamilskim, nastojanje je upravo knjižnice i knjižničara, da utječući na izdavače, ali i same korisnike, promoviraju kineski jezik. Ono što im statistike pokazuju upravo je porast čitatelja kineskih izdanja. Podatak da je u sustavu javnih knjižnica u Singapuru dva milijuna registriranih članova, nama zvuči u najmanju ruku čudno. No, kako je i kod njih posudba stagnirala, jedna od prvih "akcija" za poticanje čitanja bila je uvođenje stripa na velika vrata u knjižnicu 2000. godine. Nastavili su masovnim osvježavanjem pojedinih zbirki, poredak zbirki je po specifičnim rodovima i žanrovima, a ne po abecedi, što je rezultiralo porastom čitanja. Nastoje biti konzervativniji u nabavi knjiga - nabavljaju samo originale i to engleske i kineske autore i prijevode. A kao zaključak, svome izlaganju Ivan Chew dodao je jednu rečenicu koju i mi u narodnim knjižnicama možemo osjećati kao svoju: "Javne knjižnice su više nego samo knjige ili samo čitanje".

... I knjižnice počinju s djecom, tema je Drugog savjetovanja za narodne knjižnice u Osijeku i slogan kojeg se, vjerujem, sjećate i nadam se da ga niste zaboravili. Podsjećam na njega stoga što bi svaki knjižničar to trebao imati na umu. Ukoliko ljubav za knjigu ne usadimo djetetu u najranijoj dobi, kasnije će to biti sve teže, a onda svi naši naponi mogu biti uzaludni, bio je na kraju i zaključak prisutnih.

KNJIŽNICE I DOSTUPNOST ZGRADA, USLUGA, GRAĐE I PROGRAMA ZA OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA

5. OKRUGLI STOL ZA KNJIŽNIČNE USLUGE ZA OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA

Zagreb, 19. rujna 2008.

Piše: Vinka Jelić-Balta

Stvaranje prepoznatljivosti potreba osoba s posebnim potrebama, za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj predstavlja velik izazov i jednu od glavnih zadaća, ne samo unutar uskog, stručnog knjižničarskog kruga, nego i građanske javnosti u cjelini. To je bitno iz više razloga: stvaranje prepoznatljivog identiteta osoba s posebnim potrebama: unutar struke i društva lakše je zastupati interese prepoznatljive grupe; viši stupanj međusobnog solidariziranja i integriranja u društvo po raznim pitanjima i interesima.

Područje promicanja pismenosti i čitanja, u svrhu poboljšanja pristupa knjižničnim uslugama za osobe s posebnim potrebama u Hrvatskoj, procjenom fizičkog pristupa knjižničnim zgradama, dostupnosti knjižničnim uslugama i programima, dostupnosti posebne vrste građe namijenjene osobama s posebnim potrebama koja im je neophodna u obrazovnom procesu (taktilne knjige, knjige u uvećanom tisku, digitalne zvučne knjige, knjige lagane za čitanje i dr.), te mogućnosti proizvodnje takve građe u Hrvatskoj, bile su teme 5. okruglog stola za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama.

Premda je glavni događaj Okruglog stola bilo gostovanje i predavanje Gyde Skat Nielsen iz Danske, jedne od autorica IFLA-ine publikacije *Pristup knjižnicama za osobe s invaliditetom - lista za procjenu (Access to libraries for Disabled Persons Checklist: a practical tool)*, istovremeno je bila i promocija hrvatskog prijevoda spomenute publikacije, u izdanju Hrvatskog knjižničarskog društva, a u prijevodu Irene Kranjec.

U IFLA-inoj publikaciji sadržano je sve od fizičkog pristupa knjižnici i građi, vrstama medija, ovisno o vrsti invaliditeta, pružanja usluga i komunikacija, do pitanja suradnje, odnosno služi i kao svojevrsni vodič knjižnicama i knjižničarima/kama, tj. uvodni priručnik.

Na skupu je potvrđeno da je službeni naziv "osobe s invaliditetom" preuzet iz međunarodnog naziva. Od stranih gostiju, Okruglom stolu prisustvovali su kolege iz Slovenije iznoseći iskustva slovenskih knjižnica u radu s osobama s invaliditetom.

Iz dobre prakse hrvatskih knjižnica izdvojiti ćemo programe:

- Gradske knjižnice Koprivnica - program za slijepe i slabovidne osobe, te pitanja edukacije knjižničnog osoblja u provođenju ovog programa.
- Hrvatske udruge za disleksiju - predstavljanje CD-a *Čitajmo zajedno* - za djecu s poteškoćama u čitanju i pisanju.
- Hrvatske knjižnice za slijepe iz Zagreba, s programom *Naklade posebne vrste građe* namijenjene slijepim i slabovidnim osobama te programi fakultetskih knjižnica za studente s invaliditetom.

MLADI I PRAVO NA OSOBNI RAZVOJ

8. OKRUGLI STOL O SLOBODNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA

Zagreb, 8. prosinca 2008.

Piše: Vinka Jelić-Balta

Komisija za slobodan pristup informacijama Hrvatskoga knjižničarskog društva i Katedra za bibliotekarstvo Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu od 2001. godine redovito obilježavaju Međunarodni dan ljudskih prava, 10. prosinca, organiziranjem Okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama. Dosad održani okrugli stolovi bili su posvećeni osiguranju pristupa informacijama iz kulture, službenim informacijama, informacijama za posebne skupine korisnika, informacijama za članove akademske zajednice, doživotnom učenju, etici i borbi protiv korupcije te slobodnom pristupu informacijama i intelektualnom vlasništvu. Tema Osmog okruglog stola bila je *Mladi i pravo na osobni razvoj*.

U koncipiranju i organiziranju ovogodišnjega skupa sudjelovala je i Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež Hrvatskoga knjižničarskog društva. Tema Okruglog stola odabrana je polazeći od činjenice da mladi imaju pravo na osobni razvoj te slobodan pristup svim vrstama informacija i slobodu izražavanja i da predstavljaju temelj na kojem počiva razvoj vrijednosnog sustava, a time i mogućnost odabira informacija za razvoj osobnosti. Pružaju li knjižnice uistinu sve relevantne informacije koje mladima trebaju i na koji su način knjižničari uključeni u promicanje prava na osobni razvoj mladih? Neupitna je činjenica otvorenosti i dostupnosti knjižnica mladima; s jednog aspekta bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi -

prema rasi, spolu, dobi, podrijetlu, kulturi, imovinskom ili društvenom statusu, a s drugog aspekta osiguravanje slobodnog pristupa informacijama pri pristupu i odabiru najraznolikijih sadržaja i medija kojima knjižnica raspolaže. Konceptija 8. okruglog stola sastojala se od tri tematske cjeline: prva, koju je otvorila znana nam gošća Marian Koren iz Nizozemske udruge narodnih knjižnica bavila se položajem mladih u suvremenom svijetu. Identiteti i sudjelovanje: pristupi informacijskim službama za mlade - uvodno predavanje koje utvrđuje identitet mladih kao i njihovo participiranje u svakodnevnom životu. Dužnost je svake javne službe pružiti potrebne usluge i informacije. S jedne strane definirati, što je vrlo teško, korisnike kao posebnu grupu, ali isto tako definirati programe i službe za ovu grupu korisnika, odnosno pristupe. Pravobraniteljica za djecu, Mila Jelavić, u svom izlaganju dala je sliku djece i mladih u Hrvatskoj, pogled iz Ureda pravobraniteljice za djecu. Prema popisu stanovništva iz 2001. u Hrvatskoj ima 931.927 djece od 0 do 18 godina. Djeca čine 21% ukupnog stanovništva ili više od jedne petine, no njihov glas ne čuje se dovoljno i nije vidljivo njihovo sudjelovanje u društvu kao nositelja prava. Premda su hrvatski zakoni u načelu usklađeni s odredbama Konvencije o pravima djeteta, njihova provedba nailazi na prepreke, unatoč proklamiranoj spremnosti i dužnosti svih da se brinu o dobrobiti djece. Djeca i mladi rijetko dobivaju mogućnost iznijeti svoje probleme pred one koji odlučuju o njihovu rješavanju. Prof. Stričević bavila se temom Informacije potrebne mladima za osobni razvoj. To su posebne vrsta informacija, tzv. Informacije za život, dakle one koje mladima pomažu da bolje razumiju sebe, komunikaciju s drugima i probleme s kojima se susreću u odrastanju, a životno su važne. Upravo potreba za takvim životno važnim informacijama govori o društvenoj ulozi knjižnica danas i njihovoj društvenoj angažiranosti, a kad se radi o mladima kao korisnicima knjižnice, onima koji tek formiraju svoj odnos prema društvu i osvještavaju sebe na prijelazu u odraslu dob, uloga knjižnica je još važnija. Knjižnične usluge za mladež moraju imati svoje uporište u pravu na informaciju te potrebi da se dobiju informacije koje korespondiraju sa stvarnim životom mladih ljudi.

Druga tematska cjelina Okruglog stola upravo se naslanjala na predavanje prof. Stričević, Knjižnice kao mjesto osobnog razvoja mladih. Verena Tibljaš iz Gradske knjižnice Rijeka, pokušala je odgovoriti kako iz njezine prakse, cijenjene i renomirane knjižničarke za mlade, izgleda dobra knjižnica za mlade, odnosno na što treba paziti, a što izbjegavati kad su u pitanju prostori i programi za mladež. Glavno geslo rada s mladima je: "S njima, a ne za njih". Vrlo zanimljivo predavanje, odnosno iskustva u radu s mladima, iznio je Ivan Chew iz Singapura. Govorio je o iskustvu singapurskih knjižnica u pružanju informatičke i informacijske pismenosti mladeži: pismenost u više oblika, povezivanje mladih u svijetu. Dorja Mučnjak sa Filozofskog fakulteta u Zagrebu dala je novi pristup: Visokoškolske knjižnice i nove potrebe korisnika; prioritet je na korisnicima, a ne na zbirka, kako učiniti fakultetsku knjižnicu mjestom sastanka i učenja i koje su to nove usluge za studente koje pruža knjižnica. I na kraju ove tematske cjeline: Kako usluge za mlade izgledaju u školskoj knjižnici; iskustva nizozemskih školskih knjižnica izložila je Lourense Das iz Servisa za školske knjižnice Meles Meles, Nizozemska pod nazivom Đaci u raj?, uključujući WEB 2.0 za mlade, social WEB. Približiti knjižnicu pod motom: "Ne knjižnica u školi, nego školovanje u knjižnici".

Treća tematska cjelina donijela nam je programe za mlade u knjižnicama, iskustva hrvatskih knjižnica odnosno projekte knjižnica s ciljem povezivanja životno važnih informacija za mlade, mrežnih usluga knjižnica za mlade, projekata knjižnica za osobni razvoj učenika, te društveno angažiranih tema.

8. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama Mladi i pravo na osobni razvoj pokrenuo je niz pitanja i tema:

1. Nova zadaća knjižnica: uspostavljanje ravnoteže između osiguranja slobodnog pristupa korisnicima i zaštite prava na osobni razvoj, odgovornost knjižničara na upućivanje mladih prema relevantnim, ispravnim, točnim, pouzdanim, potrebnim, neuvredljivim, etičkim i drugim vrstama informacija.
2. Promicanje društvenih, duhovnih, moralnih vrijednosti, tjelesnog i duševnog zdravlja, izražavanja vlastitog mišljenja, prava na druženje i okupljanje i dr.
3. Educiranje knjižničara, prvenstveno narodnih i školskih knjižnica i osvješćivanje potreba za nabavom literature na svim medijima, za svu tematiku i problematiku koja je u fokusu interesa mladih: HIV, droga, seks, pornografija, ovisnosti.
4. Povesti raspravu treba li uvesti povećanu kontrolu pristupa sadržajima i onemogućiti slobodan pristup pojedinim informacijama na internetu o temama pornografije, droge, rasizma, HIV-a i dr.

MREŽNA GRAĐA: SVOJSTVA, IDENTIFIKACIJA, OBRADA I POHRANJIVANJE

CSSU Zagreb, NSK, 13. ožujka 2008.

Piše: Ranka Janus

U okviru Centra za stručno usavršavanje u NSK, 13. ožujka 2008. održano je predavanje pod naslovom Mrežna građa: svojstva, identifikacija, obrada i pohranjivanje. Predavanje su održale Sonja Pigac Ljubi, Tanja Buzina i Karolina Holub, knjižničarke iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, svaka govoreći o jednom dijelu zajedničke teme, a predavanju je prisustvovalo 6 knjižničarki iz različitih knjižnica u Hrvatskoj.

Sonja Pigac Ljubi započela je predavanje govoreći o webu i njegovom razvoju u suvremenom društvu te je dala pregled postojećih inicijativa u arhiviranju mrežnih sadržaja u svijetu. Naime, devedesetih su godina nacionalne knjižnice postavile pitanje što s web sadržajima kao dijelom suvremene kulturne i nacionalne pisane baštine koji jednog dana mogu imati znanstveno-istraživačku vrijednost (kao istraživanje internetske kulture, mrežnog nakladništva). Složile su se oko toga da ono što je vrijedno na webu treba sačuvati odnosno arhivirati kao dio nacionalne baštine, kao što se čuva i svaka druga nacionalna baština, neovisno o vrsti medija. Jedan od prvih i najpoznatijih sustava za pobiranje i arhiviranje web sadržaja pod nazivom Pandora razvio se u Australiji. Pandora sustav se od 1996. godine koristi za pobiranje australskog web sadržaja, pohranjuje se u Nacionalnoj knjižnici Australije i javno je dostupan putem njihova kataloga. Europske knjižnice također devedesetih godina razvijaju svoje sustave za pobiranje i arhiviranje mrežnih sadržaja kao što su Kulturarw3-Švedska, UKWAC u Velikoj Britaniji i mnoštvo drugih.

O počecima prikupljanja i arhiviranja web sadržaja u Hrvatskoj govorila je knjižničarka Tanja Buzina. U NSK se od 1998. rade kataložni zapisi časopisa na mreži, omeđenih publikacija od 2002., a integrirajuće građe od 2003. Vrlo značajan trenutak započinje Projektom uspostave sustava za preuzimanje i arhiviranje obveznog primjerka hrvatskih mrežnih publikacija i suradnjom sa Sveučilišnim računskim centrom 2003. godine. Od tada se online publikacije ili "djela u digitalnom obliku stavljana na raspolaganje javnosti", prema Zakonu o knjižnicama iz 1997. godine koji uključuje i online publikaciju kao obvezni primjerak, pobiru i pohranjuju u Nacionalnoj i

sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Prema tom Zakonu o knjižnicama, svaka se online publikacija prijavljuje kao i bilo koja druga objavljena publikacija, a obrazac za prijavu možemo pronaći na web stranicama NSK (kao i smjernice za online nakladnike) - http://damp.nsk.hr/prijava_publicacije.php.

Koji će se mrežni sadržaji arhivirati, ovisi o nekoliko kriterija za pobiranje sadržaja - sadržaj građe na mreži mora biti koherentan, neovisan, potpun, imati trajnu intelektualnu ili umjetničku vrijednost i baviti se temama od općeg kulturološkog značaja; nakladnik/autor mora biti određenog ugleda i stručnog i društvenog kredibiliteta, a sama struktura mrežne publikacije podrazumijeva preglednost rasporeda podataka na njoj, redovitost osuvremenjivanja publikacije, broj i pouzdanost poveznica na građi.

Služba za mrežnu građu u NSK pobire, bibliografski obrađuje i arhivira hrvatske web sadržaje i određuje razinu pristupa publikaciji (javno dostupna, putem ovlaštene IP adrese, samo tehnički administrator) i katalogizira mrežnu građu prema ISBD(ER)-u i vlastitim internim pravilima. Na taj način i elektroničke publikacije postaju dio nacionalnog fonda NSK.

Na kraju je Karolina Holub kratko predstavila DAMP ili Digitalni arhiv hrvatskih mrežnih publikacija. Dakle, to je sutav za preuzimanje i arhiviranje obveznog primjerka hrvatskih mrežnih publikacija koji je započeo s radom 2004. godine nakon uspostave suradnje sa Sveučilišnim računskim centrom. Prednosti su digitalnog arhiva što čuva i omogućuje pristup bibliografski obrađenim online publikacijama i kada original publikacije više ne postoji na webu. Tako pohranjene publikacije imaju i veći broj pristupa na mreži. Kako im je još svojstvena česta promjenljivost sadržaja, kratak životni vijek na mreži i nepostojanost granica, te kako bi se vrijedne online publikacije sačuvale za buduće korisnike, knjižnice su razvile ovakve sustave za dugoročnu zaštitu i osiguranje pristupa kulturnoj baštini u elektroničkom obliku.

Na stranicama DAMP-a možemo pretraživati i vidjeti koje su sve mrežne publikacije u Hrvatskoj arhivirane do danas i svakako pogledajte čuva li se koja online publikacija vaše knjižnice!

STRUČNA USAVRŠAVANJA I STRUČNI SKUPOVI U ORGANIZACIJI ŽUPANIJSKE MATIČNE SLUŽBE BJELOVAR

Piše: Ilija Pejić

Stručnim usavršavanjima knjižničara Županijska matična služba pridaje posebnu pozornost. U ovom pregledu navest ćemo samo najznačajnije skupove u 2008.: obvezatnu edukaciju za početnike (Bjelovar, 19. - 23. siječnja

2009.), dvije edukacije u Metelu organizirane s Gradskom knjižnicom Virovitica (Virovitica, 26. ožujka 2008. i 5. studenoga 2008.) te dvije radionice CSSU-a: Školska knjižnica I - rad s djecom i mladima (Bjelovar, 3. lipnja

2008., voditeljica Verena Tibljaš) i Planiranje i vođenje projekta digitalizacije (Bjelovar, 11. rujna 2008., predavali su Dunja Seiter-Šverko i Jozo Ivanović). Navedenom pridodajemo i stručne skupove Županijskog stručnog vijeća za školske knjižnice kojih je ŽMS suorganizator (Novi UDK za školske knjižnice, predavač Jelica Leščić, Bjelovar, 7. ožujka 2008.; Nakladnička djelatnost srednjih škola i srodnih ustanova, predavač Ilija Pejić, Bjelovar, 30. listopada 2008.).

Edukacija u Metelu, II. dio, Gradska knjižnica Virovitica, 26. ožujka 2008.

Postalo je već uobičajeno da se redovite edukacije u Metelu održavaju u ožujku i studenome. Obadrije edukacije ŽMS je organizirala s Gradskom knjižnicom Virovitica gdje su i održane u Studijskom odjelu. Prvo je 26. ožujka 2008. održana "Edukacija u knjižničnom programu MetelWin - II. dio" i na toj radionici je sudjelovalo 16 knjižničara iz osnovnih i srednjih škola BBŽ-e i VPŽ-e: Daša Žabić (Srednja škola Daruvar), Margareta Miloš (Srednja škola Garešnica), Tatjana Selak (Srednja škola Čazma), Ana Delić (Srednja škola B. Kašića Grubišno Polje), Josip Strija (Gimnazija P. Preradovića Virovitica), Karmela Živković (Industrijsko-obrtnička škola Virovitica),

Anica Holubek (OŠ Dežanovac), Vivijana Podpadac (OŠ Veliko Trojstvo), Sanela Turkalj (OŠ Đulovac), Barbara Evaj (OŠ Velika Tmrovitica), Sandra Obradović (III. OŠ Bjelovar), Marina Petrneš (OŠ Sirač), Želimir Bato (OŠ Virovitica), Marina Rendulić (OŠ Čađavica), Vlatka Valentić (OŠ Suhopolje) i Sonja Babić (OŠ V. Nazora Virovitica).

Navedena edukacija bila je posvećena inventarizaciji i samostalnoj obradi knjižnične građe te ostalim poslovima vezanim uz modul Knjiga (ispis naljepnica, ispis kataložnih kartica, inventarnih knjiga, biltena prinova...).

"Edukacija u knjižničnom programu MetelWin - I. dio", održana je 5. studenoga 2008. Ovoj edukaciji koja je posvećena uglavnom preuzimanju gotovih zapisa ili iz baze ili preko interneta, te ostalim poslovima nakon preuzimanja (inventarizacija, ispis naljepnica, učlanjivanje korisnika, ispis naljepnica za članove, osnove pretraživanja, osnove posudbe građe, restauracija i zaštita podataka...) odazvalo se 14 knjižničara iz narodnih i školskih knjižnica obadrije županija: Irena Gomezelj (Pučka knjižnica Daruvar), Mirjana Kotromanović (Gradska knjižnica Virovitica), Romana Petrlić (Gradska knjižnica S. Kolar Čazma), Tatjana Selak (Srednja škola Čazma), Josip Strija (Gimnazija P. Preradovića Virovitica), Tanja Kolar-Janković (Tehnička škola Virovitica), Marija Magoc-Delalić (II. OŠ Bjelovar), Branko Časić (IV. OŠ Bjelovar), Margareta Šustra (OŠ Garešnica), Sandra Obradović (III. OŠ Bjelovar), Vlatka Tokić (OŠ Đulovac), Miljenko Kovačić (OŠ Čazma), Morena Mandić (OŠ Dežanovac) i Ivana Vidak (OŠ Virovitica).

Stjecanje novih znanja i vještina, upoznavanje knjižničnog programa, razmjena iskustava knjižničara, osnovni su zadaci spomenutih edukacija koje se uspješno održavaju od 2001.

Voditeljima edukacija u Metelu Danku Tkalcu, programeru i Iliji Pejiću, višem knjižničaru, pridružila se i Silvija Perić, dipl. knjižničarka i nova voditeljica ŽMS-a za Virovitičko-podravsku županiju.

MATIČNA ŽUPANIJSKA KNJIŽNIČNA SLUŽBA U VIROVITIČKO-PODRAVSKOJ ŽUPANIJI

Piše: Silvija Perić

Na temelju članka 31. Zakona o knjižnicama (Narodne novine, broj 105/97, 5/98 i 104/00) i članka 9. Pravilnika o matičnoj djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, broj 43/01), ministar kulture na prijedlog Hrvatskog knjižničnog vijeća i uz prethodnu suglasnost ministra znanosti, obrazovanja i športa, odredio je da Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica obavlja temeljnu djelatnost Županijske matične narodne knjižnice za narodne i školske knjižnice na području Virovitičko-podravске županije. Rješenje je stupilo na snagu 24. lipnja 2008. godine.

Ovim rješenjem Narodna knjižnica "Petar Preradović" iz Bjelovara s voditeljem Matične službe Ilijom Pejićem, višim knjižničarem, koja je do sada obavljala matičnu djelatnost za narodne i školske knjižnice Virovitičko-

Prvo u nizu predavanja u suradnji Županijske matične službe VPŽ-a i CSSU-a iz NSK u Zagrebu

-podravske županije, ostaje knjižnicom koja obavlja matičnu djelatnost za knjižnice Bjelovarsko-bilogorske županije.

Temeljni poslovi naše nove službe su poslovi stručnog nadzora nad radom knjižnica, trajno stručno osposobljavanje i usavršavanje knjižničnog osoblja te pružanje stručno-savjetodavne pomoći knjižnicama. Razvojni poslovi su vezani za poslove planiranja i programiranja razvoja i unaprjeđivanja stručnog rada u knjižnicama te unaprjeđivanja djelatnosti knjižnica u cjelini kao i njihovo međusobno povezivanje u knjižnično-informacijski sustav Republike Hrvatske.

Temeljne i razvojne poslove Županijska matična služba obavlja u suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom

knjižnicom koja je središte hrvatskog knjižničnog sustava i središnja matična knjižnica za sve vrste knjižnica na području Republike Hrvatske.

Mrežu narodnih i školskih knjižnica na području Virovitičko-podravske županije čini ukupno 28 knjižnica: 4 gradske, jedna općinska, 6 knjižnica osnovnih škola i 7 knjižnica srednjih škola.

Voditeljicom Županijske matične knjižnične službe u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica imenovana je Silvija Perić, dipl. knjižničarka koja će nastojati svojim radom i suradnjom s kolegama doprinijeti razvoju i unaprjeđenju knjižničnog sustava Republike Hrvatske.

RADNA GRUPA KNJIŽNICA MANJINA

Piše : *Fanička Stehna*

U prostorijama Hrvatskog knjižničnog društva, u zgradi Nacionalne i sveučilišne knjižnice, 4. veljače 2009. godine održala se prva konstituirajuća sjednica Radne grupe za manjinske knjižnice. Radna grupa se već duže vrijeme suočavala s poteškoćama u radu te se nije do Skupštine u Puli izabrao novi predsjednik. Stoga se odlučilo da se Radna grupa ponovo sazove i konstituiraju. U tu svrhu je u prosincu 2008. godine odaslan dopis svim manjinskim knjižnicama da se izjasne žele li raditi u Radnoj grupi. Svi su se izjasnili pozitivno te su pozvani na konstituirajući sastanak. Osim voditelja Središnjih knjižnica manjina, sastanku je prisustvovala predsjednica HKD-a Zdenka Sviben, a predsjednica Sekcije za narodne knjižnice Ljiljana Črnjar vodila je sastanak. Na dnevnom redu bilo je: Konstituiranje Radne grupe, izbor predsjednika Radne grupe, plan i program za 2009. godinu i razno. Nakon mnoštva prijedloga i rasprava doneseni su zaključci.

Radna grupa za manjinske knjižnice broji ukupno 10 članova. Nova predsjednica Radne grupe za manjinske knjižnice je Liana Diković, voditeljica Središnje knjižnice Talijana. Svi članovi su prihvatili da zaključci okruglog stola u Puli budu temeljni plan rada Radne grupe u 2009. godini.

Iz usvojenog Plana rada izdvajamo: predstavljanje Radne grupe na web stranici HKD-a, predstavljanje Središnjih manjinskih knjižnica na Portalu narodnih knjižnica u RH, uspostava redovite suradnje sa Zavodom za knjižničarstvo NSK-e, izrada promidžbenog letka o radu Središnjih knjižnica manjina, uspostava suradnje s veleposlanstvima i knjižničarskim društvima matičnih država...

Na kraju, svi sudionici sastanka izrazili su zadovoljstvo zbog ponovne uspostave rada Radne grupe, a prvi korak će biti predstavljanje na web stranici HKD-a.

INTERKULTURALNI DIJALOG U KNJIŽNICAMA

Pula, 30. listopada 2008.

Piše : *Fanička Stehna*

Odlukom Europskog parlamenta 2008. godina proglašena je Europskom godinom interkulturalnog dijaloga, a Glavna skupština Ujedinjenih naroda proglasila je 2008. Međunarodnom godinom jezika.

Ovim povodom je u Gradskoj knjižnici i čitaonici Pula, 30. listopada 2008., održan okrugli stol pod nazivom Multikulturalnost u knjižnici: knjižnične usluge za pripadnike manjina. Kad govorimo o knjižničnim uslugama za pripadnike manjina, onda je to bio pogodan trenutak za raspravu o važnosti višejezičnosti i stanju u narodnim knjižnicama u Hrvatskoj.

U radu stručnog skupa sudjelovali su kolege iz Italije i Slovenije, koji su predstavili svoje spoznaje i iskustva u radu. Romano Vecchietti, ravnatelj Gradske knjižnice iz Udina, govorio je o važnosti očuvanja furlanskog di-

Izlaganje Amalie Petronio

jalekta i drugih dijalekata koji su prisutni u regiji Friuli - Venezia Giulia te se osvrnuo i na pravne propise o nacionalnim manjinama u knjižnicama, koji su u velikoj mjeri unaprijeđeni novim regionalnim zakonskim aktom pokrajine Friuli-Venezia Giulia.

Kolegica Amalia Petronio, voditeljica informacijskog centra za talijansku narodnost Središnje knjižnice u Koprju, govorila je o aktualnostima svog odjela koji već dva desetljeća prati knjižnične potrebe talijanske nacionalne manjine u Sloveniji.

U drugom dijelu ovog skupa, ravnateljica Gradske knjižnice i čitaonice Pula, Nela Načinović, osvrnula se na sam početak promišljanja o potrebi uvođenja posebnih knjižničnih zbirki za pripadnike nacionalnih manjina, kada se krajem osamdesetih godina prošloga stoljeća krenulo s prvim razgovorima, predlagateljima i odlukama o uključivanju informacijskih potreba manjina u razvoj knjižničkog sustava Republike Hrvatske.

Voditelji Središnjih knjižnica nacionalnih manjina u Hrvatskoj predstavili su praktične primjere rada unutar svojih knjižnica. Željko Mavretić, voditelj Središnje knjižnice Slovenaca i Frida Biščan, ravnateljica Gradske knjižnice u Karlovcu, govorili su o kulturnim djelatnostima unutar knjižničarstva kao osnovama međunarodne kulturne razmjene. Fanika Stehna, voditeljica Središnje

knjižnice Čeha iz Daruvara, govorila je o iskustvima knjižnica u Republici Češkoj.

Ružica Vinčak, voditeljica Središnje knjižnice Slovaka i Blaža Pavlović-Radmanović, ravnateljica Narodne knjižnice Našice, predstavile su praktične primjere rada Središnje knjižnice Slovaka.

Julija Koš, voditeljica knjižnice Židovske općine Zagreb, osvrnula se na rad svoje Knjižnice koja je primjer dobre prakse u njegovanju multikulturalnosti u široj zajednici, odnosno most za bolje međusobno upoznavanje. Ljiljana Šorgić iz Narodne knjižnice Sisak prezentirala je kako su u sisačkoj Knjižnici osigurali manjinskoj zajednici Čeha literaturu na češkom jeziku, promičući tako svijest o vlastitom kulturnom naslijeđu. Na kraju je govorila Liana Diković o Središnjoj knjižnici za talijansku nacionalnu manjinu koja djeluje pri Gradskoj knjižnici Pula. Središnja knjižnica Talijana proslavila je 17. godinu svog uspješnog djelovanja kao svojevrsni kulturni centar za očuvanje i afirmaciju talijanskog jezika i kulture.

Glavni cilj skupa bio je sagledavanje mogućih pravaca suradnje i koordinacija postojećeg modela. Predloženo je nekoliko inicijativa i zaključaka. Jedan od njih je da model Središnjih knjižnica treba razvijati dalje, a samim tim slijede se europska, odnosno svjetska načela.

JUBILARNA 20. PROLJETNA ŠKOLA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA

Piše: Zorka Renić

Knjižničari na stručnoj ekskurziji

U Opatiji je od 2. do 5. travnja 2008 održana jubilara 20. proljetna škola školskih knjižničara Republike Hrvatske. Iznimno je malo profesija koje se mogu pohvaliti tako bogatom tradicijom i programom obaveznog stručnog usavršavanja. Školski knjižničari našeg Društva iz svih županija prisutni su na Proljetnim školama od samih početaka često kao aktivni sudionici, predavači, voditelji radionica.

Središnja tema 20. proljetne škole školskih knjižničara bila je: "Suradnja u informacijskom društvu - s obzirom na potrebe školskoga knjižničarstva". Istaknute su i podteme: Programi i oblici suradnje školske knjižnice u globalnom informacijskom okruženju, Uporaba informacijske tehnologije u školskom knjižničarstvu (blogovi, Wikipedija, suradnički softveri...), Primjena informatičkih i informacijskih znanja i vještina, suradnja u izradi didaktičkog materijala, Uloga školskoga knjižničara u osposobljavanju učenika za život u društvu znanja (informacijska pismenost, računalna pismenost, pismenosti 21. stoljeća), e-učenje, repozitoriji i uloga školskoga knjižničara, Obrazovanje u virtualnom okruženju i školsko knjižničarstvo. Cilj ove škole bio je upoznavanje sudionika (ovaj put čak 500!) s konkretnim mogućnostima suradnje u informacijskom društvu te poticanje na primjenu u svakodnevnoj praksi. Već se ustalila praksa da se rad Proljetne škole odvija kroz nekoliko oblika: plenarna izlaganja, stvaralačke i pedagoške radionice, debate, izlaganje na plakatima, izložbe, kulturni programi, video i CD projekcije, prikazi zajedničkih projekata, stručna eskurzija.

Organizatori i suorganizatori Proljetne škole bili su Agencija za odgoj i obrazovanje, Filozofski fakultet u Zagrebu - Odsjek za informacijske znanosti, Hrvatska udruga školskih knjižničara, Prva sušačka gimnazija u Rijeci, Gimnazija Eugena Kumičića Opatija te Hotelijersko-turistička škola Opatija.

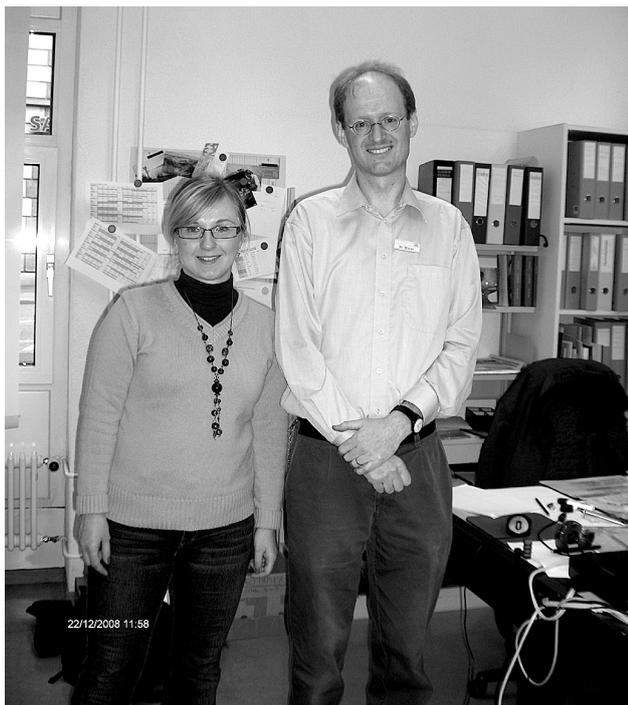
KNJIŽNICE U ŠVICARSKOJ

Piše: Alica Bačeković Pavelić

Zahvaljujući suprugovoj sportskoj karijeri, životni me put krajem 2008. godine na nekoliko mjeseci odveo u zemlju banaka, satova, sira i čokolade - Švicarsku. Kao jedna od privredno najrazvijenijih europskih zemalja, Švicarska pripada zemljama čiji je životni standard stanovništva među najvišima na svijetu. Osim po iznimnoj ljepoti krajolika, Švicarska je poznata po svojoj stoljetnoj neutralnosti u političkim i ekonomskim razmjerima, radi čega je oduvijek zanimljiva brojnim strancima koji danas čine preko 20% njezina stanovništva, među kojima je i oko 35.000 Hrvata. Podijeljena je u 26 kantona, a jezično u četiri područja (njemačko, talijansko, francusko i retoromansko), čiji su jezici ravnopravni i priznati kao službeni. Impresionirana švicarskom kulturom i multietničkom raznolikošću, zanimalo me kako izgledaju i funkcioniraju švicarske knjižnice.

Zürich je po broju stanovnika najveći švicarski grad te glavno trgovačko i kulturno središte države. Krase ga brojne kulturne znamenitosti, među kojima se nalazi i Zentralbibliothek Zürich (Središnja knjižnica) koju sam posjetila. Knjižnica je smještena na adresi Zähringerplatz 6, u središnjem, povijesnom dijelu gradu, nedaleko lijeve obale rijeke Limmat i jedna je od najvećih švicarskih knjižnica s preko 5.000.000 knjižničnih jedinica. Ona je "tri u jedan knjižnica": kantonalna, gradska i sveučilišna. Po svojim uslugama i građi koju posjeduje najbliža je sveučilišnoj knjižnici, što sam uočila već na ulazu knjižnice na čijim sam stepenicama susrela mnogo mladih ljudi. Korisnici knjižnice mogu biti osobe starije od 16 godina sa stalnim prebivalištem u Švicarskoj. Članarina i korištenje interneta su besplatni, ali mnoge se usluge ipak naplaćuju: fotokopiranje, skeniranje, ispis dokume-

nata, dostava knjiga kući. Otvorena je radnim danom od 8 do 20 sati, a subotom od 8 do 16 sati. Kao ponajprije sveučilišna knjižnica, Zentralbibliothek svojim korisnicima, uz referentnu literaturu, pruža literaturu iz svih znanstvenih područja, napose društvenih znanosti. Stoga je većina knjižnične građe na jeziku znanosti - engleskome, a tek onda na njemačkom, francuskom, španjolskom te talijanskom jeziku. Budući da u Zürichu ima dosta Hrvata, zanimalo me ima li knjiga na hrvatskom jeziku. Uz pomoć moga vodiča po knjižnici, gospodina Matthiasa Müllera, u katalogu sam pronašla 1087 naslova hrvatskih knjiga koje su knjižnici, uglavnom, poklonjene i nisu sustavno obrađene.

U društvu knjižničara Matthiasa Müllera

Glavni ulaz u Zentralbibliothek

Švicarske su knjižnice u sustavu IDS (Informationsverbund Deutschschweiz) informacijske mreže kojoj, između ostalog, pripada i NEBIS sustav. NEBIS katalog sadrži preko 3 milijuna naslova, uključujući knjige, serijske publikacije, časopise i neknjižnu građu, a Zentralbibliothek je, uz još osamdesetak knjižnica sa svih švicarskih jezičnih područja, dio NEBIS mreže. Korisnici mogu samostalno koristiti on-line katalog, koji je dostupan i na web stranici knjižnice www.zb.uzh.ch, te sami na policama potražiti knjigu, ukoliko je ona u slobodnome pristupu. Knjige starije od sto godina mogu se koristiti samo u čitaonici, nisu u slobodnom pristupu, a nalaze se na četvrtom i petom katu ispod zemlje. Transport knjiga od kata do kata odvija se pomoću dizala i kutija na pomičnim vrpčama. Kao i većina drugih knjižnica, i ova ima problema s nedostatkom prostora, koji je zasada riješen zahvaljujući lako pomičnim policama postavljenim na klizne kanaliće

koje se vrlo lako pomiču tik jedna uz drugu i tako povećavaju prostor za još koju policu.

U prostoru Knjižnice nalazi se i pet posebnih zbirki: Grafička zbirka, Zbirka rukopisa, Zbirka karata, Glazbena zbirka te Zbirka starih knjiga. Zbog nedostatka vremena razgledala sam samo Glazbenu zbirku koja je fizički odvojena od centralne zgrade i koja se od 1996. godine nalazi na nekadašnjem koru Crkve propovjednika (Predigerkirche), smještene odmah uz zgradu knjižnice. Zbirka sadrži oko 100.000 notnih zapisa te oko 40.000 različitih nosača zvuka: gramofonskih ploča, CD-a. U njezinom se prostoru često održavaju koncerti koji su samo dio stalnih kulturnih zbivanja koje knjižnica nudi svojim korisnicima.

Uz građu spomenute zbirke, knjižnica broji gotovo 4.000.000 knjiga, 220.000 grafika, 124.000 rukopisa, 243.000 geografskih karata, 8.400 časopisa, 35.000 tekstova elektroničkih časopisa te 190 naslova novina.

Bilo kuda, Hrvatice svuda

Svake se godine knjižnični fond obnovi s gotovo 100.000 novih knjižničnih jedinica. Kako bi se gotovo 500.000 njezinih korisnika godišnje moglo snaći u knjižnici, svaki se tjedan organiziraju radionice na kojima korisnici uče kako pretražiti bazu podataka, koristiti pojedine zbirke, pronaći i koristiti elektroničke časopise, itd. U tijeku je i projekt digitalizacije naslovnica i kazala svih knjiga u knjižnici, što će svakako pomoći i knjižničarima i korisnicima u pronalaženju građe.

Ugodno sam se iznenadila i razveselila kada sam na kraju obilaska saznala da u knjižnici radi i jedna Hrvatica. Gospođa Vesna Plazibat radi na međuknjižničnoj posudbi te surađuje s ostalim švicarskim i europskim knjižnicama pa tako i s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu. Nakon ugodnog druženja s kolegicom Plazibat i kolegom Müllerom, nakratko sam posjetila još jednu knjižnicu, udaljenu stotinjak metara od Središnje knjižnice. Pestalozzi bibliothek Zürich u Zähringerstrasse 17 samo je jedan od 15 ogranaka Pestalozzi knjižnica u gradu Zürichu. Pripada javnim, odnosno narodnim knjižnicama (public library) te je djelomično u privatnom vlasništvu. Za razliku od Zentralbibliothek koja sadrži "ozbiljniju" literaturu, Pestalozzi knjižnice otvorene su široj čitateljskoj publici (od najmlađih do najstarijih) i nude raznoliku građu: knjige, časopise, novine, multimedijalnu građu. Korisnici se mogu učlaniti na jedan mjesec ili na godinu dana. Godišnja članarina u iznosu od 45 CHF omogućava posudbu čak 25 knjižničnih jedinica odjednom, a od 30 CHF godišnje omogućava posudbu dviju jedinica odjednom. Ogranak koji sam razgledala nedavno je obnovljen tako da je prostor moderno ureden, svijetao i prostran. Nemaju knjige na hrvatskom jeziku, ali zato imaju nekoliko desetaka turističkih vodiča Hrvatske te nekoliko knjiga o novijoj hrvatskoj povijesti na njemačkom jeziku.

U Pestalozzi knjižnici

Švicarske se knjižnice po svojoj misiji i poslanju ne razlikuju mnogo od hrvatskih, ali su opremljenije i bogatije, dok su švicarski knjižničari među bolje plaćenim zanimanjima u državi. Autorica ovoga teksta se, nakon boravka u Švicarskoj, vratila na plaću hrvatskog školskog knjižničara, ali bogatija za još jedno iskustvo.

NAKLADNIŠTVO U KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKOJ ŽUPANIJI 2008. GODINE

Piše: *Josipa Strmečki*

Ako je lokalno izdavaštvo u neku ruku odraz onog šireg, nacionalnog, onda bismo s proteklom godinom mogli biti zadovoljni. Mnogi su nakladnici u 2008. objavili obilje zanimljivih i raznovrsnih naslova, a knjige se unatrag nekoliko godina polako, ali sigurno sele s polica knjižara i knjižnica u neke druge prostore: od kioska, trgovina pa do virtualnih svjetova interneta. Svojevrsna revija i promocija nakladništva Koprivničko-križevačke županije tradicionalno se postavlja u izlozima Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica već više od desetljeća. Te knjige, odnosno građa, postaju integralni dio Zavičajne zbirke, koja time postaje dragocjeni čuvar lokalne baštine. Trenutno u ovoj je zbirci zastupljeno preko dvije tisuće naslova koji govore o kulturi, prošlosti i sadašnjosti ovog dijela Podravine čiji su autori živjeli i stvarali ili još uvijek djeluju u našem kraju. Mnogi od njih davno su prešli lokalne okvire, pa iako ne žive u Podravini, nose je u svom srcu i stvaralaštvu.

Uz zavičajne autore osobito veseli čvrsta i stabilna pozicija domaćih nakladnika. Odličnu godinu ostvario je "Šareni dućan" i ponovo nas iznenadio zanimljivim knjigama iz područja književnosti i glazbe, od kojih se neke prvi put pojavljuju na hrvatskom jeziku. Tako se po izboru "Jutarnjeg lista" među 25 najboljih naslova strane beletristike objavljene u 2008. našla i knjiga Najljepša žena u gradu i druge priče Charlesa Bukowskog upravo u izdanju "Šarenog dućana".

Značajnu knjigu u nacionalnim okvirima objavio je i križevački nakladnik "Veda". Radi se o trećem svesku monografije Hrvatska pisana kultura. Inače, prvi svezak uvršten je među 17 najljepših hrvatskih knjiga koje su bile izložene na sajmovima u Frankfurtu i Leipzigu 2006. godine. I knjižnice se često pojavljuju kao nakladnici odabranih djela, a Gradska knjižnica Đurđevac u prošloj je godini objavila slikovnicu "Priča o Jakovu oblaku" poznate književnice Božice Jelušić, osvrt na vinogradarsku tradiciju đurđevačkoga kraja pod naslovom "25 ljeta đurđevčki vinogradari vino toče" te "San u močvari: legenda o picoku" Marinka Ivaniševića. Potonja knjiga ima i svoju CD verziju što će zasigurno obradovati sve one koji iz bilo kakvih razloga ne mogu čitati crni tisak.

Koprivnički ogranak Matice hrvatske objavio je sjajnu monografiju prirodne baštine Kalnika autora Radovana Kranjčeva koja također prelazi regionalne okvire. Isto bi se moglo reći i za Odjek Neretve Enerike Bijač, svojevrsni multidisciplinarni projekt u kojem se skladno isprepliću književnost sa slikarstvom, kulinarstvom, poezijom, etnografijom... Prošlogodišnja knjižna produkcija sadrži i druga vrijedna djela koja se tematski odnose na Županiju ili su tiskana na njenom području.

Kao što je i za očekivati, najveću knjižnu produkciju bilježi koprivničko područje:

ARAMBAŠIĆ, Branka, PRELOGOVIĆ, Sanja, VRGOČ, Danica. Koprivničko-križevačka županija: zavičajni priručnik za učenice i učenike. Zagreb: Školska knjiga, 2008.

BIELE sejne: zbornik recitala Josip Ozimec 1999.-2008. Marija Bistrica : Radio Marija Bistrica, 2008. (Zastupljeni zavičajni autori)

BILI smo prvi kad je trebalo ili aktivnosti UBIUDR. Koprivnica: Alineja d.o.o.(UBIUDR Podravka), 2008.

ČIČIN-MAŠANSKER, Ivo. Fotografije. Koprivnica : Pastoral, 2008.

FRČKO, Milan. Beleštin. Prelog : Književni krug, 2008.

FRČKO, Milan. Duševni samostan. Prelog : Književni krug, 2008.

KOPRIVNIČKI književni godišnjak 2008. Koprivnica : Ogranak Matice hrvatske, 2008.

KRIŽANIĆ, Janko. Apiterapija - Alliterapija : liječenje medom i češnjakom. Koprivnica : Ergon, 2008.

KUŠEC, Mladen. Tajne zagonetne šume. Zagreb : Udruga Tonkica Palonkica frrr, 2008. Uz ovu knjigu samo jedno malo pojašnjenje. Tiskana je u koprivničkoj tiskari "Baltazar", a priča je vezana uz Osnovnu školu Bakovića, njene malobrojne učenike i nadaleko poznatog učitelja Radovana.

MARKAČ, Leonard. Močile: mjesto, crkva, župa. Močile: Župa Uznesenja Blažene Djevice Marije, 2008.

MARKOTA, Jasmina. Tradicijske frizure Podravine. Koprivnica : Bogadigrafika, 2008.

MATOTAN, Zdravko. Zeljasto povrće : (kupus, kelj, kelj pupčar, cvjetača, brokula, korabica, kineski kupus, kineska raštika i raštika). Bjelovar : Neron, 2008.

MATOTAN, Zdravko. Plodovito povrće I : (paprika, rajčica, patlidžan). Bjelovar : Neron, 2008.

MIHOKOVIĆ-KUMRIĆ, Nada. Rep, ali ne lastin : roman. Velika Gorica : vlast. nakl., 2008.

OPĆINA ĐELEKOVEC : povijesno zemljopisna monografija : posvećeno 675. obljetnici prvog spomena Đelekovca (1332.-2007.), 575. obljetnici prvog spomena Imbriovca (1433.-2008.), 120. obljetnici rođenja Mihovila Pavleka Miškine (1887.-2007.) Samobor : Meridijani, 2008.

PLEŠE, Branko. Nogometni klub Slaven Belupo, Koprivnica : 1907.-2007. Koprivnica : Nogometni klub Slaven, 2008.

PAVLEK, Zvonimir. Branding : kako izgraditi najbolju marku. Zagreb : M.E.P. Consult, 2008.

PETTAN, Svanibor. Josip Široki Baček: prvi hrvatski doktor muzikologija. Virje: Odbor Martinjskih dana općine Virje, 2008.

PODRAVSKI zbornik. Koprivnica : Muzej grada Koprivnice, 2008.

PROSENJAK, Božidar. Eko-baka. Zagreb : Karista, 2008.

SPOMENICA Općine Gola: u povodu 100. obljetnice Marvogojske udruge Gola : 1908.-2008. Koprivnica: Mali princ, 2008.

STRBAD, Franjo. Kapi s krova. Koprivnica : Bogadigrafika, 2008.

ŠADEK, Vladimir. Molvarska Podravina: i druge studije: izbor studija i radova. Molve: Općina Molve, 2008.

ŠOPRON - grad kulture i suradnje : s opisom grada trgovačkog pripravnika Mije Krešića iz 1838./1840. i drugim dodacima. Samobor : Izdavačka kuća Meridijani ; Zagreb : Družba Braća Hrvatskoga Zmaja, 2008. (Jedan od zastupljenih, zavičajnih autora je i dr. D. Feletar).

TAKAČ, Sanda. Promijenjena. Varaždinske Toplice : Tonimir, 2008.

TODOROVSKI, Zvonko: Mjesečev prolaz: sve velike stvari vide se u malom gradu. Koprivnica : Pastoral, 2008.

TOMAC, Zvonimir. Umorno cvijeće. Rijeka : vlastita naklada, 2008.

TOMAC, Zvonimir. Sam sa sobom: nedorečeni monolozi. Rijeka : vlastita naklada, 2008.

VODIČ za starije osobe Koprivničko-križevačke županije. Koprivnica : Klub za starije osobe "Mariška", 2008.

VRBNJAK, Robert. Dobitnik. Zagreb : Slovo, 2008.

ZBORNİK o mons. dr. Jurju Magjercu : povodom 50-godišnjice smrti. Molve : Općina Molve ; Zagreb : Hrvatski institut za povijest, 2008.

I za kraj, na jednom mjestu donosimo zaista impresivan popis prošlogodišnjih izdanja Šarenog dućana:

BIERCE, Ambrose. Đavolji rječnik. Koprivnica : Šareni dućan, 2008.

BRAUTIGAN, Richard. Lov na pastreve u Americi. Koprivnica : Šareni dućan, 2008.

BUKOWSKI, Charles. Najljepša žena u gradu i druge priče. Koprivnica : Šareni dućan, 2008.

BUKOWSKI, Charles. Nema publike; Donesi mi ljubav. Koprivnica : Šareni dućan, 2008.

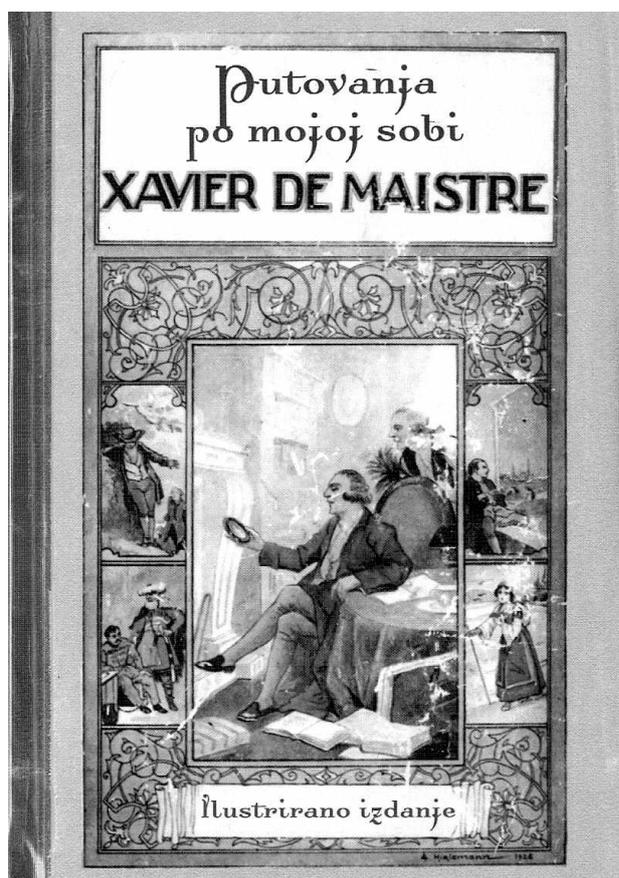
CRUMB, Robert. Muzika. Koprivnica : Šareni dućan, 2008.

KEROUAC, Jack. Na cesti. Koprivnica : Šareni dućan, 2008.

LEONARD, ELMORE. Kaubojske priče : u 3:10 za Yumu i druge priče sa Divljeg zapada. Koprivnica : Šareni dućan, 2008.

LOON, JOANNIS VAN. Moj prijatelj Rembrandt. Koprivnica : Šareni dućan, 2008.

MAISTRE, Xavier de. Putovanje po mojoj sobi. Koprivnica : Šareni dućan, 2008.

MACCOY, Horace. I konje ubijaju, zar ne? Koprivnica : Šareni dućan, 2008.

PROULX, E. Annie. Izbliza : planina Brokeback i druge priče iz Wyominga. Koprivnica : Šareni dućan, 2008.

QUENEAU, Raymond. Stilske vježbe. Koprivnica : Šareni dućan, 2008.

YALOM, Irvin D. Kad je Nietzsche plakao. Koprivnica : Šareni dućan, 2008.

BJELOVARSKO NAKLADNIŠTVO U 2008. GODINI

Piše: Tina Gatalica

Pučki kalendar Bjelovarsko-bilogorske županije : 2008. / [urednik Stjepan Horvat ; fotografije Dubravka Dragičević...[et al.]. - Bjelovar : Čvor, 2008.

Pučki kalendar za 2008. godinu donosi kratke informacije i sažete preglede iz života Bjelovarsko-bilogorske županije u prošlosti i sadašnjosti. Rubrike pokrivaju društvena, politička, gospodarska, kulturna i sportska događanja te običaje ljudi ovoga kraja.

Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru : 1 / [glavni i odgovorni urednik Slobodan Kaštela]. - Zagreb ; Bjelovar : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, 2008.

U prvom broju Radova objavljeno je trinaest stručnih članaka sa znanstvenog skupa pod nazivom 250. obljetnica Bjelovara : izgradnja i razvoj 1756.-2006., koji je održan u Bjelovaru u prosincu 2006. godine. Autori su, istražujući dva i pol stoljeća dugu povijest Bjelovara, ukazali da je Bjelovar bio predmetom mnogih kartografskih prikaza sve od 1639. Rezultati istraživanja pokazali su također da je Bjelovar bio ne samo važno vojno središte, nego i privredno, školsko, kulturno, književno i multikulturalno.

ĆURAK, Mato : Moji suborci : Domovinski rat 1990. - 1995. - Zagreb : Grafocentar ; Bjelovar : UDVDR Bjelovar, 2008.

Knjiga sjećanja sudionika Domovinskog rata s područja općina Bjelovar, Veliko Trojstvo, Velika Pisanica, Kapela, Šandrovac, Nova Rača, Veliki Grđevac, Čazma, Daruvar, Grubišno Polje, Virovitica, Slatina, Pakrac, Lipik, Novska i Nova Gradiška važan je doprinos poznavanju novije hrvatske povijesti i izvor za lokalnu povijest vojske, policije, dragovoljačkih postrojbi, političkih događanja i ratnih sukoba.

STUDIRATI u Bjelovaru : [programska knjižica] / [uredila Tatjana Badrov]. - Bjelovar : Poslovni park Bjelovar, 2008. (Bjelovar : Dizajn Andrej)

Vodič visokoškolskog obrazovanja u Bjelovaru. U njemu se nalaze najvažniji podatci o Visokoj tehničkoj školi i studiju mehatronike te studiju poduzetništva što ga provode zagrebački i riječki Ekonomski fakultet.

EKONOMSKA i birotehnička škola (Bjelovar) : Školska godina 2006. / 2007. - Bjelovar : Ekonomska i birotehnička škola, 2008. (Bjelovar : Amanita)

Godišnjak Ekonomske i birotehničke škole za 2006./2007. priredili su Snježana Bjelovarac-Hrestak i Vojislav Kranželić. U njemu su zabilježena najvažnija događanja u ovoj školskoj godini te predstavlja značajan izvor za proučavanje školstva u Bjelovaru.

KOMERCIJALNA i trgovačka škola (Bjelovar) : Ljetopis 2008. - Bjelovar : Neron, 2008.

Na 63 stranice s puno fotografija u boji u ovom je ljetopisu svoj jednogodišnji rad - školski i izvanškolski - predstavila Komercijalna i trgovačka škola iz Bjelovara.

ŠIMIĆ, Jure : Veterinarska stanica Bjelovar d.o.o. - Bjelovar : Neron, 2008.

Knjiga daje prikaz veterinarske službe na području bjelovarske regije, od početaka pa do danas, koja je organizirana oko Veterinarske stanice Bjelovar, ranije Veterinarske stanice "Branko Špalj". Autor je u knjizi obuhvatio i sve radne jedinice ove stanice, kao i ljekarne te veterinarsku inspekciju.

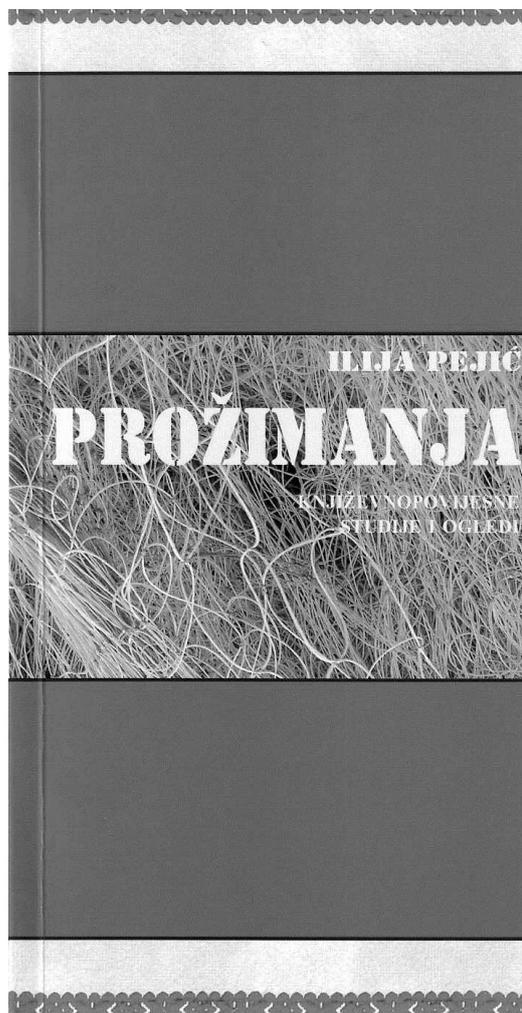
SLAVINIĆ, Siniša : Hrvatski ribički veleulovi 2007. - Bjelovar : Čvor, 2008. (Bjelovar : Čvor).

Kao što naslov kazuje, u knjizi su sakupljeni i opisani ribički veleulovi u 2007. godini i to na razini Hrvatske. Riječ je o veleulovima na slatkovodnim vodama. Knjiga obiluje mnoštvom fotografija (ribiča i riba) i podataka (o mjestu, datumu, ribi, težini ribe i priboru kojim je riba ulovljena).

SLAVINIĆ, Siniša : Mamci. - Bjelovar : Čvor, 2008. (Bjelovar : Čvor).

Ovo je prošireno i nadopunjeno izdanje knjige Prirodni mamci (Bjelovar, 1996.). To je svojevrsni leksikon i priručnik o mamcima, ovaj put s novim poglavljem o umjetnim mamcima.

PEJIĆ, Ilija : Prožimanja : književnopovijesne studije i ogledi . - Bjelovar : Hrvatski pedagoško-književni zbor, Ogranak : Neron, 2008. (Bjelovar : Agencija za izdavaštvo)

U knjizi je dan književnopovijesni pregled zavičajne književnosti bjelovarskog kulturnog kruga u 20. stoljeću. Autor je obuhvatio pisce koji su živjeli u Bjelovaru, ali i one koji su svoju punu književnu afirmaciju stjecali u Zagrebu, ili nekom drugom mjestu. Knjiga je značajna i zato što je u njoj po prvi put sustavno obrađena navedena građa.

DOŽUDIĆ, Radovan : Žene i pozdravi : komorne novele . - Bjelovar : Marigraf, 2008. (Bjelovar : Viatoni)

“U ovoj drugoj po redu knjizi novela Radovana Dožudića neprimjetno se miješaju stvarnost i fikcija, vremenski udaljena i bliža povijesna razdoblja i sadašnjost, suvremenost i klasika, prštava energija mladosti i mudrost zrelih godina. Motivi koji se pojavljuju i rečenice kojima su ispisane novele odaju veliku načitanost i duboko poznavanje i literature i čovjeka kojeg opisuju, neodoljivom lakoćom ostvarujući komunikaciju kako s čitateljem tako i s književnom tradicijom i suvremenosti.” S. Lipovec

SAMO ti sebe dajem : poetsko-slikovne razglednice Bjelovara . - Bjelovar : Grad Bjelovar : Matica hrvatska, Ogranak, 2008. (Bjelovar : Tiskara Kalisto)

Zbirku poetskih zapisa (lirskih pjesama, pjesama u prozi te meditativnih tekstova) o Bjelovaru pripremio je bjelovarski pjesnik Branko Kreštan. U knjizi je zastupljeno 40 autora - pjesnika, od onih poznatih, poput Željka Sabola, Vladimira Bažanta i Slađana Lipovca do onih koji još nemaju objavljenu samostalnu knjigu. Knjiga je ilustrirana slikama bjelovarskih likovnih umjetnika.

IVANČEK, Ladislav : Nedovršeni spomenar - Bjelovaru u pohode. - Bjelovar : Čvor, 2008.

Ovo je drugo izdanje reprezentativnog spomenara i monografije u malome kojoj je Bjelovar glavna tema. U knjizi autor donosi mnoge zanimljivosti iz života grada te napominje: “Stvarajući ovu knjigu želio sam mladim stanovnicima približiti prošlost, povezati ih s njom, potaći ih na čuvanje duha našega grada.”

Knjiga obiluje brojnim ilustracijama: ispravama, fotografijama, kartama, razglednicama.

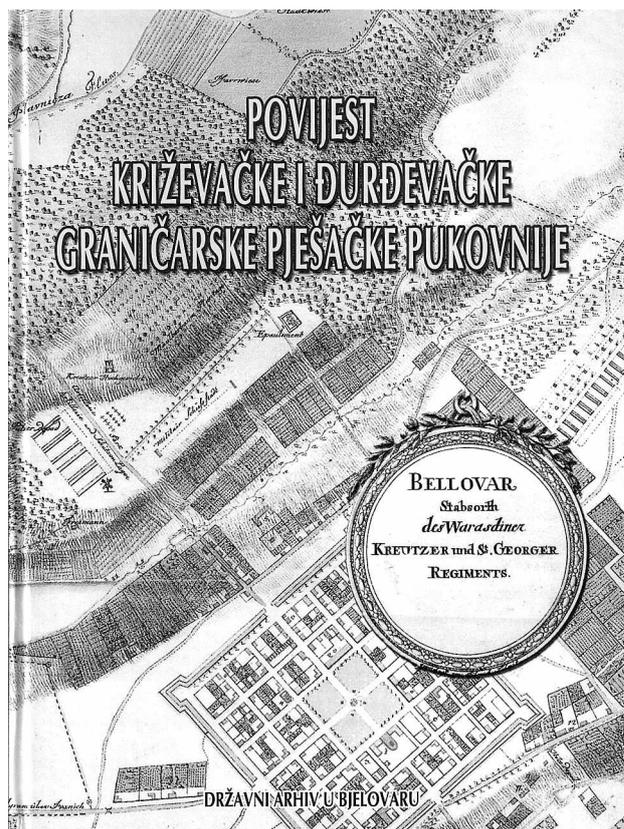
MARINIĆ, Nikolina : Pater Svetislav Stjepan Krnjak. - Donja Lomnica : Ekološki glasnik ; Bjelovar : Matica hrvatska, Ogranak, 2008.

U ovoj iscrpnoj biografiji autorica prati životni i svećenički put patera Svetislava Stjepana Krnjaka. Piše o njegovu najranijem djetinjstvu, školovanju, svećeničkom službovanju u mnogim mjestima Hrvatske i inozemstva (posebno je obrađeno njegovo službovanje u Bjelovaru) te o njegovoj publicističkoj djelatnosti.

Tekst je popraćen brojnim ilustracijama, a na kraju knjige nalazi se i bibliografija te kazalo imena.

KUENZL, Rudolf : Povijest Križevačke i Đurđevačke graničarske pješačke pukovnije. - Bjelovar : Državni arhiv Bjelovar, 2008. (Bjelovar : Čvor)

Povijest pukovnije napisana rukom austrijskog časnika Rudolfa Kuenzla posvećena je sjećanju na ratne pohode graničara Varaždinske krajine. Autor opisuje sudjelovanje hrvatskih graničara pod zastavom austrijske Monarhije u velikim europskim ratovima tijekom 18. i 19. stoljeća. Tekst je bogato ilustriran fotografijama, grafikama i planovima te kartama pojedinih europskih zemalja gdje su se odvijale ratne aktivnosti ovih pukovnja.

KATALOZI

MEDAR, Mladen : Secesija u Bjelovaru = Seession in Bjelovar = Art Nouveau in Bjelovar . - Bjelovar : Gradski muzej Bjelovar, 2008.

Katalog izložbe “Secesija u Bjelovaru” poziva na šetnju bjelovarskim ulicama i razgledavanje unutrašnjosti pojedinih građanskih kuća koje čuvaju do danas tragove secesije. Secesijski stil vidljiv je u Bjelovaru na javnim i privatnim zgradama, umjetničkom obrtu, primijenjenoj umjetnosti, slikarstvu i tiskarstvu, a to ovaj katalog i tekstom i fotografijom izvanredno dokumentira.

RUŽIĆ ROVNIJ, Tatjana / [tekst] Tonko Maroević. - Bjelovar : Gradski muzej Bjelovar, 2008.

Katalog izložbe akademske slikarice Tatjane Ružić koja je srednju školu i nižu muzičku završila u Bjelovaru. Katalog sadrži popis radova s izložbe, kratku biografiju slikarice i osvrt Tonka Maroevića na njeno slikarstvo.

GERECI, Mato / tekst Zoran Tokić. - Bjelovar : Gradski muzej Bjelovar, 2008.

Akademski slikar Mato Gereci rođen je u Garešnici, gdje i danas živi i stvara. Likovnu akademiju završio je u Zagrebu. Najčešći motiv njegova slikarskog opusa je moslavački pejzaž. Tekst o slikarevu životu i radu napisao je Zoran Tokić, a katalog je ilustriran Gerecijevim slikama.

ŠUMA okom šumara (5 ; 2008 ; Bjelovar) : [peti] 5. bjelovarski salon fotografije s međunarodnim sudjelovanjem / [predgovor Berislav Rubčić ; urednik Željko Gubijan]. - Bjelovar : Hrvatsko šumarsko društvo, Ogranak Bjelovar, 2008.

Katalog izložbe petoga salona fotografije pod nazivom “Šuma okom šumara” sadrži sve fotografije koje su bile izložene na ovom, sada već međunarodnom salonu.

Katalog ima tri cjeline: I. Nagrade i pohvale, II. Fotografije iz užeg izbora i III. Izložene fotografije.

GERIĆ, Božidar : Bjelovarski stogodišnjaci : atletika, nogomet, plivanje, tenis . - Bjelovar : Gradski muzej Bjelovar, 2008.

Atletika, nogomet, plivanje i tenis imaju stogodišnju tradiciju u Bjelovaru. Katalog je nastao kao popratni materijal istoimene izložbe, a značajan je jer donosi kratki povijesni pregled ovih sportova.

SITTA, Silvija : Oglavlja okolice Bjelovara. - Bjelovar : Gradski muzej Bjelovar, 2008.

Na 24 stranice Silvija Sitta, autorica izložbe i kataloga, donosi slikom i tekstom sve najvažnije informacije o ogjavljima ili pokrivalima za glavu koji su nošeni u okolici Bjelovara. Katalog predstavlja značajan doprinos proučavanju zavičajne etnološke baštine.

KRIŽEVAČKO NAKLADNIŠTVO U 2008. GODINI

Piše: Marjana Janeš- Žulj

Nastavljajući već uhodanu praksu, Gradska knjižnica "Franjo Marković" Križevci početkom svake godine priređuje izložbu novih izdanja knjiga s područja Križevaca i okolice. Radi se publikacijama, knjižnoj i neknjižnoj građi, koju smo uspjeli prikupiti tijekom godine i koja je sastavni dio Zavičajne zbirke CRISIENSIA (www.knjiznica-krizevci.hr).

Zavičajna zbirka je dio knjižnog fonda u kojemu čuvamo baštinu našega kraja za buduće generacije. Zadaća zavičajne zbirke je prikupljati građu koja iz različitih aspekata govori o povijesti, kulturi, gospodarstvu, događanjima i običajima Križevaca i šire okolice, čuvati to knjižno blago, ali i prezentirati široj čitalačkoj javnosti. Pri tome je važno poštivanje triju kriterija: da građa govori o kraju (Križevci i općine: Gornja Rijeka, Kalnik, Sveti Ivan Žabno i Sveti Petar Orehovec), da je tiskana ili izdana na tom području i da je autor rođen ili živi u tome kraju.

Zahvaljujemo nakladnicima, institucijama, ravnateljima, autorima i svima koji nam pomažu u prikupljanju građe za zavičajnu zbirku.

Evo kao je izgledalo nakladništvo u Križevcima u 2008. godini (prema prikupljenim podacima).

U prvom dijelu članka predstavljam KNJIGE, dok u drugom dijelu predstavljam BROŠURE, KATALOGE IZLOŽBI, KALENDARE i PERIODIČNE PUBLIKACIJE (prema abecednom popisu autora ili naslova).

KNJIGE

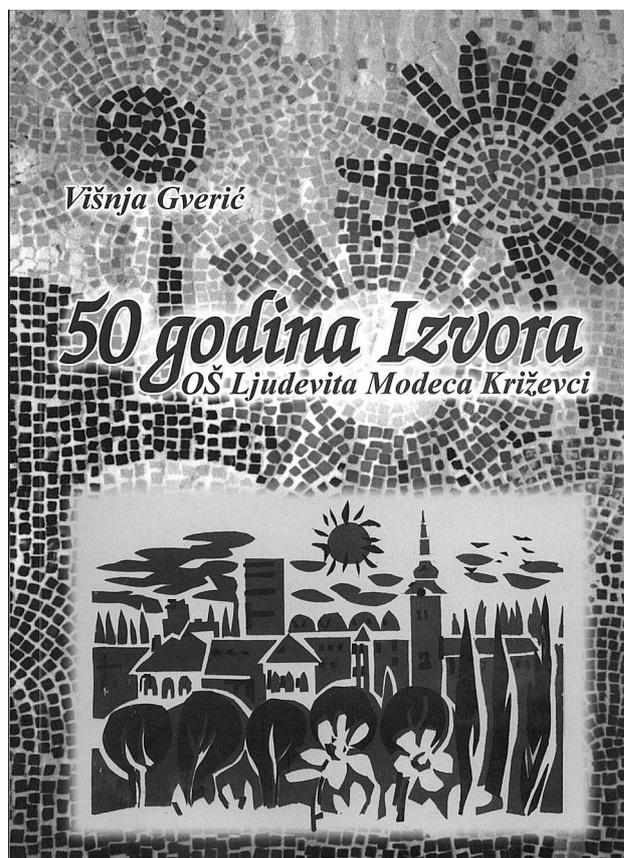
BRATULIĆ, Josip, DAMJANOVIĆ, Stjepan: Hrvatska pisana kultura: Izbor djela pisanih latinicom, glagoljicom i ćirilicom od VIII. do XXI. stoljeća, Križevci : Veda, 2008., 3. sv.: XX. i XXI. stoljeće.

Trećom knjigom Hrvatske pisane kulture akademici Josip Bratulić i Stjepan Damjanović nastavljaju s prezentacijom djela hrvatske pismenosti u vremenskom luku od VIII. do XXI. stoljeća. Cilj je ovog ambicioznog projekta predočiti svu šarolikost i sav raspon pisane kulture od VIII. stoljeća do naših dana, dakle od najstarijih spomenika pismenosti nastalih na prostoru koji su nastanili Hrvati, pa sve do pisane riječi u novom mileniju. Prvi je svezak započeo u znaku zapisa riječi u kamenu, a treći završava poviješću knjige i novom tehnologijom digitalnog zapisa.

Treći svezak (XX. i XXI. st.) na 285 stranica prikazuje oko 200 najvažnijih djela, obiluje sa preko 400 originalnih likovnih priloga u boji, opsežnim sažetcima na engleskom i njemačkom jeziku, kazalom djela i kazalom imena. Izbor djela je reprezentativan, uz pomno izabrane i odlično reproducirane ilustracije. Knjiga je namijenjena raznolikoj publici: intelektualcima, studentima, akademskoj zajednici u najširem smislu riječi, ali i svim zaljubljenicima i štovateljima hrvatske pisane kulture.

GVERIĆ, Višnja: 50 godina školskog lista Izvor: Osnovne škole Ljudevita Modeca Križevci 1957. - 2007., Križevci: Osnovna škola Ljudevita Modeca Križevci, 2008.

Školski list Izvor Osnovne škole Ljudevita Modeca Križevci, koji izlazi već punih 50 godina, dobio je zasluženu spomenicu u kojoj će svoje učeničke radove pronaći mnogi naši odrasli sugrađani.

HUSINEC, Franjo: 110 godina Crvenog križa u Križevcima, Križevci : Ogranak Matice hrvatske Križevci, 2008.

Spomen knjiga o 110. obljetnici Crvenog križa u Križevcima vrijedan je doprinos proučavanju i dokumentiranju humanitarnog rada i djelovanja Crvenog križa, najvažnije humanitarne organizacije u Hrvatskoj. Autor na pregledan, ilustrativan, dokumentiran i precizan način govori o organizaciji Crvenog križa u Hrvatskoj i u Križevcima, najvažnijih aktivnosti Crvenog križa u Križevcima, priloge o organizacijama i udrugama koje djeluju u okviru Crvenog križa, uz popis literature, izvora i recenzije naše istaknute povjesničarke, rođene Križevčanke, Jelene Borošak Marijanović.

KRANJČEV, Radovan: Iz prirodne baštine Kalničkog gorja i prigorja, Koprivnica : Ogranak Matice hrvatske Koprivnica, 2008.

Dr. sc. Radovan Kranjčev, biolog i ekolog, godinama proučava prirodni svijet Kalnika i Kalničkog prigorja što je rezultiralo ovim velikim monografskim izdanjem s mnoštvom prekrasnih fotografija u boji nastalih u vremenskom rasponu od oko 25 godina. Autor je knjigu koncipirao na nekoliko područja: Temeljna prirodno-zemljopisna obilježja, Fosili i fosiliferna nalazišta Kalničkog gorja, Fauna, Gljive, Prirodoslovno-zemljopisna i ekološka topografija Kalničkog gorja i prigorja, Skrb za Kalnik i zaštita te Literatura. Knjiga ima u dodatcima veliku zemljopisnu kartu Kalničkog gorja i prigorja.

ŠKRLEC, Miluška: Križevačkim krajem, Križevci : Križevački poduzetnički centar, 2008.

Publikacija Križevačkim krajem zamišljena je kao informativni i turistički vodič ili mala fotomonografija Križevaca i okolice (Kalničkog prigorja), dvojezično hrvatsko-englesko izdanje, namijenjeno gostima, ali i domaćem stanovništvu. Knjiga je bogato ilustrirana fotografijama u boji, a obiluje opisima najvažnijih sakralnih i kulturnih spomenika, prirodnih znamenitosti, znamenitih građevina, najvažnijih turističkih događanja, kartama, priložima, adresarima i mnoštvom korisnih informacija.

ŠRAMEK, Antun Toni: Kak' bi naši stari rekli: izreke i poslovice koje su se koristile u Svetom Ivanu Žabnu i okolici u svakodnevnom životu i međusobnim razgovorima, Sveti Ivan Žabno, KUD Tomislav Sveti Ivan Žabno, 2008.

Antun Toni Šramek neobično nas je obradovao svojom novim knjigom iz područja jezikoslovlja, etnologije i očuvanja narodne jezične baštine.

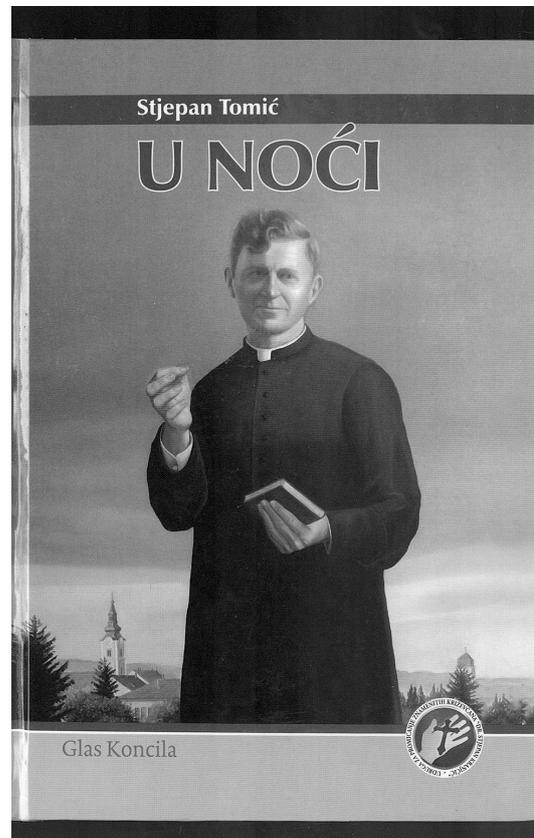
Izreke i poslovice svetoivanjskog, graničarskog kraja, koje je narod koristio u prošlosti, a koristi ih i danas, autor je bilježio i prikupljao tijekom više godina. Autor je napisao u predgovoru da se danas izrekama i poslovicama u svakodnevnom govoru više služe stariji ljudi, zato je neobično važno i vrijedno zapisivanje tih izreka i njihovo očuvanje od zaborava.

ŠKVORC, Đuro: Križevački žrtvoslov, Križevci : Hrvatski domobran, udruga ratnih veterana Zagreb - ogranak Križevci, 2008.

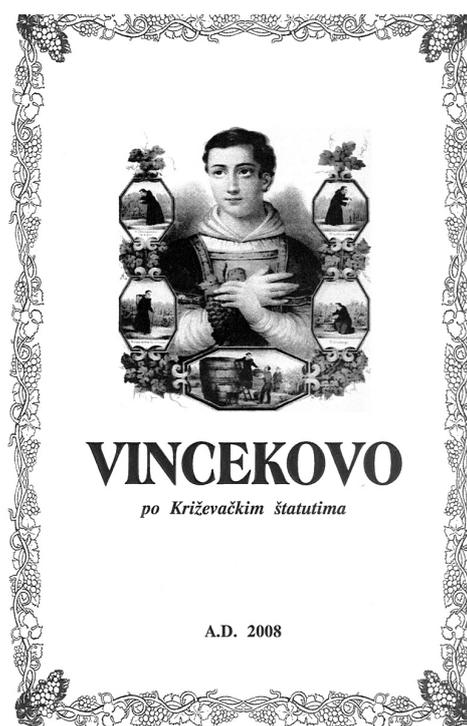
Knjiga govori o žrtvama Drugog svjetskog rata i poraća u Gradu Križevcima i općinama Gornjoj Rijeci,

Kalniku, Svetom Petru Orehovcu i Svetom Ivanu Žabnu i dijelu naše povijesti koja je manje poznata, nezabilježena i prešućivana tijekom bivše države.

TOMIĆ, Stjepan: U noći: pripovijetka, Zagreb-Križevci : Glas Koncila, 2008.

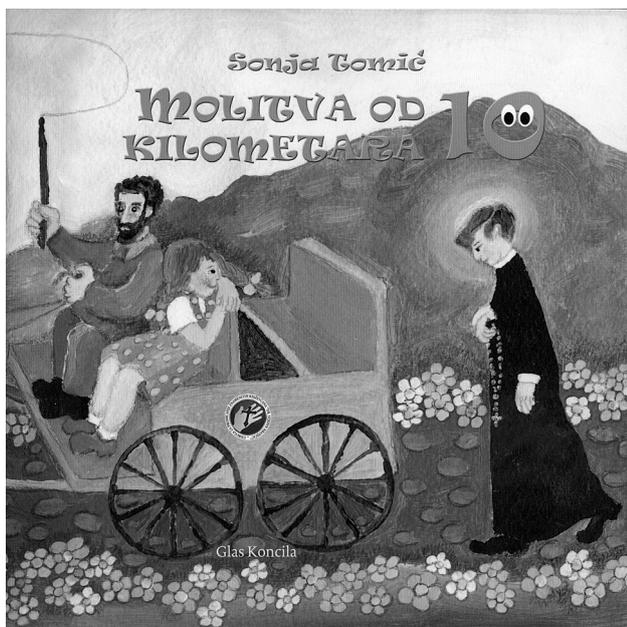
VINCEKOVO: po Križevačkim štatutima, Križevci : 4M, 2008.

SLIKOVNICE, BOJANKE i ZVUČNA KNJIGA/e-katalog DR. STJEPAN KRANJČIĆ: župnik na glasu svetosti (1918.-1968.), Križevci - Zagreb, Glas koncila, (zvučna knjiga, sadrži priče: Molitva od 10 kilometara i U noći, Sonje i Stjepana Tomića)

RIJEKA BISTRICA; tekst prilagodila Nevenka Mihal-ković-Parazajda, ilustrirala Miranda Pijuk, Križevci : Centar za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju, 2008. (slikovnica)

TOMIĆ, Sonja: Molitva od 10 kilometara, Zagreb - Križevci : Glas Koncila, 2008. (slikovnica)

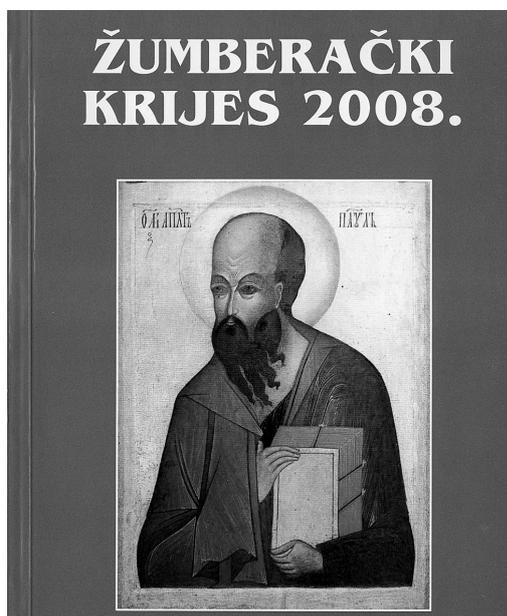

TOMIĆ, Sonja: Župnik tješitelj, Zagreb - Križevci, Glas Koncila, 2008. (bojanika)

KALENDARI

KRIŽEVCI: kalendar za 2008. godinu, Križevci : 4M, 2008.

ŽUMBERAČKI krijes: kalendar 2008., Žumberački vikarijat Križevačke biskupije

Žumberački vikarijat Križevačke biskupije i ove nas je godine obradovao svojim kalendarom Žumberački krijes za 2008. godinu. Čitatelji će u njemu naći mnoštvo zanimljivosti: grkokatolički i rimokatolički kalendar, crtice i vijesti iz života crkve i događanja po župama, iz povijesti Žumberka, književna ostvarenja, In memoriam, kalendar proštenja i adresar župnih ureda Križevačke biskupije. Ovo je vrlo vrijedan prilog očuvanju baštine grkokatoličkog reda.

KATALOZI, BROŠURE

BOBA CHIK (Grozdana Pavičić), izložba: 11.- 21. prosinca 2008., Križevci : Gradski muzej Križevci, 2008.

24. SUSRET neprofesionalnih likovnih stvaralaca Hrvatske, izložba: 17.- 23. studenog 2008., Križevci : Hrvatski sabor kulture i Gradski muzej Križevci, 2008.

DOBROTVORNA AKCIJA "Dr. Stjepan Kranjčić": za promicanje štovanja sv. Marka Križevčanina, Križevci : Udruga za promicanje znamenitih Križevčana "Dr. Stjepan Kranjčić", 2008. (brošura)

DORICA MATJAN: odjeci ljeta, izložba: 16. - 30. listopada 2008., Križevci : Gradski muzej Križevci, 2008.

DR. STJEPAN KRANJČIĆ - ŽUPNIK NA GLASU SVETOSTI: fotografske uspomene, izložba: 10. - 19. travnja 2008., predgovor Tanja Baran, priredili Zoran Homen i Valentina Palošika, Križevci : Gradski muzej Križevci, 2008.

GEOGRAFSKE KNJIGE U KNJIŽNICI GRKOKATOLIČKE BISKUPIJE U KRIŽEVcima: katalog izložbe održane u Knjižnici grkokatoličke biskupije u Križevcima od 24. travnja do 30. lipnja 2008. godine, katalog sastavio Željko Vegh, Križevci : Samostan sestara bazilijanki, Križevci, 2008.

Nakon niza kataloga s izložbi starih knjiga, pred nama je novi, vrlo vrijedan katalog geografskih knjiga koje se čuvaju u Knjižnici grkokatoličke biskupije u Križevcima.

GVERIĆ, Višnja: Život treba shvatiti kao komediju: djelić gornjogradskog blaga koje se do danas sačuvalo usmenom predajom, ostavljamo u naslijeđe budućim gornjogradskim naraštajima; Križevci : Gornjogradsko dobrotvorno i kulturno društvo Lipa, 2008. (brošura)

KATALOG KNJIGA uz izložbu "Sveti Marko Križevčanin": 7. rujna 2008., Križevci : Gradska knjižnica "Franjo Marković", 2008.

KRIŽEVCI: grad sv. Marka Križevčanina, Križevci : Grad Križevci, 2008. (brošura)

KRIŽEVCI OKOM KAMERE, izložba: 24. travnja do 18. svibnja 2008., predgovor Zoran Homen, Križevci : Gradski muzej Križevci, 2008.

KSENIJA GRABUSIN: ikebana, izložba: 19. - 22. lipnja 2008., Križevci : Gradski muzej Križevci, 2008.

MILJENKO ROMIĆ: akademski slikar, izložba: 7. - 17. ožujka 2008., predgovor Zoran Homen, izbor Vjekoslav Sokol, Križevci : Gradski muzej Križevci, 2008.

MOLITVA SVETOM MARKU KRIŽEVČANINU, izložba: rujan, 2008., Križevci : Križevački likovni krug, 2008.

SVETI MARKO KRIŽEVČANIN, svećenik, košički mučenik, profesor teologije, kanonik, misionar, Križevci : Župa sv. Ane Križevci, Župa BDM Žalosne i sv. Marka

Križevčanina Križevci, Udruga za promicanje znamenitih Križevčana "Dr. Stjepan Kranjčić" Križevci, Grad Križevci, 2008. (brošura)

PISANICE križevačkog kraja, izložba: 20. - 29. ožujka, 2008., Križevci : Forum žena Križevci i Gradski muzej Križevci, 2008.

RAZVOJ, identitet i okoliš: međuregionalni aspekt: zbornik sažetaka; Stručno znanstveni skup 26. travnja 2008. Križevci, Križevci : Visoko gospodarsko učilište u Križevcima, 2008.

U SPOMEN: Vladimir Srimšek, Božidar Begović, Marcel Jelak-Mac, izložba: lipanj 2008., Križevci : Križevački likovni krug, 2008.

VEŽA, izložba: 31. siječnja - 15. veljače 2008., predgovor Stanko Špoljarić, Križevci : Gradski muzej Križevci, 2008.

ZAJEDNIČKA IZLOŽBA: Đurđica Crnčić Mordac i Brankica Međimorec, 1. 7. - 15. 7. 2008., predgovor Zdenko Balog, Križevci : Križevački likovni krug, 2008.

PERIODIČNA IZDANJA

CRIS: časopis povijesnog društva Križevci, Križevci : Povijesno društvo Križevci, 1/2007., (god. IX., broj:1)

DOM: list Dječjeg doma sv. Marka Križevčanina, odgovorna urednica s. Zinovijsa Kolić, Križevci : Dom sv. Marka Križevčanina, 2008.

GODIŠNJAK: za školsku godinu 2006./2007., Križevci : Gimnazija I. Z. Dijankovečkog, 2008.

IZVOR: list učenika OŠ Ljudevita Modeca, Križevci : OŠ Ljudevita Modeca, 2008.

KALNIČKI ŠLJIVAR: list učenika OŠ Kalnik, Kalnik : Osnovna škola Kalnik, 2008..

KRIŽEVAČKE NOVINE. Neovisne novine Grada Križevaca i općina Kalnika, Sv. Ivana Žabna, Gornje Rijeke, Sv. Petra Orehovca; Sv. Ivana Zeline : Dioniz, 2008. (god III.)

KRIŽEVAČKI VJESNIK: mjesečne novine grada Križevaca i općina Sveti Ivan Žabno, Sveti Petar Orehovec, Gornja Rijeka i Kalnik : Radio Križevci, 2008. (broj 1, 2, 3, god I.)

KLINČEK: list učenika OŠ Sv. Petar Orehovec, Sv. Petar Orehovec : OŠ, 2007./2008.

NOVI SVIJET: mjesečnik Pokreta fokolara, Križevci : Djelo Marijino - Pokret fokolara Križevci, 2008.

PLAMIČAK: list učenika OŠ Sidonije Rubido-Erdödy, Gornja Rijeka : OŠ Sidonije Rubido-Erdödy, 2007./2008.

SVETI KRIŽ: list križevačkih župa, Križevci : Župa Majke Božje Koruške i sv. Marka Križevčanina, 2008. (god. VII.)

ZVONO: školski list učenika OŠ "Vladimir Nazor", Križevci : OŠ "Vladimir Nazor", 2007./2008.

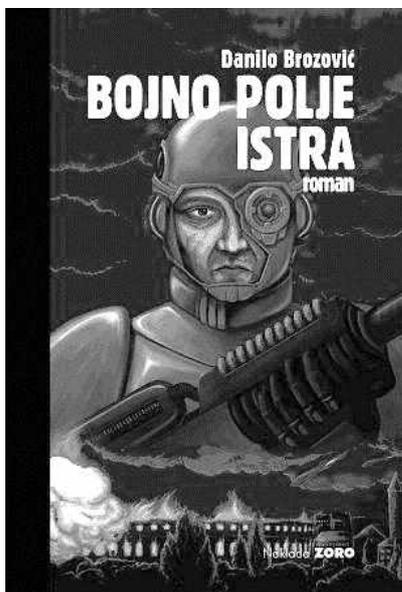
Zahvaljujem svima koji su nam pomogli u prikupljanju građe za Zavičajnu zbirku Gradske knjižnice. Sve poklonjene publikacije ostat će sačuvane i pohranjene u našoj zbirci za buduće naraštaje. Popis publikacija uz mogućnost pretraživanja po autoru, naslovu, izdavaču, ključnim riječima, predmetnicama nalazi se na našoj internet adresi: www.knjiznica-krizevci.hr/ekatalog koja se redovito ažurira.

IZ ZAVIČAJNE ZBIRKE GRADSKE KNJIŽNICE ĐURĐEVAC

Piše: Vesna Brozović

Zavičajna zbirka naše Knjižnice je u 2008. godini obogaćena sa četrdesetak naslova. Izdvojili smo sljedeće:

Brozović, Danilo : Bojno polje Istra. - Zagreb : Naklada Zoro, 2008.

Pisac izvrsnih i nagrađivanih cyberpunk priča ovaj put se predstavlja cyberpunk romanom čija se radnja događa pedesetak godina u budućnosti, u ozračju rata za odcjepljenje Istre od Hrvatske.

Fuček, Ivan : Moralno-duhovni život, sv. 6: Roditelji, djeca. - Split : Verbum, 2008.

U ovom svesku riječ je o roditeljima koji su prvi odgovorni za odgoj svoje djece i prvi su im navjestitelji vjere te o djeci koja su prema roditeljima dužna iskazivati sinovsku odanost, zahvalnost i poslušnost.

Fuček, Ivan : Moralno-duhovni život, sv. 7: Život, smrt. - Split : Verbum, 2008.

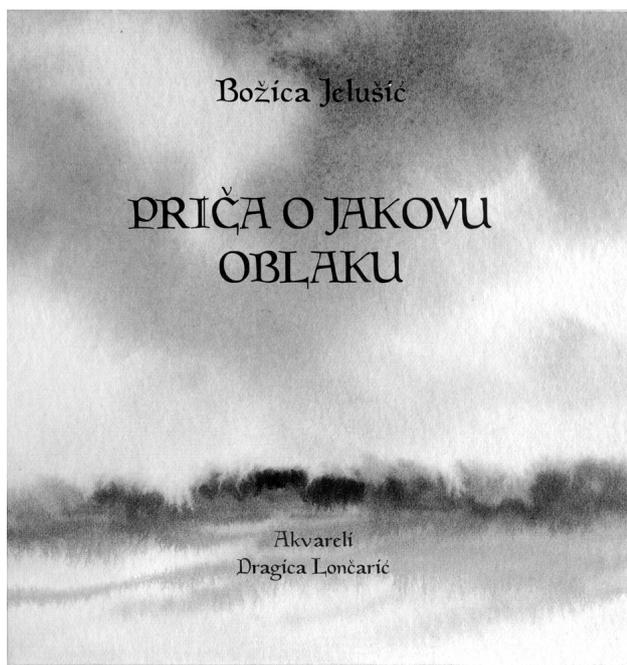
U sedmom svesku riječ je o životu koji je svet i nepovrjediv i o smrti čiji se pravi smisao objavljuje u otajstvu Kristove smrti i uskrsnuća.

Jelušić, Božica : Flauta u inju. - Vinkovci : Riječ, 2007.

U ovaj izbor pjesama uvrštena su sva relevantna izdanja samostalnih zbirki pjesama Božice Jelušić.

Jelušić, Božica : Priča o Jakovu Oblaku. - Đurđevac : Gradska knjižnica Đurđevac, 2008.

Ova priča nastala je kao "priča na zadanu temu" u jednoj od pričaonica na kojima je autorica sudjelovala. Ilustracije potpisuje Dragica Lončarić.

Ivanišević, Marinko: San u močvari : legenda o picoku. - Varaždin : Tonimir, Đurđevac : Gradska knjižnica, 2008.

Autor godinama uspješno promovira đurđevačku legendu okušavajući se kao glumac, redatelj i sada, ovim romanom, kao tekstopisac.

Istoimeni CD namijenjen je slijepim i slabovidnim osobama.

Hasan, Marica : Put do srca. - Zagreb : DeVeDe, 2008.

Peta knjiga pjesama Marice Hasan ima podnaslov Ljubavne pjesme.

Priče o divovima. - Pazin : Pučko otvoreno učilište u Pazinu, 2008.

Festival fantastične književnosti u Pazinu i ova prateća zbirka kratkih priča posvećeni su stogodišnjici objavljivanja Nazorova Velog Jože. U zbirci je pripovijetka Danila Brozovića Zatornici.

Horor priče za laku noć. - Zagreb : Zagrebačka naklada, 2008.

U zbirci su priče renomiranih autora poput Kinga, Barkera, Simonsa, Koontza, Strauba, Ricea, Bradburyja, Lovecrafta, Poea, a tu je i Sferom nagrađena pripovijetka Prsti Danila Brozovića.

Kranjčev, Radovan : Poznate jestive gljive kontinentalnih krajeva Hrvatske. - Koprivnica : Udruga žena Vinica, 2007.

Jednostavan i praktičan vodič s najznačajnijim uputama za branje i razlikovanje naših najpoznatijih gljiva kontinentalnih predjela Hrvatske.

Franjić Radulović, Josipa : Šareni dan : igre s pjevanjem i pjevanje uz igru. - Zagreb : vlast. nakl., 2008.

Šareni dan je zbirka pjesama namijenjena za rad s djecom predškolskog uzrasta. Uz svaku pjesmu detaljno je opisan način obrade.

25 ljeta đurđevečki vinogradari vino toče. - Đurđevac : Gradska knjižnica : Udruga vinogradara i voćara Đurđevac, 2008.

Knjiga tekstem i slikom prikazuje vinogradarstvo i vinarstvo u proteklih 25 godina u đurđevačkom kraju, rad Udruge vinogradara i voćara Đurđevac, a govori i o povijesnim vinogradarskim pojmovima, sačuvanoj vinogradarskoj baštini, predmetima i alatima.

Dobro došli v đurđevečko Podravino. - Đurđevac : Gradsko društvo invalida, 2008.

Ovaj vodič je za osobe s invaliditetom za grad Đurđevac i okolne općine - Ferdinandovac, Kalinovac, Kloštar Podravski, Molve, Novo Virje, Podravske Sesvete i Virje - cijelo područje koje Udruga pokriva članstvom. Knjigu prati i DVD koji zorno dočarava (ne)pristupačnost pojedinih lokacija.

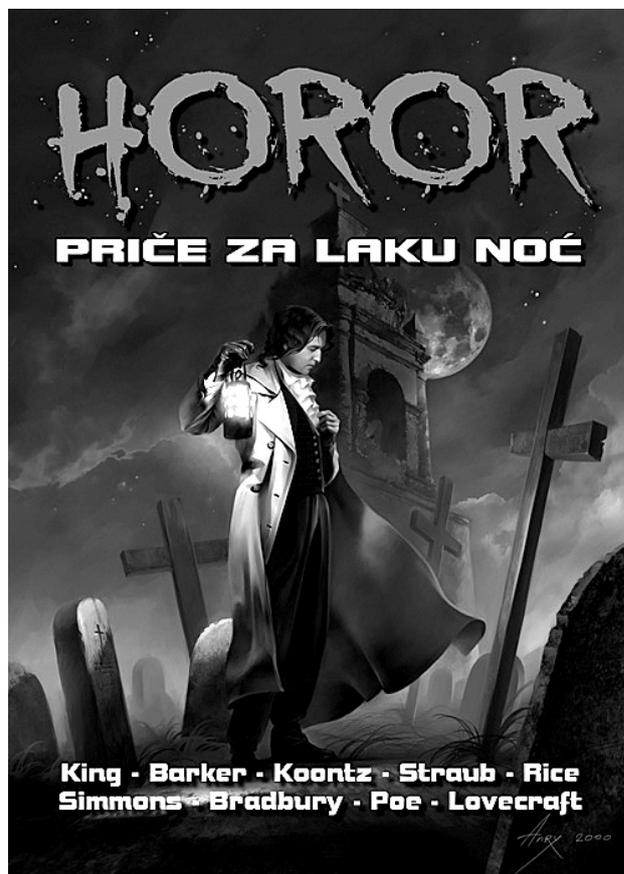
Topljak, Pero : Petrinovi bregi i podolja. - Đurđevac : Centar za kulturu Đurđevac, 2008.

Pero Topljak slikom i crtežom doprinosi očuvanju zavičajne baštine. Ovu mapu tekstem je popratio Zdravko Šabarić, a fotografijom slika Željko Čar.

Jendrašić, Davor : Jendrin škrilak, Zagreb : Croatia Records, 2007.

Glazbeni CD etno-sastava Jendrin škrilak. Gosti na albumu su Arsen Dedić, Zlatko Vitez, Stjepan Večković, Mirko Švenda - Žiga, Renata Sabljak, Vid Balog.

Glazbena večer Ivane Jaklin u crkvi sv. Jurja u Đurđevcu 18. svibnja 2008. zabilježena na DVD-u. Sudjelovali su Djevojački zbor Gimnazije dr. Ivana Kranjčeva iz Đurđevca, Dječji zbor Glazbene škole Đurđevac, zborovi Župe bl. Alojzija Stepinca iz Koprivnice: Dječji zbor Stepinčevci, Zbor mladih Stepinčeva mladež, Klapa Alojzije Stepinac, Mješoviti zbor Alojzijevci, Nikolina Kuzmić, Puhački kvartet, Bernard Dugan.

IZ MANJINSKOG NAKLADNIŠTVA U 2008. GODINI

Piše: *Fanika Stehna*

ČERNÁ hodinka Jana Buriana : [k čtvrtému výročí úmrtí] / redaktorky Jarmila Kozáková, Zdenka Táborská ; [ilustrace Mikolaš Aleš] . - Zagreb : Vijeće češke nacionalne manjine Grada Zagreba, 2007.

Jan Burian je bio kroničar društvenih zbivanja, a upravo to se može pratiti čitajući njegove feljtone pod nazivom Crni sat Svaka sljedeća priča razlikuje se od prethodne po navedenom datumu. Česta tema Crnog sata je bilingvizam kod pripadnika češke manjine. Autor kritički, ali s dozom humora, prenosi poruku budućim naraštajima.

STÁREK, Siniša Njegovan : Česi u Pakracu, Prekopakri i Lipiku . - Pakrac : Povijesno društvo Pakrac, 2008.

O doseljenu Čeha na područje Pakraca, Prekopakre i Lipika te njihovom životu, do sada nije nitko pisao. Ovo je prva knjiga u kojoj je dan povijesni prikaz doseljenu Čeha u šire pakračko područje. Sustavno se piše o životu nekoliko generacija, pripadnika češke manjine, zaključno do 1956. godine. Izdanjem ove knjige ne završava istraživanje

povijesti češke manjine na pakračkom području, autor je najavio izdanje drugog sveska pod nazivom Graditelji i glumci.

SOHR, Miloslav : Daruvar : stavebně historický vývoj města . - Daruvar : Jednota, 2008

Izdavačka kuća Jednota objavila je stručnu publikaciju autora Miloslava Sohra, posvećenu povijesnom razvoju graditeljstva u Daruvaru. Grad Daruvar je mjesto koje zasluuje zaštitu ne samo kao baština umjetničkog stvaralaštva, već i kao značajan kulturno-estetski fenomen. Pri vrjednovanju i zaštiti grada treba obratiti pozornost ne samo na arhitekturu, već i na urbanističku dimenziju. Autor valorizira najnovije arhitektonske i građevinske rekonstrukcije.

SITTOVÁ, Sylvie : Změny k lepšímu v životě Soni Novákové . - Daruvar : Jednota, 2008.

Poznata bjelovarska kustosica Silvija Sitta, objavljuje svoje drugo prozno djelo, ovaj put na češkom jeziku. Roman govori o međuljudskim odnosima. Posebno će se svidjeti mladeži.

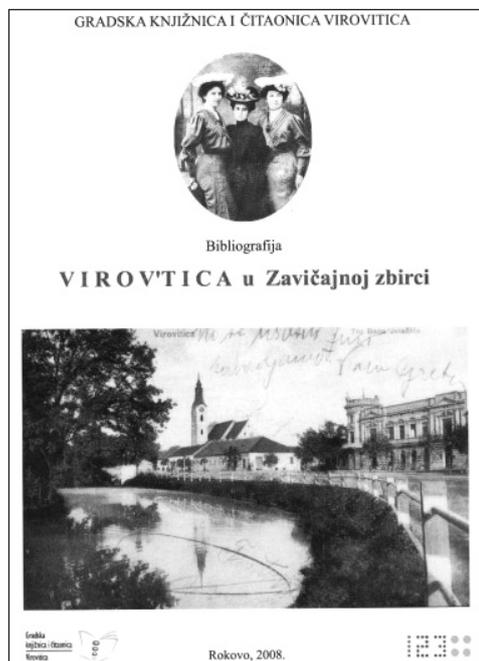
IZ ZAVIČAJNE ZBIRKE GRADSKÉ KNJIŽNICE I ČITAONICE VIROVITICA

Piše: *Nela Krznarić*

Povodom Dana Virovitice, za Rokovo, u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica predstavljena je trojezična fotomonografija "Virovitica - tradicija i suvremenost."

Gradska jezgra - povijesna baština; Ljudi, društvenost, šport; Gospodarstvo u promjenama; Zlatni virovitički okvir, teme su ove odlično ilustrirane knjige. Napisao ju je i uredio Dragutin Feletar. Uz fotomonografiju se nalazi i zasebna zemljopisno-turistička karta Virovitičko-podravne županije s planovima četiriju gradova te županije: Virovitice, Slatine, Orahovice i Pitomače. Nakladnik je Izdavačka kuća Meridijani iz Samobora uz radnu i materijalnu potporu Grada Virovitice.

FELETAR, Dragutin : Virovitica : tradicija i suvremenost = tradition and Modernity = Tradition und Gegenwart : fotomonografija = a photo monograph = Fotomonografie / napisao i uredio Dragutin Feletar ; [fotografije Romeo Ibrišević...[et al.] . - Samobor : Meridijani, 2008.

Gradu za rođendan, Gradska knjižnica Virovitica objavila je bibliografiju "Virov'tica u Zavičajnoj zbirci". Uzeli smo ime "Virov'tica", jer upravo takvim imenom starosjedioci Virovitičani - Mikeši zovu svoj grad. Publikacija je ilustrirana, složena po UDK. Cilj nam je bio objelodaniti naslove koje čuva Zavičajna zbirka vezane uz naš grad. Izrada: Nela Krznarić, obrada: Robert Fritz i Jasen Platenik.

DURAN, Mirjana: Mačke iz uvale. - Zagreb : Kašmir promet, 2008. -

Mačke iz uvale priča je o mačkama tete Tonke koje su odlučile živjeti uz more. Slikovnicu je ilustrirao poznati virovitički karikaturist Roko Idžojić. A teta Tonka voli pričati o svojim mačićima i zna sva njihova imena: Pici, Kalimero, Gara, Klementina, Zeko, Princ od uvale, Divljak i Mrvica.

BRITVIĆ, Drago : Mirno teku rijeke. - Zagreb : V.B.Z., 2007. -

U hrvatskoj zabavnoj glazbi ime Drage Britvića (1935. - 2005.) metafora je za autora tekstova i pjesnika koji je sudbinu svojih stihova u književnim časopisima ili uko-

ričenim zbirka poezije pretpostavio suživotu s notama najistaknutijih skladatelja. Prepoznatljive tematske cjeline Britvićeva primijenjenog pjesništva su ljubavni i rodoljubni stihovi te pjesme o Zagrebu koje podjednako lako komuniciraju s generacijama slušatelja u regionalnim idiomima (Krapina, Opatija, Split, Požega) i urbanim žanrovima zabavne pjesme, šansone i balade.

RADAKOVIĆ, Gordana : Puno te nebo moje. - Okučani : Nakladnički obrt Judita, 2008.

Zbirka pjesama nadahnutih, prije svega, Božjom ljubavlju.

RADAKOVIĆ, Gordana : Smijeh je lijek. - Osijek : Udruga građana Essegg, 2008.

Gordana Radaković rođena je 1959. godine u Paušincima. Diplomirana je ekonomistica, zaposlena u dioničkom društvu "Radlovac", Orahovica. Pisati je počela od 1996. godine.

2006. objavila je u vlastitoj nakladi zbirku pjesama "Puno te nebo moje".

2008. Udruga građana Essegg Osijek objavila joj je knjigu kratkih priča "Smijeh je lijek".

GLUMAC, Branislav : Ispisnica : izabrane pjesme (1958. - 2008.). - Zagreb : V.B.Z., 2008.

"Pjesnički glas proročanstva i molitve, otpora i krika osude dominantni je glas Glumčeve poezije [...] Glumac je jedan od posljednjih necerebralnih pjesnika u Hrvatskoj, "prirodan", "normalan" pisac koji ne pripada ni jednoj učenoj koteriji niti je zagovornik bilo koje idejno-teorijske orijentacije. Kao stari pjesnici, pušta svome geniju da formira, a potom i izrazi viđenje, preradbu i estetsko oblikovanje životnih dojmova. Ne vrši nasilje nad sobom i svojim jezikom prema očekivanju kritike ili gurua književničkih klanova koji promiču onakva književno-znanstvena, odnosno poetička i teorijska usmjerenja, koja su po volji vladajućim ideološkim nazorima. Ili se tako smatra, u jednoj perfidnoj igri u kojoj je umjetnost skoro nestala."

NAGRADE I PRIZNANJA

NAJKNJIŽNIČARI

Na Skupštini Društva održanoj u novom prostoru daruvarske knjižnice nagradu "Najknjižničar" 2008. dobile su četiri knjižničarke: **Mirjana Milinović, Tina Gatalica, Tatjana Kreštan i Vinka Jelić Balta**. Čestitamo još jednom!

Nagrađene knjižničarke s novom predsjednicom Anicom Šabarić i bivšim predsjednikom Ilijom Pejićem

Mirjana Milinović rođena je u Bjelovaru 1960. Osnovnu i srednju školu završava u Bjelovaru, a na Filozofskom fakultetu u Zagrebu komparativnu književnost i fonetiku. Od 1987. do 1990. radi u Narodnoj knjižnici "Petar Preradović" u Bjelovaru, na Odjelu za odrasle. 1990. polaže stručni ispit i stječe zvanje diplomirane knjižničarke. Iste godine počinje raditi u školskoj knjižnici OŠ Rovišće, gdje je i danas.

Kao školska knjižničarka veoma se angažira oko unaprjeđenja i podizanja digniteta struke u svojoj školi i široj zajednici. Organizira brojne kreativne radionice, projekte, književne susrete, izložbe. Među prvima, još 1998. informatizira svoju školsku knjižnicu uvođenjem programa METEL, a 2001. iz skučenog i neadekvatnog tavanog

prostora knjižnica je preseljena u novi i veći prostor, s kompletnom novom opremom.

2001. promovirana je u zvanje stručne suradnice mentorice i potom imenovana voditeljicom Županijskog stručnog vijeća školskih knjižničara BBŽ-a, a 2006. promovirana je u zvanje stručne suradnice savjetnice. Redovito se stručno usavršava i svoja znanja prenosi drugima. Izlaganjima i radionicama sudjeluje na stručnim skupovima na županijskoj i državnoj razini (Proljetna škola školskih knjižničara, Stručni skup za mentore i savjetnike 2006. u Trogiru, Lovrakovi dani kulture).

Član je Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja od 1987. Od 2002. do 2006. obavlja dužnost tajnice Društva. Član je uredništva časopisa Svezak u kojemu redovito objavljuje priloge, a nekoliko je puta bila i njegov lektor. Od 2006. predsjednica je Komisije za školske knjižnice pri HKD-u.

Uredila je i lektorirala dvije knjige: "Kako sam čuvala guske" Marije Drobňak-Posavec (2002.) te "Rovišće na razmeđu stoljeća" župnika Lovre Hadrovića (2003.).

Tina Gatalica rođena je 1955. u Pavlovcu, općina Grubišno Polje. 1980. diplomirala je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, studijske grupe Južnoslavenski jezici i književnosti i Komparativna književnost. 1985. godine polaže stručni ispit iz knjižničarstva i stječe zvanje diplomiranog knjižničara.

Od 1980. godine radi u Narodnoj knjižnici "Petar Preradović" u Bjelovaru, najprije kao informator na Odjelu za odrasle, a zatim kao informator na Studijskom odjelu. Od 1986. do 1988. godine kao vanjski suradnik predaje u bjelovarskoj Gimnaziji tri predmeta: informatologija, klasifikacija i katalogizacija knjižnične građe. Od 1990. godine, pored rada s korisnicima, vodi i nabavu knjižnične građe za sve odjele Knjižnice i dio obrade, a od 2001. do 2008. voditeljica je nabave i obrade.

Trenutno radi kao informator na Studijskom odjelu. Otkako radi u Knjižnici, organizira i vodi književne susrete, promocije knjiga, predavanja, izložbe.

Kontinuirano radi na izgradnji Zavičajne zbirke, tj. istražuje, nabavlja i obrađuje knjižničnu, AV i elektroničku

građu koja govori o Bjelovaru i Bjelovarsko-bilogorskoj županiji i koja obuhvaća povijest zavičaja, geografska obilježja i klimu, gospodarstvo, kulturu, sport, politiku i sve ostale važne odrednice ovoga kraja. Trenutno radi na Bibliografiji Zavičajne zbirke. Članica je Komisije za zavičajne zbirke pri HKD-u.

Svoje dugogodišnje knjižničarsko iskustvo prenosi na knjižničare početnike. Već dvadeset godina u sklopu obuke knjižničara, koju organizira Matična služba, vodi tečajeve klasifikacije ili sadržajne obrade građe i katalogizaciju i formiranje kataloga.

Svojim predavanjima sudjelovala je na mnogo stručnih skupova. Jedna je od osnivača stručnog časopisa Svezak te njegova stalna suradnica i članica uredništva. Objavljivala je radove u Vjesniku bibliotekara, Rusanu, Bjelovarskom zborniku, Bjelovarskom učitelju, Svesku i Bjelovarcu

Autorica je knjige poezije Gledajući Tebe (Zagreb, 1996) i zbirke meditativne proze Što bi ljubav učinila? (Zagreb, 2002.)

Tatjana Kreštan rođena je u Garešnici 1971. godine. Diplomirala je kroatistiku i knjižničarstvo. Zvanje višeg knjižničara stekla je 2008. godine. Kao profesor hrvatskoga jezika radi u Srednjoj školi "August Šenoa" Garešnica i Glazbenoj školi Vatroslava Lisinskog u Bjelovaru. Od 1999. do 2008. radi kao knjižničar informator na Odjelu za odrasle Narodne Knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar. Trenutno radi kao knjižničar u Komercijalnoj i trgovačkoj školi u Bjelovaru.

Autorica je velikoga broja stručnih radova iz knjižničarstva i književnosti. Sudjelovala je u radu međunarodnih simpozija, stručnih skupova, seminara, savjetovanja, okruglih stolova, radionica u organizaciji MDC-a, HKD-a, HČD-a, KGZ-a, NSK, Društva knjižničara Bilogore, Podravine i kalničkog prigorja, itd. Inicirala je i provela brojne projekte vezane za poticanje čitanja, a za jedan od prvih projekata digitalizacije "Preradović na internetu" primila je godišnju nagradu Zaklade dr. Ljerke Markić-Čučuković za značajan doprinos knjižničarskoj struci 2004.

Aktivna je u radu našeg lokalnog Društva čija je članica od 1997. Dva mandata članica je glavnog odbora,

tajnica je bila u razdoblju 2000. - 2002., a u uredništvu Sveska je od 2001.

Velik osobni doprinos Tatjana je dala u organizaciji 33. skupštine HKD-a "Upravljanje promjenama u hrvatskim knjižnicama", održanoj u Daruvaru 2002. Tom je prigodom bila autorica idejnog rješenja plakata i popratnih materijala za Skupštinu. Značajan je njezin rad na prikupljanju i sistematizaciji podataka o radu i povijesti našeg Društva.

Uz knjižničarstvo kao životni poziv, Tatjana se od 1989. bavi slikarstvom. Izlaže samostalno, ali i sudjeluje na brojnim skupnim izložbama, sazivima likovnih kolonija i humanitarnim akcijama.

Vinka Jelić Balta rođena je 1965. Osnovno i srednje obrazovanje završava u Čazmi i Bjelovaru, dok na Fakultetu političkih znanosti stječe zvanje diplomiranog politologa. 2007. diplomirala je na dodiplomskom studiju bibliotekarstva na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, na temu "Povijest čazmanske knjižnice".

Zadnjih petnaest godina radi kao knjižničarka, ali je u Narodnom sveučilištu i Centru za kulturu Čazma obavljala poslove animatora u kulturi i organizatora kulturnih događanja.

Član je Glavnog odbora Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja, Nadzornog odbora Hrvatskog čitateljskog društva i Komisije za stalno stručno usavršavanje pri Hrvatskom knjižničarskom društvu, te član uredništva "Rusan", časopisa za književnost, kulturu i druga društvena zbivanja.

Objavljuje stručne radove u Pučkom kalendaru BBŽ-a, Čazmanskome vjesniku, Glasu koncila. Stalni je suradnik mrežnih stranica Grada Čazme te dugogodišnji urednik emisije iz kulture na Radio Čazmi. Predsjednica je Matice hrvatske Čazma i član Županijskog vijeća Matice hrvatske Bjelovarsko-bilogorske županije.

U svom dugogodišnjem radu knjižničara kontinuirano se stručno usavršava, sudjeluje sa svojim radovima i izlaganjima na stručnim skupovima i radionicama. Provela je informatizaciju Gradske knjižnice Čazma - građa i posudba, automatizacija poslovanja, organizirala niz književnih susreta, predavanja i izložaba.

Odnedavno je ravnateljica Gradske knjižnice Slavka Kolara u Čazmi.

NAGRADA KOPRIVNIČKOJ KNJIŽNICI

Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" iz Koprivnice za uspjehe u radu i postignute zasluge za razvoj županije na kulturno-obrazovnom području dodijeljena je Zahvalnica Koprivničko-križevačke županije. Nagradu je primila ravnateljica, mr. sc. Dijana Sabolović-Krajina, na svečanosti održanoj 15. travnja 2009. povodom Dana županije.

NAPREDOVANJE U STRUCI

Dijana Sabolović-Krajina, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica, 16. svibnja 2008. Rješenjem Ministarstva kulture RH promovirana je u knjižničarsku savjetnicu.

Ljiljana Vugrinec, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica, Rješenjem Ministarstva kulture RH od 16.5.2008., promovirana je u višu knjižničarku.

Karlo Galinec, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica, VŠS informatičar, položio je stručni ispit za knjižničara.

Vlatka Tokić, OŠ Đulovac, VSS, prof. geografije, stekla je zvanje dipl. knjižničara radnjom na temu "Usporedba zadaća školskih knjižnica i narodnih knjižnica propisanih manifestima".

Tereza Sabljčić, Gradska knjižnica "M. Lovrak" Grubišno Polje, VŠS nastavnica tehničke kulture i fizike, položila je stručni ispit za knjižničara.

Romana Petrlić, Gradska knjižnica Slavka Kolara Čazma, VSS, prof. filozofije i religijske kulture, stekla je zvanje dipl. knjižničara radnjom na temu "Značaj Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža za hrvatsku leksikografiju".

Nada Aleksić, Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica, VŠS, nastavnica hrvatskog jezika, položila je stručni ispit za knjižničara.

Vivijana Podpadac, VSS, prof. hrvatskog jezika i književnosti, dipl. knjižničar, položila je državni stručni ispit.

Dražena Rajsž, Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar, VŠS, inženjer poljoprivrede, položila je stručni ispit za knjižničara.

Sandra Milek, Tehnička škola Daruvar, VSS, dipl. informatičar, stekla je zvanje dipl. knjižničara radnjom na temu "Učenje u školskoj knjižnici".

Antonija Šikulec, OŠ Ivana Lackovića Croate i OŠ Koprivnički Bregi, prof. hrvatskog jezika i književnosti, diplomirala na dodiplomskom studiju knjižničarstva Odsjeka za informacijske znanosti FF-a te postala diplomirana knjižničarka. Tema diplomskoga rada je "Informacijska služba u narodnim knjižnicama : usporedba Gradske knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica i Gradske knjižnice Đurđevac".

Svim kolegicama i kolegama čestitamo na zasluženim nagradama i ostvarenim napredovanjima!

POZIV ZA PODNOŠENJE PRIJEDLOGA ZA

IZBOR NAJKNJIŽNIČARKE / NAJKNJIŽNIČARA DRUŠTVA KNJIŽNIČARA BILOGORE, PODRAVINE I KALNIČKOG PRIGORJA ZA 2009. GODINU

Temeljem Odluke od 3. svibnja 2004. godine Glavni odbor Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja

POZIVA

knjižničare, knjižnice i knjižnične korisnike na podnošenje prijedloga za

IZBOR NAJKNJIŽNIČARKE / NAJKNJIŽNIČARA ZA 2009. GODINU

TITULA NAJKNJIŽNIČARKE / NAJKNJIŽNIČARA dodjeljuje se knjižničarki / knjižničaru iz knjižnica s područja na kojem djeluje Društvo, za iznimna postignuća i uzoran rad u svojoj knjižnici, kao i u okviru Društva.

KRITERIJI ZA DODJELU TITULE:

- da kandidat bude aktivan član Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja
- da se radi o pojedincu koji u svojoj radnoj i životnoj sredini uživa ugled uzorna djelatnika i stručnjaka, cijenjenog i poštovanog kolege te čestitog i vrijednog čovjeka i građanina
- da se radi o iznimno uspješnom stručnom knjižničaru, u onom segmentu knjižničnoga poslovanja kojim se u svojoj knjižnici bavi
- da svojim uzornim radom iznimno pridonosi njegovanju humanih i kolegijalnih odnosa u ustanovi u kojoj radi, kao i u odnosu knjižničar - korisnik
- da svojim radom iznimno pridonosi ugledu ustanove u zajednici, kao i knjižnične profesije uopće

UZ PRIJEDLOGE TREBA PRILOŽITI ŽIVOTOPIS KANDIDATA.

ROK ZA PODNOŠENJE PRIJEDLOGA JE 1. TRAVNJA 2010.

PRIJEDLOZI SE ŠALJU NA E-MAIL ADRESU DRUŠTVA: s naznakom: "PRIJEDLOG ZA IZBOR NAJKNJIŽNIČARKE / NAJKNJIŽNIČARA"

POZIV NA SURADNJU U 12. BROJU ČASOPISA "SVEZAK" (ZA 2010.)

O SADRŽAJU ČASOPISA

- "SVEZAK" je stručni časopis u kojem se objavljuju članci, stručni radovi, informacije, prikazi i obavijesti iz područja knjižničarstva, informacijskih znanosti ili kulture općenito, s prvenstvenim ciljem popularizacije knjižnica i čitanja.
- Časopis je namijenjen informiranju i edukaciji knjižničnih djelatnika, ali je temama i stilom pisanja orijentiran i prema širem krugu čitatelja.
- Sadržajem list nastoji obuhvatiti sva važnija događanja u Društvu knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja između dviju Skupština, no priloge ne moraju biti nužno lokalno određeni, već se mogu primati članci i radovi i iz drugih područja Hrvatske, kao i iz inozemstva.

UPUTE AUTORIMA PRILOGA

- za pisanje tekstova koristite font Times New Roman, veličinu slova 11, s dvostrukim proredom; sve četiri margine trebaju biti 2 cm
- maksimalna dužina teksta pisanog na ovaj način može biti 3 stranice
- u tekstu na mjestima na kojima treba umetnuti ilustracije, za svaku ilustraciju ispišite njen naziv i tekst koji uz nju treba stajati
- uz jedan tekst šaljite najviše TRI ilustracije (ili grafikona, tabela i sl.); sve ilustracije trebaju biti jasno imenovane
- fotografije i druge ilustracije snimljene u jpg. ili gif. formatu šaljite kao zasebne dokumente
- tabele i grafikone izradite u excel obliku i šaljite također u pravitku kao zasebne dokumente (tabele u Microsoft Wordu nisu prihvatljive)
- uz prilog, poželjno je (ali nije obvezno) poslati i fotografiju autora (u elektroničkom obliku, u jpg. formatu)
- priloge šaljite SAMO u elektroničkom obliku, na e-mail adrese urednika pojedinih rubrika:

o urednica rubrike „Iz narodnih knjižnica“: Ivanka Ferenčić Martinčić	ivanka.knjiznicarka@gmail.com
o urednica rubrike „Iz školskih knjižnica“: Luca Matić	malucija@gmail.com
o urednik rubrike „Iz specijalnih knjižnica“: Kristian Ujlaki	kristian@knjiznica-koprivnica.hr
o urednica rubrike „Stručni skupovi i teme“: Tatjana Kreštan	tatjana71@yahoo.com
o urednica rubrike „Knjižnice u svijetu“: Tina Gatalica	tina.gatalica@bjelovar.com
o urednica rubrike „Zavičajno nakladništvo“: Marjana Janeš-Žulj	marjana@knjiznica-krizevci.hr
o urednica rubrike „Iz rada Društva“: Alica Bačeković Pavelić	alica.bacekovic@gmail.com
o urednica rubrike „Stručne vijesti“: Vinka Jelić	winka.jb@gmail.com
o urednica rubrike „Tema broja“: Ljiljana Vugrinec	ljiljana.vugrinec@gmail.com
o glavna urednica: Zorka Renić	zorkarenic@bjelovar.com

Krajnji rok za prikupljanje priloga za 12. broj "Sveska" je 1. veljače 2010.

Napomena: Uredništvo zadržava pravo neuvrštavanja radova koji ne stignu na vrijeme, nisu pripremljeni u skladu s gore navedenim uputama ili ne odgovaraju koncepciji lista.

Trenutno podržani sustavi:

- **METEL WIN**
- **NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA**
- **WASHINGTON CONGRESS LIBRARY**
- **BRITISH LIBRARY**
- **NÁRODNI KNIHOVNY ČR**
- **NATIONAL LIBRARY OF MEDICINE**

- **KNJIŽNICE GRADA ZAGREBA**
- **CROLIST**
- **BIBLOTEQUE NATIONALE FRANCAISE**
- **DIE DEUTSCHE BIBLIOTHEK**
- **BIBLIOTHECA NAZIONALE CENTRALE DI ROMA**
- **NATIONAL SZÉCHÉNYI LIBRARY**

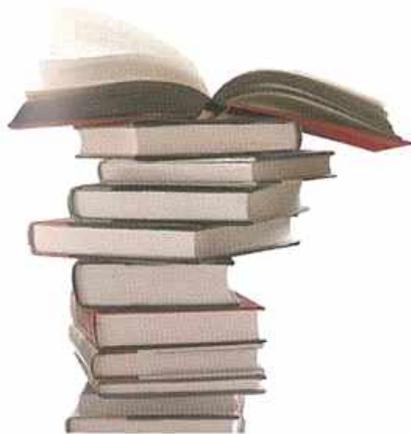
Podržani standardi:

- * UsMarc
- * Marc21
- * UniMarc
- * ISBD

Podržano pretvaranje standarda iz jednih u druge.

Mogućnosti programa:

- * online preuzimanje podataka iz navedenih baza
- * ispravke i dopune podataka
- * ispis naljepnica
- * višejezične predmetnice
- * kontrola signatura
- * inventarizacija
- * direktna digitalizacija naslovnica i sadržaja
- * poveznice (linkovi)
- * NLM notacija

Potrebni resursi:

Računalo sa instaliranim programom

Minimalni resursi:

PENTIUM III + CD - ROM + 128 Mb RAM + slobodnih 20 Mb na disku

Rezolucija ekrana 1024 x 768

Poželjno:

PENTIUM IV + CD - ROM + 512 Mb

Cijena:

Besplatno za sve korisnike

Informacije:

Point d.o.o.

Vidovečka 56 b

42 000 Varaždin

<http://www.point-vz.hr>

<http://library.foi.hr/metel>

mail: point@vz.t-com.hr

tel: 042/206 - 306

fax: 042/206 - 308

mob: 098/284 - 350

ISSN 1331-8578

9 771331 857007

GRADSKA KNJIŽNICA "FRANJO MARKOVIĆ"
KRIŽEVCI

ZZC

SVEZA

11/2009

41593

58892

